

ΕΛΕΥΘΕΡΑ

ΔΙΜΗΝΟΝ ΕΠΙΣΤΗ-
ΜΟΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟ-
ΔΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΗΜΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΕΛ-
ΛΗΝΙΔΩΝ ΜΑΙΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ **2**

ΕΚΔΟΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, Α. ΚΥΡΙΑΚΗΣ, Γ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΑΤΡΙΝΟΥ, ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ ΜΑΙΑ
ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟΥ 'ΜΑΡΙΚΑ ΗΛΙΑΔΗ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΧ. 70, ΕΞΩΜΗΝΟΣ ΔΡΧ. 40, ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛ. 5. ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡΧ. 15

ΕΤΟΣ Α', ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 2

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1958

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χριστούγεννα 1957	Σελ. 1
J. A. RENE SIMARD, Σκέψεις επί τῆς Μαιευτικῆς καὶ τῶν Μαιευτῆρων	» 2
Κ. Π. ΠΑΔΙΑΤΕΛΛΗ, Ἡ διατροφή τοῦ βρέφους [1]	» 7
Δρ. ΙΩ. Ε. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, Ἡ σημασία τοῦ παράγοντος Rhesus εἰς τὴν Μαιευτικὴν	» 10
Ἄτομικὸς ἀντιδραστήρ δι' ἰατρικοὺς σκοποὺς	» 12
ΑΝΔΡΕΑ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΗ, Προστασία τῆς μητρότητος [1]	» 13
Σύντομον ἱστορικὸν περὶ συστάσεως Συλλόγων Ἐπιστημόνων Μαιῶν καὶ περὶ ἐκδόσεως τοῦ παρόντος Περιοδικοῦ	» 16
Α. Γ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ, Κοινωνικοὶ καὶ οἰκονομικοὶ παράγοντες ποῦ ἐπηρεάζουν τὸ ποσοστὸν γεννήσεως προῶρων βρεφῶν	» 19
Διεθνή Νέα	» 21
Χ. ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ, Τὸ 11 ^{ον} Διεθνὲς Συνέδριον Μαιῶν τῆς Στοκ- χόλμης [2]	» 22
ΑΝΝΑΣ ΣΤΕΛΕΤΑΡΗ, Ἡ Μαῖα στὸ Ἀγροτικὸ Κοινοτικὸ Ἰα- τρεῖο [2]	» 27
Ἐρωτήσεις - Ἀπαντήσεις	» 32
Ἀπὸ τὸν κόσμον μας	» 33

ΣΥΝΘΕΣΙΣ : Ήλαιώδες διάλυμα της δραστηκής ορμόνης του ωοθυλακίου και της του άχρου σωματίου.

1 φύσιγγα = 25.000 I. U. **ESTRADIOL 10 MG PROGESTERONE**

Κυτία 3 φυσιγγών

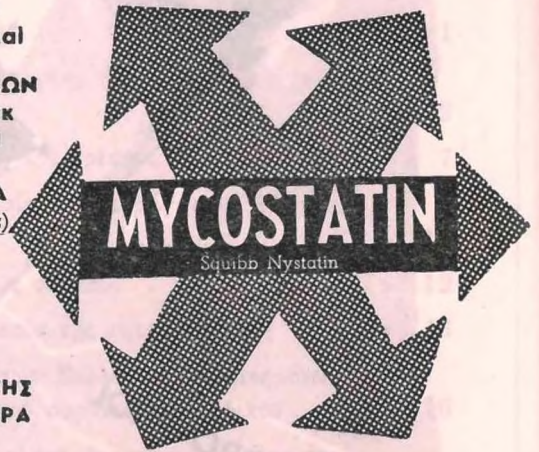
ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ : Πρωτοπαθής και δευτεροπαθής αμηνόρρεια, αυτόματος και καθ' εξιν έκβολή, πρώτος διάγνωση: κήσεως κλπ.

Δ Ο Σ Ι Σ : Ρυθμίζεται παρ' ταύ Ιατρού.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΑΦΟΙ ΚΟΛΟΚΥΘΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 52 ΤΗΛ. 54.610
ΑΝΤΩΠΕΙΑ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ Κ Ι, ΤΙΛΛΙΟΣ ΚΑΤΟΥΝΗ 45 ΤΗΛ. 39.18

**ΝΕΟΝ
ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΟΝ**
(Μυκητοστατικόν και
Μυκητοκτόνον)
κατά τών ΚΟΛΠΙΤΙΔΩΝ
Προκαλουμένων έκ
ΤΡΙΧΟΜΟΝΑΔΩΝ
και μυκήτων
Ιδία τής ΜΟΝΙΛΙΑ
(Candida Albicans)

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΣ
ΑΜΕΣΟΣ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΑ**

Mycostatin
vaginal tablets

Χρήσις: 2 tablets ημερησίως
βαθέως έντός του κόλπου
Κυτία 15 tablets

SQUIBB

ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΟΙ ΑΦΟΙ ΚΟΛΟΚΥΘΑ

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 52 · ΤΗΛΕΦ 54.610

ΕΛΕΥΘΕΡΩ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1957

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και εφέτος, ή ανθρωπότης θά κλίνη εύλαβώς τὸ γόνυ ἐνώπιον τοῦ ταπεινοῦ λίκνου τῆς γεννήσεως τοῦ Θεανθρώπου καὶ θά προσπαθήσῃ ν' ἀντλήσῃ ψυχικὰς δυνάμεις διὰ νὰ συνεχίσῃ τὴν πορείαν της πρὸς τὰ μεγάλα ἰδανικά τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ εἶναι τόσο μακρὸνὰ τὰ ἰδανικά αὐτά, ὥστε σχεδὸν νὰ φαίνονται ἀπροσπέλαστα στὸν ἄνθρωπον. Ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ποὺ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν βασιλείαν τῆς Ἀγάπης εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, εἶναι μακρυνὸς φάρος, τοῦ ὁποίου ἀνεπαίσθητος ἢ ἀνταύγεια φθάνει μέχρις ἡμῶν.

Ἐχουν παρέλθει δύο χιλιάδες σχεδὸν ἔτη ἀφ' ὅτου ὁ Θεάνθρωπος, διὰ τοῦ διδάγματός Του καὶ τοῦ μαρτυρίου Του, ἠναψε τὸν φάρον αὐτόν, καὶ παρὰ ταῦτα, θὰ ελεγέ τις ὅτι τὴν ὥρᾳ μόλις ἐξεκίνησεν ὁ ἄνθρωπος διὰ νὰ τὸν προσεγγίσῃ.

Σήμερον, περισσότερον ἀπὸ οἰανδήποτε ἄλλην στιγμήν τῆς διαδρομῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς Γῆς, ἔχομεν περισσότεραν ἀνάγκην ν' ἀτενίζωμεν πρὸς τὸν μέγαν φάρον τῆς Ἀγάπης καὶ νὰ μὴ χάνωμεν αὐτόν οὐδὲ στιγμήν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς μας. Διότι σήμερον ὁ ἄνθρωπος, χάρις εἰς τὰ δῶρα μὲ τὰ ὁποῖα ἐπροικίσθη, ἔχει φθάσει εἰς τοιοῦτον σημεῖον τεχνικῆς ἐξελίξεως, ὥστε ὀλίγαι στιγμαὶ ἐκρηξέως μίσους νὰ εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἐξαφανίσουν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ προσώπου τῆς Γῆς. ὦ! πόσον εὐτυχῆς θὰ ἦτο ὁ ἄνθρωπος, εἴαν, παραλλήλως πρὸς τὰς τεχνικὰς προόδους του, ἐξειλίσσετο καὶ ἀνηροῦτο πρὸς τὸν Θεὸν ἢ ψυχὴν του!

Ἄς μὴ χάνωμεν ὁμως τὸ θάρρος μας! Ἄς κύψωμεν εύλαβώς ἐνώπιον τοῦ μυστηρίου τῆς θείας ἐνσαρκώσεως, καὶ ἄς ἀνοίξωμεν διάπλατα τὴν ψυχὴν μας, διὰ νὰ πλημμυρίσῃ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Ἐλπίδος. Εἶναι τὰ μόνα μέσα καὶ ὁ μόνος τρόπος διὰ ν' ἀντιμετώπισῃ ὁ ἄνθρωπος ἐπιτυχῶς τὰς ἀγωνιώδεις στιγμὰς τὰς ὁποίας διέρχεται σήμερον.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΑΙΕΥΤΗΡΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΥΠΟ J. A. RENÉ SIMARD (QUÉBEC ΤΟΥ ΚΑΝΑΔΑ), ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ 12ην ΕΤΗΣΙΑΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΙΕΥΤΗΡΩΝ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΑΔΑ

Ἡ Μαιευτική, ἀναμφιβόλως λόγῳ τῆς ἀσκήσεώς της ὑπὸ Μαιῶν, ἐθεωρήθη ἐπὶ μακρὸν ταπεινὴ τέχνη. Ἐνίοτε καὶ σήμερον θεωρεῖται ὑπὸ πολλῶν ὡς ἡ πτωχὴ συγγενῆς τῆς παθολογίας καὶ χειρουργικῆς. Κάποτε ἓνας καλὸς φίλος θὰ ἐπαναλάβῃ τὸ γνωστὸν: «Ἐὰν ὁ γυιὸς σας εἶναι εὐφυῆς, κάμετέ τον παθολόγον· ἐὰν εἶναι ἀρκετὰ ἔξυπνος, κάμετέ τον χειρουργόν· ἐὰν εἶναι μέτριος, κάμετέ τον μαιευτήρα.»

Ἐν τούτοις ἡ Μαιευτικὴ σήμερον δὲν εἶναι πλέον τέχνη εὐκόλως δυναμένη νὰ ἀσκηθῆ, χωρὶς κινδύνους, ἀπὸ κάποιαν ἡλικιωμένην γυναῖκα, ἡ ὁποία τὴν ἔμαθε μόνον ἐκ πείρας. Κατέστη ἀκριβῆς καὶ δύσκολος ἐπιστήμη, ἀπαιτοῦσα παρ' ἐκείνων, οἱ ὅποιοι τὴν ἀσκοῦν, τὴν εὐφυῶν τοῦ παθολόγου καὶ τὴν δεξιότεχνίαν τοῦ χειρουργοῦ. Οὐδεὶς ἄλλος ἰατρικὸς κλάδος ἐφήρμοσε τόσον ταχέως τὰς ἀνακαλύψεις τῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ οὐδεὶς εἶδε τὸ ποσοστὸν τῆς νοσηρότητος καὶ τῆς θνησιμότητος νὰ κατέρχωνται τόσον ταχέως. Ἐν τούτοις, ἀν ἡ Μαιευτικὴ ἐπετέλεσε προόδους, ὁ Μαιευτὴρ δὲν ἤλλαξε καὶ δὲν πρέπει ν' ἀλλάξῃ. Θὰ πρέπει οὗτος νὰ διατηρῆ τὰς προτέρας ἀρετάς του, ἐπειδὴ ἀντιμετωπίζει τὰ αὐτὰ καθήκοντα ἐν μέσῳ τῶν αὐτῶν δυσκολιῶν. Ὑπῆρχε κάποτε καιρὸς, ἐδιδάχθη, κατὰ τὸν ὅποιον μόνον ἡ ζωὴ τῆς μητρὸς ὑπελογίζετο. Ἀκολούθως κατέστημεν πολιτισμένοι μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ λαμβάνωμεν ὅπ' ὄψιν καὶ τὴν ζωὴν τοῦ παιδιοῦ. Κατὰ τὸ παρὸν γίνεται ἐνίοτε συζήτησις διὰ μίαν ἐπιβίωσις εἶναι μόνον ἐνδιαφέρουσα — ἐκείνη τοῦ Μαιευτήρος.

Καθὼς καὶ ἄλλα μέλη τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγ-

γέλματος, ἐγενόμεθα τελευταίως ὁ στόχος ἐνὸς ἐπαναστατικοῦ πνεύματος καὶ κοινωνικῶν ἀπαιτήσεων χαρακτηριστικῶν τῆς συγχρόνου κοινωνίας μας. Κατηγοροῦμεθα διὰ ἐλησμονήσαμεν, διὰ τὴν ἀγάπην τῆς ἀνέσεως, τὴν αἰσθησιν τῆς ἀφοσιώσεως. Ὅτι, μὲ τὸ ἐμπορικὸν μας πνεῦμα, ἓνα ἐντιμὸν ἐπάγγελμα τὸ μετεβάλαμε σὲ μιὰ χρηματοποριστικὴ δουλειά, ὅτι ἐχάσαμε, μὲ τὴν ἐξαιρετικὴν ἐξειδίκευσίν μας, κάθε προσωπικὴν ἐπαφὴν πρὸς τὸν πάσχοντα καὶ τὴν ἐπικοινωνίαν μεταξὺ τοῦ ὑποφέροντος πνεύματος καὶ τοῦ πάσχοντος σώματος. Περαιτέρω κατηγορήθημεν διὰ ἀπεκτίσαμε κάποιαν ἀπέχθειαν διὰ τὰ ἀνθρώπινα πάθη καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν! Εἶναι ἀληθὲς διὰ εἶναι δυνατόν νὰ διδωμεν αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἀμύητον, ὁ ὁποῖος μᾶς βλέπει ἀπὸ μακρὰν καὶ δὲν γνωρίζει τίποτε διὰ τὴν ἐσωτερικὴν μας ζωὴν. Ἄς βεβαιώσωμεν διὰ ἐλάχιστοι ἐξ ἡμῶν ἀξίζουσι τοιαύτης κατηγορίας.

Ὁ μεγάλος Γάλλος χειρουργὸς Jean Gosset εἶπε εἰς τὸ πρῶτον Διεθνὲς Συνέδριον ἐπὶ τῆς Ἱατρικῆς Ἠθικῆς, τὸ ὅποιον ἔγινε στὸ Παρίσι τὸν περασμένο Σεπτέμβριον: «Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ παραβάλλῃ τὸ ἐλάχιστον πού ξέρει μὲ τὸ δλον πού θὰ ἔπρεπε νὰ ξέρῃ, πού θὰ ἐσκέπτετο τὸ λίγο πού ξέρουσι ὅλοι μὲ ἐκεῖνο πού ἀγνοοῦν ὅλοι, οὐδέποτε θὰ ἐπαιρνε ἓνα νυστέρι στὸ χέρι του χωρὶς τὸν τρόπον ἐνὸς στερητικοῦ ἀγγους, τὸ ὅποιον καθ' ἑαυτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ καταδικάζεται ἠθικῶς.»

Ὅταν φθάνη ἡ στιγμή τῆς δράσεως πρέπει νὰ λησμονήσωμεν διὰ ἀγνοοῦμεν τόσα

πολλὰ πράγματα, γὰρ νὰ μὴ παραλύσωμεν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς. Σὲ ἄλλους καιροὺς ὁ Μαιευτῆρ πρέπει νὰ τὸ θυμᾶται καὶ νὰ καταστήσῃ καθήκον του τὴν αὐξήσιν τῆς γνώσεώς του.

Ἀσφαλῶς τὸ μόνον πρᾶγμα, τὸ ὅποιον οὐδέποτε θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῆ ὡς κατηγορία ἐναντίον μας, εἶναι ὅτι ἐγίναμε πάρα πολὺ σοφοὶ καὶ πάρα πολὺ πολυποικίλοι εἰς τὸ ἐπάγγελμά μας. Δὲν ἐννοῶ μ' αὐτὸ τὴν αἰσθησὶν τοῦ συρμοῦ, τῆς μόδας, τὴν γοητείαν τῶν ἐφευρέσεων, εἰδικῶς τῶν συγχορῶν μεθόδων, δίνω εἰς τὴν λέξιν σοφοὶ μίαν ὑψηλοτέραν σημασίαν. Ὁ καθείς μας πρέπει σταθερῶς νὰ ἐνθυμῆται ὅτι κάθε τι τὸ ὅποιον εἶναι νέον δὲν εἶναι κατ' ἀνάγκην καλόν. Ὅτι κάθε τι ποῦ εἶναι γραμμένον δὲν εἶναι ὀριστικῶς ἀληθές, ὅτι ὅ,τι δημοσιεύεται εἶναι συνήθως τὸ ἀποτέλεσμα λίγων ἐπιτυχῶν πειραμάτων καὶ ὅτι ἡ δημοσιότης γίνεται περισσότερον ἀπὸ ματαιοδοξία παρὰ ἀπὸ πραγματικὴν φροντίδα γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ἰατρικῆς.

Πιστεύω ὅτι ὁ κόσμος ἔχει δίκιον νὰ ψέγῃ τὸν Ἰατρὸν ὁ ὁποῖος ἀπολιθοῦται εἰς τὴν πεπαλαιωμένην ρουτίαν του, εἰς τὸν ὑπερβολικόν του φόβον τῆς ἐπεμβάσεως. Εἰς τὴν πραγματικότητά κανεὶς δὲν πιστεύει ὅτι τὰ πράγματα διορθῶνουν ἑαυτὰ πάντοτε. Ἐξ ἄλλου ἡ ὑπερβολικὴ ἐπιθυμία διὰ πειραματισμόν, ἡ ἀπεριόριστος αὐτοπεποιθῆσις καὶ ἡ αἰσιοδοξία ποῦ δὲν φοβᾶται τίποτε, ἔχουν τὴν θέσιν των περισσότερον εἰς τὸ ἐργαστήριον, ὅπου κανεὶς ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ θαύματα, παρὰ δίπλα εἰς τὸ κρεβάτι μιᾶς γυναίκας ὅπου ὁ Ἰατρὸς κρατεῖ εἰς τὰ χέρια του τὴν ζωὴν δύο ἀνθρωπίνων ὄντων.

Θάνατοι μητέρων καὶ ἐμβρίου δὲν δύνανται ν' ἀποφευχθοῦν πάντοτε, ἐνίοτε δμως ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ βρῆ εἰς αὐτοὺς ἴχνη ἀφροντισίας, ἀνικανότητος καὶ καμμιὰ φορὰ ἐσπευσμένης καὶ ὑπερβολικῆς θεραπευτικῆς παρεμβάσεως. Ὁ Μαιευτῆρ δὲν πρέπει νὰ εἶναι οὔτε ἕνας ἀχρηστος θεατῆς, οὔτε ἕνας ἐπιβλαβῆς ἠθοποιὸς εἰς τὸ δράμα τοῦ τοκετοῦ.

Ἀσχοῦμε ἕνα λειτούργημα εἰς τὸ ὅποιον εἶναι δύσκολον νὰ διατηρήσωμεν πάντοτε

μίαν ἀγαθὴν συνείδησιν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πρέπει νὰ λυπούμεθα διότι ἐνεργήσαμε καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις νὰ λυπούμεθα διότι ἀπέσχομεν οἰασθῆποτε ἐνεργείας. Ἐνίοτε γνωρίζομεν ὅτι ὑπῆρξαμεν πολὺ σκληροὶ ἢ πολὺ ἥπιοι, πολὺ βασισμένοι εἰς τὸν ἑαυτὸν μας ἢ ἀπαισιόδοξοι, πολὺ στοργικοὶ ἢ πολὺ ὠμοί.

Τίποτε δὲν δείχνει καλύτερα τὰς περιπετείας τῆς Μαιευτικῆς πράξεως παρὰ ἡ ἀπάρνησις τῆς ἀπὸ τοὺς γενικοὺς Πρακτικοὺς ὅταν φθάνουν τὸν καιρὸν κατὰ τὸν ὅποιον πρέπει νὰ λαμβάνουν μεγαλυτέραν φροντίδα διὰ τὴν ὑγείαν των ἢ ἀπλοῦστερα ὅταν φθάνουν σὲ ἕνα ἐπίπεδον τύχης καὶ εὐζωίας, κατὰ τὸ ὅποιον ἠμποροῦν νὰ ἀπορρίψουν ἕνα μέρος τῶν δραστηριοτήτων των. Πολλοὶ λόγοι παραινοῦν τὴν συνθηκολόγησιν αὐτοῦ τοῦ μέρους τῆς γενικῆς Πρακτικῆς. Ἡ νυκτερινὴ ἔγερσις εἶναι εὐκολος καὶ εἶναι χαρούμενα ἀνεκτὴ ἀπὸ τὸν Ἰατρὸν ὅταν αὐτὸς εἶναι νέος, ὑγιής καὶ ἀκούραστος. Ὅταν ὁ ἐνθουσιασμὸς ἐξαφανίζεται, ὅταν ἔρχεται ἡ ἀρρώστια ἢ ἡ κόπυσις, ποῖος μπορεῖ νὰ προσδιορίσῃ τὸ ἄγχος καὶ τὴν δυσφορίαν τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ Ἰατρὸς ἀπὸ τὰς ἐπανειλημμένας κλήσεις; Καὶ εἶναι ἀκόμη χειρότερον ὅταν αὐτὸς ἔχῃ νὰ πολεμήσῃ ἐναντίον μιᾶς χειμερινῆς θυέλλης, τὰ μεσάνυχτα, ὅταν κάθε μέσον μεταφορᾶς ἔχει σχεδὸν παραλύσει. Ἄν τὸ αὐτοκίνητό του δὲν παίρνῃ μπρός, ἂν γλυστράῃ ἢ κολλήῃ εἰς τὸ χιόνι, ποῖος θὰ βοηθήσῃ τὸν γιατρό, τὸν χαμένο στὴ θύελλα καὶ στὸ κρύο, ὅταν κάθε τι ποῦ ζῆ εἶναι τακτοποιημένο στὰ ζεστά του καὶ κοιμᾶται; Ὁ Μαιευτῆρ ἐν τούτοις πρέπει νὰ δράσῃ γρήγορα ἐπειδὴ κάπου κάποιος περιμένει μὲ ἀνυπομονησίαν καὶ εἶναι ἔτοιμος ἴσως νὰ κριτικάρῃ, καὶ ἡ ἀναβολὴ μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ σοβαρὰς ἐπιπλοκάς. Πρέπει κανεὶς νὰ ἔχῃ ζήσει αὐτὲς τίς στιγμὰς γιὰ νὰ καταλάβῃ τὴν στενόχωρον πραγματικότητά των.

Ἐὰν ἦτο κανεὶς ἐλεύθερος νὰ ἀρνηθῇ αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν κλῆσιν, τὸ φορτίον δὲν θὰ ἦτο τόσον μεγάλο· ἀλλὰ ἠθικῶς ὁ Μαιευτῆρ δὲν ἔχει αὐτὴ τὴν ἐλευθερίαν. Ὑπάρχει πρᾶγματι μεταξὺ τοῦ γιατροῦ καὶ τῆς

μελλούσης μητέρας μιὰ σιωπηρὰ συμφωνία. (Δὲν μιλάω ἐδῶ γιὰ τὴν γυναίκα πού, κατὰ τὸν τοκετό, φωνάζει τὸν γιατρό γιὰ πρώτη φορά. Στὴν γυναίκα αὐτὴ ὁ γιατρός εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ δώσῃ τὴν βοήθειά του μόνον κατὰ τοὺς γενικοὺς νόμους τῆς εὐσπλαχνίας καὶ τῆς ἱατρικῆς ἠθικῆς.) Ἔχω στὸ μυαλό μου τὴν τυπικὴ ἄρρωση, τὴν γυναίκα πού ἤλθε περιοδικῶς κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐγκυμοσύνης της γιὰ ἐξετάσεις. Ὁ Μαιευτὴρ συνδέεται πρὸς αὐτὴ τὴν ἄρρωση, καὶ ὁ δεσμὸς αὐτὸς ἀποτελεῖ ἴσως τὸ πλέον δυσχερὲς μέρος τῶν καθηκόντων του, ἐπειδὴ περιορίζει τὴν ἐλευθερία του κατὰ μέγα μέρος.

Ἔτοιμάζετε ἕνα εὐχάριστο βράδυ μὲ φίλους ἢ τὴν παρακολούθησι μιᾶς συναυλίας ἢ ἐτοιμάζεστε νὰ παίξετε γκὸλφ ἢ νὰ δώσετε μία δεξίωσι στοὺς δικούς σας ἢ κάτι τέτοιο ;—εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι κάπου θὰ σᾶς χρειασθοῦν καὶ πρέπει νὰ πᾶτε. Θέλετε ἴσως, λησμονώντας τὶς ὑποχρεώσεις σας γιὰ ἕνα λεπτό, νὰ κάμνετε τὸν ἐρασιτέχνη κηπουρό, ζωγράφου ἢ μηχανικό ; Μία ἐπιγεύουσα κλήσις θὰ σᾶς βρῆ με βρώμικα χέρια καὶ λασπωμένα ρούχα. Τί εἶδους ταξίδι θὰ κάνετε ἐὰν ἀφήσετε πίσω πολλὰς ἀνήσυχες γυναίκες ἢ ἐάν, ὅταν γυρίζετε, θεωρεῖσθε ὡς ἕνα ἄνθρωπος ὁ ὅποιος δὲν ἐτήρησε τὶς ἀρχὲς τῆς τιμῆς καὶ τῆς νομιμότητος ; Ὁ ἄρχηγος τὶς ὥρες τῆς ἀναπαύσεώς σας σ' ἕνα week-end ἢ σὲ μιὰ ἐκδρομὴ, ὅταν ἔχετε τὴν αἰσθησὶν ὅτι κλέψατε ἀπὸ τὶς ὥρες ἀπὸ κείνους στοὺς ὁποίους κάθε λεπτό ζωῆς σας εἶναι ἀφιερωμένο ; Διακοπὲς πού χρειάζεσθε πρέπει νὰ προσδιορισθοῦν πολλοὺς μῆνες ἐνωρίτερα ὥστε νὰ μπορῆτε νὰ πῆτε στὶς ἄρρωστὲς σας, στὴν πρώτη των ἐπίσκεψιν σὲ σᾶς, ὅτι δὲν θὰ μπορέσετε νὰ τὶς βοηθήσετε σ' αὐτὴ τὴν περίοδο πού θὰ λείπετε. Ὁ Μαιευτὴρ ἐργάζεται 24 ὥρες τὴν ἡμέρα, ἐπειδὴ πρέπει νὰ εἶναι ἐπὶ ποδῶς ἀπὸ τὰ προηγούμενα ἕως τὰ ἐπόμενα μεσάνυχτα κάθε μέρα.

Γιὰ νὰ φυλάξουν μερικὲς ὥρες γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς των μερικοὶ Μαιευτῆρες μποροῦν νὰ σχηματίσουν μία ομάδα καὶ νὰ ἀπαντοῦν στὰς ἐπιγεύουσας κλήσεις μετὰ τὴν σειρά. Αὐτὸ τὸ εἶδος Πρακτικῆς, μπορεῖ νὰ

εἶναι ἡ μελλοντικὴ ἀπάντησις στὶς ἐνοχλήσεις καὶ δυσκολίες τοῦ Μαιευτῆρος. Ἄλλὰ θὰ περάσῃ πολλὸς καιρὸς προτοῦ αὐτὸς ὁ τύπος ὀργανώσεως καταστῆ γενικὸς, ὅταν ὅλες οἱ γυναίκες θὰ συμφωνοῦν εἰς τὸ νὰ βοηθοῦνται ἀδιαφόρως ἀπὸ τὸν Ἰατρό τὰ δε πού τὸν ἐξέλεξαν, πρὸ τοῦ ὁποίου ἀπεκάλυψαν τὰ σώματά των καὶ τὰς ψυχὰς των, στὸν ὅποιον ἐνεπιστεῦθησαν, ἢ τὸν Ἰατρὸν δεῖνα, τὸν ὅποιον ξεύρουσιν ἐλάχιστα καὶ τὸν ὅποιον μπορεῖ ἢ δὲν μπορεῖ νὰ συμπαθοῦν. Στὰ μάτια των, αὐτὴ εἶναι ἡ συγκεκριμενοποίησης τῶν φόβων των γιὰ ἕνα ρομπὸτ γιατρό θεραπεύοντα ἕνα ρομπὸτ ἄρρωστο.

Ἐλάχιστοι εἶναι ἐκεῖνοι μεταξὺ μας οἱ ὅποιοι μετέχουν αὐτοῦ τοῦ εἶδους τῆς Πρακτικῆς. Πρέπει ὅμως νὰ παραδεχθῶμε ὅτι εὐεργετούμεθα ἤδη ὅλοι χάρις στὰ σύγχρονα μέσα μεταφορᾶς, στὰ Νοσοκομεῖα, καὶ στὶς εἰδικευμένους ἀδελφές, στοὺς ἀναισθησιολόγους—μὲ μιαν σημαντικὴν ἐλάφρυνσιν ἀπὸ τὴν σκληρότητα τοῦ ἐπαγγέλματός μας.

Παρ' ὅλα αὐτὰ παραμένουσι ἄνθρωποι ὑπερφορτισμένοι, καὶ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μας δὲν μᾶς βοηθεῖ οὔτε γιὰ τὴν ὑγεία οὔτε γιὰ τὶς καλύτερες συνθήκες ἐργασίας. Ὁταν ὁ χρόνος κάποιου ἀπὸ μᾶς γαμίζῃ ἀπὸ κλήσεις, ἐπισκέψεις, κούρασι καὶ λύπες, δὲν ἢ σοβαρὴ δουλειά, περιλαμβανομένης καὶ τῆς σκέψεως καὶ τῆς συγκεντρώσεως, γίνεταί δαπάναις ἀνήκουστων προσπαθειῶν.

Αὐτὸ τὸ πρόβλημα τῆς μελέτης καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς παραγωγῆς σχετίζεται ἐπίσης στενὰ πρὸς τὸ κόστος τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ γιατροῦ. Ἐὰν ὁ Μαιευτὴρ ζητᾷ 300-400 δολλάρια γιὰ κάθε τοκετόν, ὅπως γίνεται σὲ μερικὰ ἀμερικανικὰ Κέντρα, θὰ μπορῆ νὰ δέχεται μόνον λίγες δεκάδες ἀρρώστων τὸν χρόνο. Θὰ κερδίζῃ ἀρκετὰ γιὰ νὰ ζῆ καλά καὶ θὰ ἔχη ἐπίσης καιρὸν διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν του ἀνάπτυξιν, τὴν ἔρευνα, μὲ μιὰ λέξιν τὴν μελέτη. Ἄν τοῦναντίον οἱ τιμὲς τὶς ὁποῖες ἀπαιτεῖ ἀνέρχονται σὲ μερικὰς δεκάδας δολλαρίων, θὰ πρέπει νὰ πολλαπλασιάσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν πασχόντων του καὶ νὰ ἀπορρίψῃ μέγα μέρος τῆς ἰδιωτικῆς ἐργασίας καὶ τῆς σοβαρᾶς ἐπιστημονικῆς παραγωγῆς του. Αὐτὸ εἶναι τὸ δίλημμα εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκόμεθα. Πρέ-

πει νὰ ζητοῦμε ἀντικοινωνικὲς ἀπολαυεὺς καὶ νὰ ἐπιδιώκουμε τὴν ὑψηλὴν ἐπιστήμην ἢ νὰ δεχόμεθα μικρότερες ἀπολαυεὺς μὲ περιορισμένη γνῶσι.

Τὸ ζήτημα τῶν ἀπολαυῶν δὲν εἶναι ἀδιάφορον διὰ τὸν Ἴατρον ὁ ὁποῖος ἔχει ἀνεπτυγμένην μίαν ὠρισμένην κοινωνικὴν αἰσθησιν. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι σὲ μερικὲς μεγάλες πόλεις μπορεῖ κανεὶς νὰ ζητήσῃ καὶ ὑπερβολικὰ ἀμοιβὰς· οἱ εὐκαιρίαι εἶναι πολλές, οἱ πλούσιοι εἶναι πολλοὶ καὶ τὰ παιδιὰ εἶναι σπάνια. Ἀλλὰ ἄς βάλουμε τοὺς ἐκτούς μας σὲ μιὰ περιοχὴ, ὅπου τὸ μέσο εἰσόδημα δὲν εἶναι ὑψηλόν, ὅπου τὰ παιδιὰ ἔρχονται συχνά, καὶ ἀμέσως γίνεται προφανὲς ὅτι τὸ νὰ ζητήσουμε πολλὰ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, βοθηθῶντας τους ν' ἀναπαρᾶξοῦν, εἶναι μία ἀντιφυσικὴ καὶ ἀντικοινωνικὴ πράξις.

Σὲ τέτοια περίπτωσι ἡ ἠθικὴ μιλάει στὸ γιὰτρός. Πράγματι, ὁ Μαιευτὴρ πρέπει συχνὰ νὰ ἔχη ἓνα διάλογο μὲ τὴν ἠθικὴν, ἐπειδὴ ἡ ἠθικὴ ἐνδιαφέρεται πολὺ διὰ τὴν Μαιευτικὴν. Τὸ μέγα δίλημμα δὲν εἶναι, ὅπως πολλοὶ ἀμύητοι φαντάζονται: «Πρέπει νὰ θυσιάσω τὴν ζωὴ τῆς μητέρας ἢ τοῦ παιδιοῦ;» Δὲν θυσιάζουμε σήμερα τὴν ζωὴ κανενός, ἀλλὰ οἱ συνειδήσεις μας μποροῦν ἀκόμη νὰ ἐρωτήσουν: Μπορεῖ ἡ ἔκτρωσις νὰ προληφθῇ; εἶναι τὸ ἔμβρυον ζωντανόν; εἶναι ὁ χειρισμὸς ἔμβρυοκτόνος; εἶναι ἔκτρωσιογόνος; Μπορεῖ ὁ θάνατος τοῦ παιδιοῦ νὰ προκύψῃ κατ' εὐθεΐαν ἀπὸ τὶς ἐνέργειάς μου; Πρέπει μία γυναίκα νὰ στείροποιηθῇ; Εἶναι μία τέτοια παρέμβασις εὐάρεστος καὶ τί κινδύνους συνεπάγεται;

Ἐδῶ, εἰς τὴν βασικὴν ἀπλότητά των, ἔχομεν ἐνδιαφέροντα προβλήματα τὰ ὁποῖα αἱ συνειδήσεις μας πρέπει νὰ ἐξετάσουν. Καὶ ὅμως πόσο μεγάλη εἶναι ἡ ἐπιπλοκότης καὶ ἡ ποικιλία τῶν περιπτώσεων τὰς ὁποίας συναντᾷ κανεὶς εἰς τὴν καριέρα του! Λύσεις πολλὰς φορὰς πρέπει νὰ δημιουργηθοῦν εἰς τὴν ἴδια τὴν συνειδήσι τοῦ Ἴατροῦ, ἐπειδὴ τὸ ἐπεῖγον τῆς περιπτώσεως δὲν ἐπιτρέπει πολλὰς ἐξετάσεις.

Ἐπάρχουν ἀκόμη πολλὰ νὰ λεχθοῦν διὰ τὴν ἠθικὴν ἀκραιότητα τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ ἔχουν οἱ Ἴατροὶ ποὺ δέχονται τίς

τόσες ἐσωτερικὰς ἐκμυστηρεύσεις τῶν νέων γυναικῶν. Ἄλλοίμονο σ' αὐτὸν ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ μιὰν ἀφαίρεσι τῆς γυναικὸς στὴν ἄρρωστί του! Τί αὐστηρὰ πίστις εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν μας ὄρκον εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἀκριβὴ ἐξάσκησιν τῆς μαιευτικῆς Τέχνης! Πρέπει κανεὶς νὰ εἶναι διακριτικὸς στὴν ἰδιοσυγκρασία του καὶ νὰ ἐπιβάλῃ μίαν ἐξαιρετικὴν αὐτοπειθαρχίαν ἐπὶ τοῦ πειρασμοῦ νὰ ἀποκαλύψῃ ἀκόμη τὸ ἀνόητον ἢ τὴν κοινοτυπίαν, ἢ ἀποκάλυψις τῶν ὁποίων θὰ μᾶς ἔκανε πολὺ ἐνδιαφέροντας συντρόφους ἑνὸς σαλονιοῦ.

Ὁ Μαιευτὴρ πρέπει νὰ εἶναι ἀγαθὸς καὶ ὑπομονετικὸς. Πρέπει νὰ ἀνακουφίξῃ τοὺς μεγαλύτερους τῶν φυσικῶν πόνων. Ἄς ἔχῃ γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἀπερίριστη συμπάθεια καὶ κατανόησι. Δὲν πρέπει νὰ προσθέτῃ στὶς μιζέριαις τῆς γυναίκας ἄλλαις μιζέριαις ἀπὸ τὴν σκληροκαρδία του ἢ καὶ τὴν ὀμότητά του. Δὲν θὰ πρέπει νὰ κουράζεται περιμένοντας. Ἡ ἀνυπομονησία του ν' ἀφήσῃ τὴν ἄρρωστί του γιὰ τὴν εὐχαρίστησι ἢ τὴν ἀνάπαυσι του, δὲν πρέπει νὰ εἶναι αἰτία ἀπότομων χειρονομιῶν ἢ νευριασμένων χειρισμῶν.

Μ' αὐτὰς τίς γυναικεῖαι ἀρετὰς ὁ Μαιευτὴρ πρέπει νὰ συνδυάζῃ ἐπιπροσθέτως ἐπιστήμην καὶ κρίσιν, ἐπιμονὴν, ἐμφάνισιν, ἱκανότητα καὶ ὑγείαν. Αἱ ἀποφάσεις συχνὰ πρέπει νὰ λαμβάνωνται στιγμιαίως, ὅταν ὁ Μαιευτὴρ δὲν μπορῇ νὰ περιμένῃ συμβούλιον μ' ἓνα συνάδελφο ἢ καταφυγὴν σ' ἓνα ἐγχειρίδιο. Ἐὰν κανεὶς διαλέξῃ μιὰ κακὴ λύσι ἢ ἂν, σκεπτόμενος τὴν καλὴ λύσι, δὲν ἔρχεται ψυχραϊμος νὰ δράσῃ τὴν κατάλληλην στιγμὴν, μπορεῖ νὰ σκοτώσῃ μὲ τὴν ἀποχή του ἢ τὴν ἐνέργειά του καὶ μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια.

Διέγραψα ἐδῶ μὲ τέτοιαν αὐστηρότητα τὰς ιδιότητας καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Μαιευτῆρος, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν αὐστηρότητα τῆς τέχνης του, ὥστε θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ρωτήσῃ γιὰτί τόσο πολλοὶ ἀνθρωποὶ, οἱ ὁποῖοι δὲν κατέχονται ἀπὸ ἀγγελικὴν φύσιν, ἀφιερώνονται εἰς τὴν Μαιευτικὴν. Ὁ ἓνας ἐξασκεῖ τὴν Ἴατρικὴν ἐξ ἀνάγκης ἢ ἐξ ἀφοσιώσεως ἢ ἐκ τύχης ἢ ἐξ ὄλων

αὐτῶν τῶν κινήτρων συνδεδεασμένων εἰς διαφόρους ἀναλογίας καὶ ἐξαρτωμένων ἐκ τοῦ ἕαν κανεῖς εἶναι Μαιευτῆρ κατὰ περίπτωσιν ἢ ἀποκλειστικῶς. Κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι γενικὸς Πρακτικὸς χωρὶς νὰ εἶναι Μαιευτῆρ, γιατί σὲ μερικὲς πόλεις δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιτραπῇ σὲ κανέναν νὰ ἀσκήσῃ τὴν γενικὴν πρακτικὴν χωρὶς νὰ βοηθῇ γυναῖκες κατὰ τὸν τοκετόν. Ὁ παλαιὸς γενικὸς Πρακτικὸς προσπαθεῖ ν' ἀπέχη ἀπὸ τὴν ἀσκησὶ τῆς Μαιευτικῆς, ἀλλὰ ἢ ἀφοσίωσὶς του εἰς παλαιούς ἀρρώστους τὸν ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀρνηθῇ τὰς πιεστικὰς αἰτήσεις μελλουσῶν μητέρων. Ὅσον γι' αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι ἀσκοῦν τὴν Μαιευτικὴν ὡς εἰδικοί, μπορεῖ νὰ ἔφθασαν εἰς τὴν θέσιν των ἀπὸ τὴν τύχην τῶν περιστάσεων, χωρὶς νὰ ξέρουν πολὺ καλὰ τί δύσκολο δρόμο πῆραν, ἀλλὰ δὲν μποροῦν νὰ μείνουν στὸ ἴδιο ἐπάγγελμα, ἐκτὸς ἂν τὸ ἀποφασίσουν οἱ ἴδιοι.

Εἶναι ἀλήθεια δυνατὸν νὰ εὔρη κανεῖς εἰς τὴν τέχνην τῆς Μαιευτικῆς μεγάλην εὐτυχίαν, ἀσχέτως τῆς κοπώσεως καὶ τῆς δουλειᾶς, τοῦ μήκους τῶν ἡμερῶν καὶ τῆς βραχυτήτος τῶν νυκτῶν, ἐπειδὴ ὁ κλάδος αὐτὸς τῆς Ἰατρικῆς φέρνει τὸν γιατρό ὄχι εἰς τὸ κρεβάτι τοῦ θανάτου, ἀλλὰ εἰς τὸ κρεβάτι τῆς ζωῆς. Δὲν ὑπάρχει πράγματι εἰς τὴν ζωὴ τοῦ γιατροῦ περισσότερο εὐχάριστη στιγμή παρά ἐκεῖνη κατὰ τὴν ὁποῖαν αὐτὸς ἀντιλαμβάνεται ὅτι διὰ τῆς δράσεώς του ἐδωρήθη εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν κοινωνίαν ἕνα νέο μέλος. Ὁ πόνος καὶ τὸ ἄγχος δίδουν τὴν θέσιν των εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ἡρεμίαν καὶ εὐτυχίαν, καὶ ὅταν ὁ γιατρός φεύγῃ, τὸ μεδίμα ἐνὸς εὐγνώμονος ζεύγους τὸν ἀκολουθεῖ.

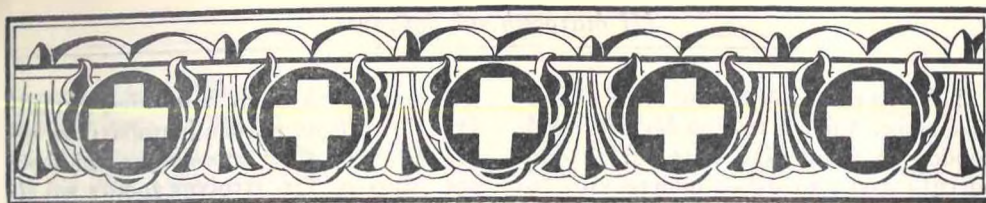
Αὐτὸ ἀναμφιβόλως εἶναι περισσότερο εὐχάριστο παρά ἐπισκέψεις εἰς ἀρρώστους ὅταν χρειάζεται πολὺς καιρὸς γιὰ νὰ φέρῃ κανεῖς πίσω ἕνα χαμόγελο. Ἡ ἀρρώστια, ἀκόμη, καὶ ὅταν ἀποκαθίσταται ἢ ὑγεία, ἀφήνει πίσω μιὰν αἰσθησὶ λύπης. Ὁ ἀρρώστος αἰσθάνεται ἀδύνατος, περιωρισμένος, φοβᾶται τὴν ὑποτροπήν, ξέρει καλά ὅτι δὲν θὰ κυριαρχῇ τῆς ἀσθενείας του

πάντοτε.

Κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, ἡ γυναῖκα ποὺ ἔφερε στὸν κόσμον ἕνα παιδί χαίρεται γι' αὐτὸ καὶ ὅλοι οἱ δικοὶ τῆς χαίρονται μαζί της. Ἡ παρηγορία αὐτῇ βρῖσκεται ἐπίσης εἰς τοὺς δεσμούς τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς στοργῆς τῆς γυναίκος πρὸς τὸν γιατρό, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ὁ ὑποστηρικτῆς τῆς, ὁ παρηγορητῆς τῆς, ὁ σωτῆρ τῆς. Ποιὰ μεγαλύτερη χαρὰ εἶναι νὰ βλέπῃ κανεῖς παιδιὰ νὰ μεγαλώνουν, παιδιὰ ποὺ ὁ ἴδιος ἔφερε κάποτε στὸν κόσμον, μάλιστα δὲ ὅταν ἦλθαν στὸν κόσμον μὲ τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ Μαιευτῆρος, χωρὶς τὴν ὁποῖαν δὲν θὰ ἀνοίγαν ποτὲ τὰ ματάκια των. Πρέπει κανεῖς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν εὐχαρίστησιν ἢ ὁποῖα γίνεται αἰσθητῆ στὴν ἀσκησὶ τῆς ἐπιστήμης, ἢ ὁποῖα, ὅπως ἢ χειρουργικῆ, ἢ μήτηρ τῆς, εἶναι πολὺ περισσότερο ἀκριβῆς παρά ἄλλοι ἰατρικοὶ κλάδοι καὶ μὲ ἀποτελέσματα περισσότερο ἀπτά καὶ ἀμεσα. Τόσον συχνὰ πρέπει νὰ ἀναλαμβάνωμεν τὸν κύριον ρόλον καὶ νὰ κάνωμεν τὴν ἴδια τὴν φύσιν βοηθὸ μας.

Τέτοιο εἶναι τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ ἀθλιότης τῆς ζωῆς τοῦ Μαιευτῆρος. Παίρνοντας μιὰν ἀποφῆ ἀντίθετη πρὸς τὰ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα ἐξέφρασαν ἐκεῖνοι ποὺ ζητοῦν νὰ μειώσουν τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα, ἐπιθυμῶ νὰ εἶμαι τὸ φερέφωνον ὄλων τῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα χρωστοῦν εἰς ζωὴς των σὲ σᾶς, καὶ ὄλων τῶν μητέρων ποὺ σώσατε. Ἐξ ὀνόματος ἐκεῖνων οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦν ὅτι ὀφείλουν εἰς σᾶς ἢ οἱ ὁποῖοι, λόγῳ ντροπαλότητος ἢ ἀγνωμοσύνης, δὲν ἐξέφρασαν τὴν ὑποχρέωσίν των, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς εὐχαρίστησω ὄλους ἐσᾶς καὶ ὄλους ἐκείνους ποὺ, ὅπως ἐσεῖς, ἐθυσίασαν τὴν εὐχαρίστησίν των εἰς τὴν χαρὰν ἄλλων, τὴν ἀνάπαυσίν των εἰς τὴν εἰρήνην ἄλλων, τὴν ὑγείαν των εἰς τὴν ζωὴν ἄλλων, τὴν ἴδια των τὴν ζωὴν γιὰ τὴν γέννησιν μιᾶς νέας γενεᾶς*.

* *American Journal of Obstetrics and Gynaecology*, τ. Ἰουνίου 1957, σελ. 1163-1168. Ἀπόδοσις ἐκ τῆς ἀγγλικῆς ὑπὸ Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ

1

Α' ΦΥΣΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

(Μητρικός Θηλασμός)

Τὸ μητρικὸν γάλα ἀναγνωρίζεται διεθνῶς ὡς τὸ ἀνώτερον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως διὰ τὴν διατροφήν τοῦ βρέφους.

Ἐν ταύτοις ὅμως ὁ ἀριθμὸς τῶν θηλάζοντων βρεφῶν βαίνει προϊόντως ἐλαττοῦμενος, φαινόμενον τὸ ὁποῖον εἶναι περισσότερον ἐκδηλον ἰδιαίτερος εἰς τὰς μεγάλας πόλεις.

Τοῦτο ἀσφαλῶς δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν μὲ τὴν εὐχέρειαν ἐνοχοποίησιν τῆς ἀγαλακτίας τῆς μητρὸς. Ἡ πλειονότης τῶν μητέρων, ὅπως ἄλλωστε ἀποδεικνύουν καὶ ξένα στατιστικά, εἶναι ἱκαναὶ νὰ θηλάσουν τὰ τέκνα των. Ὁ Waller π.χ. ἀναφέρει ὅτι εἰς τὴν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του Κλινικὴν 77% ἐκ τῶν γεννηθέντων βρεφῶν ἐθῆλασαν ἐπιτυχῶς ἕως τὸν ἕκτον μῆνα καὶ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθοῦν ἄνευ σοβαρῶν προσπαθειῶν.

Ὁ ἴδιος τονίζει ἐπίσης ὅτι ἡ μητέρα δὲν εἶναι ἐνστικτωδῶς ἐφωδιασμένη νὰ θηλάσῃ τὸ τέκνον της, δι' ὃ ἡ πλειονότης ἐξ αὐτῶν χρειάζεται συστηματικὴν προετοιμασίαν. Ἡ προετοιμασία αὕτη δέον ὅπως ἄρχεται ἀπὸ τοὺς 2-3 τελευταίους μῆνας τῆς ἐγκυμοσύνης, καὶ συνίσταται εἰς τὴν διὰ τῶν χειρῶν ἐκθλίψιν τοῦ γάλακτος καὶ διόρθωσιν εἰσεχουσῶν θηλῶν κλπ., καὶ μετὰ τὸν τοκετὸν συνιστᾶ ὅπως καταβάλλεται ἐντονος προσπάθεια πρὸς ἀποφυγὴν τῶν λίαν ἐνοχλητικῶν καὶ ἐπωδύνων ραγᾶδων.

Προτερήματα Θηλασμοῦ

1. Εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι τὰ θηλάζοντα βρέφη εἶναι κατὰ πολὺ ἀνθεκτικώ-

τερα ἔναντι τῶν λοιμώξεων, καὶ ἰδιαίτερος τοῦ ἀναπνευστικοῦ καὶ πεπτικοῦ συστήματος. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀκόμη νοσήσουν ἐξ αὐτῶν, τόσον ἡ διάρκειά ὅσον καὶ ἡ σοβαρότης τῆς νόσου εἶναι κατὰ πολὺ μικροτέρα καὶ τῶν τεχνητῶς διατρεφομένων βρεφῶν.

Τὸ προτέρημα αὐτὸ τοῦ μητρικοῦ γάλακτος ἀπεδόθη ἀρχικῶς εἰς τὴν παρουσίαν ἀντισωμάτων, τελευταίως ὅμως ἀπεδείχθη ὅτι ὁ τίτλος ἀντισωμάτων ἐντὸς τοῦ γάλακτος εἶναι τόσον μικρὸς ὥστε νὰ μὴ λαμβάνεται σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν.

Ἄλλωστε εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ βρέφη προσλαμβάνουν τὰ ἀντισώματα κατὰ τὴν ἐνδομήτριον ζωὴν διὰ τῆς πλακουντείου κυκλοφορίας. Τινὲς ὑποστηρίζουν ὅτι τὸ μητρικὸν γάλα περιέχει ἀγνωστον στοιχεῖον ὅπερ ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν μικροβίων εἰς τὸν ὄργανισμὸν τοῦ βρέφους. Τέλος, ἕτεροι, ὅτι ἡ ἰδιότης αὕτη τοῦ μητρικοῦ γάλακτος ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι τοῦτο εἶναι πλουσιώτερον εἰς βιταμίνην Α, ἣτις, ὡς γνωστὸν, ἔχει ἀντιλοιμώδεις ἰδιότητες.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνωτέρω ὑποθέσεων, ἐν ἀναμφισβήτητον γεγονὸς εἶναι ὅτι αἱ λοιμώξεις τοῦ πεπτικοῦ συστήματος εἶναι ὀλιγώτεραι ἀπ' ὅ,τι ἐπὶ τῶν διατρεφομένων διὰ ξένων γαλάκτων, ἅτινα τόσον εὐχερῶς μολύνονται. Τοῦτο ἔχει ἰδιαίτεραν σημασίαν διὰ τὰς πτωχὰς τάξεις.

2. Ἐν ἑτερον προσὸν τοῦ θηλασμοῦ εἶναι ὅτι οὗτος εἶναι εὐκολώτερος διὰ τὴν μητέρα. Αὕτη δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀποστειρώσεως σκευῶν, προετοιμασίας ἀραιώσεων, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τοῦ ξένου γάλακτος. Ἐπὶ πλέον, προκειμένου περὶ ταξιδίου, ἡ θηλαζομένη μητέρα ἔχει τὰ πάντα εἰς τὴν διάθεσίν της.

3. Ὁ μητρικός θηλασμός είναι οικονομικώτερος, διότι ἡ μητέρα δὲν ἔχει νὰ ἀγοράσῃ τὸ γάλα, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὰ ἀπαραίτητα σκευῆ τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν τεχνητὴν διατροφήν.

4. Τὸ μητρικὸν γάλα προσφέρεται εἰς τὸ βρέφος εἰς τὴν κατάλληλον θερμοκρασίαν.

5. Τινὲς ἀναφέρουν ὅτι εἰς τὰ θηλάζοντα τόσον ἡ σωματικὴ ὅσον καὶ ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις ἐξελίσσονται καλύτερον. Ὅσον ἀφορᾷ βεβαίως τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι οὕτω συμβίνει. Ὡς πρὸς τὴν πνευματικὴν ὁμως, δὲν δυνάμεθα προσωπικῶς νὰ τὸ θεωρήσωμεν ὡς ἀόλυτον.

Γεγονὸς ὁμως ἀναμφισβήτητος εἶναι ὅτι ὁ μητρικός θηλασμός ἀξάνει τὸν δεσμὸν μητρὸς βρέφους. Οὕτω ἡ μήτηρ ὅταν θηλάζεται ὑπὸ τοῦ τέκνου της, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκεται, εἶναι ψυχικῶς πλησίον του. Ἀλλὰ καὶ τὸ βρέφος ταχέως ἄρχεται νὰ αἰσθάνεται ὅτι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν μητέρα του, καὶ οὕτω σφυρηλατοῦνται ἰσχυροὶ δεσμοὶ μεταξύ των.

6. Ἐτερα πλεονεκτήματα εἶναι ἡ διὰ φθορὰς χημικὴ σύνθεσις τοῦ μητρικοῦ γαλακτος ἀπὸ τῶν ξένων γαλακτων, σύνθεσις δηλ. ἣτις ἀρμόζει περισσότερον εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ βρέφους.

Ἐκ κλινικῶν παρατηρήσεων ἔχει ἀποδειχθῆ ἐπίσης ὅτι τὰ θηλάζοντα σπανιότερον ἐμφανίζουν ἔκζεμα καί, τέλος, ὁ θηλασμός προκαλεῖ συσπάσεις τῆς μήτρας, διὰ τῶν ὁποίων αὕτη ἐπανερχεται ταχύτερον εἰς τὴν φυσιολογικὴν της κατάστασιν. Τοῦτο ἀποδίδεται εἰς τὴν ἀντανακλαστικὴν ἔκκρισιν τῆς δξυτοκίνης, ἣτοι προιόντος τῆς ὑποφύσεως.

Σύνθεσις μητρικοῦ γαλακτος

Πῦαρ ἢ πρωτόγαλα : Ὡριμον γυναικεῖον γάλα, ἔχον σύνθεσιν ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, δὲν ἐκκρίνεται ἐκ τῶν μαστῶν πρὸ τῆς 10ης ἡμέρας.

Τὸ ἀρχικῶς ἐκκρινόμενον ὑγρὸν καλεῖται *πῦαρ ἢ πρωτόγαλα* τοῦτο πολλάκις εἶναι παρὸν ἀπὸ τοὺς 2 τελευταίους μῆνας τῆς κυήσεως. Ἀπὸ τῆς 5ης ἡμέρας ἀπὸ

τοῦ τοκετοῦ τὸ πῦαρ βαθμιαίως μεταπίπτει εἰς τὸ ὠριμον γάλα (μεταβατικὸν γάλα). Τὸ πῦαρ εἶναι πυκνότερον τοῦ ὠριμου γαλακτος, ἔχει κιτρινὴν χροιάν καὶ εἰδικὸν βάρος 1034. Τὰ 100 γραμμάρια πύατος δίδουν 71 θεομίδας. Τὸ λίπος εἶναι εἰς ἀναλογίαν 2,9%. Τὸ γαλακτοσάκχαρον 5,3%. Τὸ δὲ λεύκωμα τριπλάσιον τοῦ ὠριμου γυναικεῖου γαλακτος, ἦτοι 4 4,5%. Ἡ ἀναλογία σφαιρινῶν, μεγαλυτέρα.

Περιέχει ἐπίσης ἀφθονώτερα ἄλατα καὶ εἶναι ἰδιαίτερος πλούσιον εἰς βιταμίνην Α. Διὰ τοῦ βρασμοῦ πήγνυται. Μικροσκοπικῶς ἐντὸς τοῦ πύατος ὑπάρχουν λιποσφαίρια, λευκοκύτταρα, ἐπιθηλιακὰ κύτταρα καὶ τὰ σωματία τοῦ πύατος.

Πολλοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι τὸ πῦαρ ἔχει καθαρχτικὰς ἰδιότητας, καὶ συνεπῶς ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης εἶναι χρήσιμον διὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ μηκωνίου.

Ὡριμον γυναικεῖον γάλα : Ἐφ' ὅσον τὸ μητρικὸν καὶ ἀγελαδινὸν γάλα εἶναι τὰ κυρίως χρησιμοποιούμενα διὰ τὴν διατροφήν τῶν βρεφῶν, νομίζω σκόπιμον ν' ἀναφέρω ἐνταῦθα τὰς διαφορὰς ὡς καὶ τὰς ὁμοιότητας αἰτινες ὑφίστανται μεταξύ αὐτῶν.

Εἰδικὸν βάρος : Τὸ εἰδικὸν βάρος εἰς ἀμφοτέρα τὰ γάλακτα εἶναι περίπου τὸ αὐτό, ἦτοι : 1031-1033.

Λίπος : Τὸ λίπος ὑπάρχει εἰς τὴν αἰτὴν περίπου ἀναλογίαν εἰς ἀμφοτέρα τὰ γάλακτα, ἦτοι 3,3-3,5%. Τοῦτο ποικίλλει οὐσιωδῶς μεταξὺ τοῦ γαλακτος διαφόρων γυναικῶν ὡς καὶ ἀγελάδων.

Τὸ λίπος ἀμφοτέρων τῶν γαλακτων συνίσταται ἐκ παλμιτικοῦ, στεατικοῦ καὶ ἐλαϊκοῦ ὀξέος. Τὸ παλμιτικόν, στεατικὸν εἶναι κεκορεσμένα λιπαρὰ ὀξέα, ἐνῶ τὸ ἐλαϊκὸν ὀξὺν ἀνήκει εἰς τὰ ἀκόρεστα τοιαῦτα.

Τὸ γάλα ἀγελάδος περιέχει περισσότερον παλμιτικὸν καὶ ὀλιγώτερον ἐλαϊκὸν ὀξὺ ἀπὸ ὅ,τι τὸ γάλα γυναικός.

Τὸ λίπος θεωρεῖται ὡς ἄκρως ἐνδιαφέρουσα πηγὴ ἐνεργείας καὶ ὡς τὸ μέσον μεταφορᾶς τῶν λιποδιαλυτῶν βιταμινῶν Α καὶ Δ.

Υδατάνθρακες : Εἰς ἀμφοτέρα τὰ γάλακτα ὑπάρχουν ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ γα-

λακτοσακχάρου. Είναι τὸ σταθερότερον, κυμαινόμενον εἰς μὲν τὸ γυναικίον γάλα εἰς ἀναλογία 6-7%, εἰς δὲ τὸ ἀγελαδινὸν εἰς 4-4,5%. Τοῦτο ἀποτελεῖ, ὡς καὶ τὸ λίπος, σπουδαίαν πηγὴν ἐνεργείας.

Πρωτεΐναι. Αἱ πρωτεΐναι τῶν δύο γαλακτικῶν διαφέρουν τόσον ποσοτικῶς ὅσον καὶ ποιοτικῶς. Οὕτω τὸ γάλα γυναικὸς περιέχει 1,1% περίπου, ἐνῶ τὸ τῆς ἀγελάδος 3,3% 3,5%.

Αἱ πρωτεΐναι ἀμφοτέρων συνίστανται ἐκ τυρίνης, γαλακτολευκωματίνης καὶ γαλακτοσφαιρίνης.

Τὰ 85% τῆς ὀλικῆς πρωτεΐνης τοῦ γαλακτος ἀγελάδος ἀποτελοῦνται ἐκ τυρίνης καὶ μόνον τὸ 15% ἐκ γαλακτολευκωματίνης. Ἐνῶ εἰς τὸ τῆς γυναικός, ἡ τυρίνη ἀποτελεῖ μόνον τὸ 1/3 τοῦ ὀλικοῦ λευκώματος καὶ τὰ ὑπόλοιπα 2/3 προέρχονται ἐκ τῆς γαλακτολευκωματίνης καὶ τῆς γαλακτοσφαιρίνης.

ὑπὸ πολλῶν ὑποστηρίζεται ὅτι αἱ πρωτεΐναι τοῦ γυναικείου γαλακτος εἶναι βιολογικῶς ἀνώτεραι.

Ἄλατα: Τὸ ὀλικὸν ποσὸν ἀλάτων εἰς τὸ γάλα γυναικὸς εἶναι κατὰ πολὺ κατώτερον τῶν τοῦ ἀγελαδινοῦ, ἐξαιρουμένου τοῦ σιδήρου καὶ τοῦ χαλκοῦ. Οὕτω εἰς τὸ γυναικίον γάλα εἶναι 0,15 0,25%, εἰς δὲ τὸ γάλα ἀγελάδος 0,7-0,75%, ἧτοι τριπλάσιον. Ἀμφότερα τὰ γάλακτα εἶναι ἀνε-

παρκῆ εἰς σίδηρον, δι' ὃ τὸ βρέφος ἀντιμετωπίζει τὴν μειονεκτικότητά αὐτὴν χρησιμοποιοῦν τὰ ἐν τῷ ἧτατι αὐτοῦ ἀποθέματα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀσβέστιον καὶ φωσφόρον, ἂν καὶ εἶναι ἠλαττωμένα εἰς τὸ γάλα τῆς ἀγελάδος κατὰ τὴν περίοδον καθ' ἣν εἶναι ὄντως ἀπαραίτητα διὰ τὴν αὔξησιν, ἐν τούτοις ὁ ὄργανισμὸς τοῦ βρέφους εὐρίσκειται εἰς ἰσοζύγιον, ὡς ἐκ τῆς καλυτέρας ἀπορροφῆσεως καὶ χρησιμοποίησεώς των.

Βιταμίνοι: Τὸ γυναικίον γάλα εἶναι πλουσιώτερον εἰς βιταμίνην Α. Ἡ βιταμίνη Δ εἰς ἀμφοτέρα τὰ γάλακτα εἶναι ἀνεπαρκής. Ὡς πρὸς τὴν βιταμίνη C, αὕτη εἶναι ἐπαρκῆς ἐφ' ὅσον ἡ μήτηρ λαμβάνη τὰς καταλλήλους πλουσίας εἰς αὐτὴν τροφάς.

Τὸ γάλα ἀγελάδος εἶναι ὡσαύτως πλούσιον εἰς βιταμίνην C, ἀλλὰ ὁμως καταστρέφεται τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν παστερίωσιν καὶ βρασμόν. Ἐκ τοῦ συμπλέγματος τῆς βιταμίνης Β, ἐνδιαφέρουσαι εἰς τὴν διατροφήν εἶναι ἡ θειαμίνη, ριμποφλαβίνη, νικοτινικὸν ὀξύ καὶ πυριδοξίνη, περιεχόμεναι εἰς ἐπαρκῆ ποσὰ ἐπ' ἀμφοτέρα τὰ γάλακτα ὥστε νὰ ἀντιμετωπίζωνται αἱ ἀνάγκαι τοῦ βρέφους.

Υδωρ: Ἡ ἀναλογία αὐτοῦ εἰς ἀμφοτέρα τὰ γάλακτα εἶναι 87 87,5%.

(Συνεχίζεται)

Κ. Π. ΠΑΔΙΑΤΕΛΛΗΣ

Ἱφηνγητής

Διευθυντῆς Παιδιατρικοῦ Τμήματος

Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη»

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΟΣ RHESUS ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΝ

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διεπιστώθη ὅτι ἐν ἀπὸ τὰ αἷτια τοῦ θανάτου τοῦ ἐμβρύου ἢ τοῦ νεογεννήτου εἶναι ἡ ὑπαρξίς ἀσυμβατότητος ὡς πρὸς τὸν παράγοντα Rhésus τόσοσ μεταξὺ τῶν συζύγων ὅσον καὶ μεταξὺ μητέρας καὶ τέκνου.

Τί εἶναι ὁ παράγων Rhésus; Οἱ Landsteiner καὶ A. Wiener τὸ 1937 παρετήρησαν πρῶτοι τὴν ὑπαρξίν ἐνδὸς νέου παράγοντος εἰς τὰ αἱμοσφαίρια τοῦ πιθήκου Macacus Rhésus. Ὁ νέος αὐτὸς παράγων ἔλαβε τὸ ὄνομα Rh ἐκ τῶν ἀρχικῶν στοιχείων τοῦ Rhésus.

Ὁ παράγων Rh θεωρεῖται συγκολλητινογόνοσ καὶ δύναται νὰ προκαλέσῃ ἀσυμβατότητα αἵματος ἐπὶ μεταγγίσεως, μὲ φαινόμενα ὅμοια μὲ τὰ ἐπὶ μεταγγίσεως ἑτερολόγος ὁμάδος αἵματος.

Τὸ 1940 ὁ Levine ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ ὀρρὸς αἵματος γυναικῶν αἱ ὅποιαί ἐνεφάνισαν ἐπανεπιλημμένας ἐκτρώσεις περιεῖχε συγκολλητικὰς ὁμοίας μὲ τὰς ἀνευρισκομένας κατόπιν ἐνέσεως ἐρυθρῶν αἱμοσφαιρίων πιθήκου εἰς κόνικλον.

Οἱ ἄνθρωποι διακρίνονται ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοῦ παράγοντος Rh εἰς θετικούς Rh (+) καὶ εἰς ἀρνητικούς Rh (-).

Ἡ μεταβίβασίς τοῦ παράγοντος Rh εἶναι κληρονομικὴ καὶ ἀκολουθεῖ τοὺς νόμους τῆς κληρονομικότητος τοῦ Mendel.

Αὕτη γίνεται διὰ τῶν χρωματοσωμάτων τῶν γεννητικῶν κυττάρων, καὶ οἱ γόνοι τοῦ Rh κατὰ τοὺς Ἀμερικανοὺς παρίστανται διὰ τῶν στοιχείων R, R', R'' οἱ θετικοί, ἐνῶ οἱ ἀρνητικοί r, r', r''. Κατὰ δὲ τοὺς Ἀγγλοὺς, διὰ τῶν λατινικῶν στοιχείων, οἱ μὲν θετικοί C, D, E, καὶ οἱ ἀρνητικοί διὰ τῶν στοιχείων c, d, e.

Ὡς ἐκ τούτου, ἂν ὁ ἄνθρωπος ἐμφανίξῃ ὁμοίους γόνους λέγεται ὁμοζυγώτης, ἂν δὲ δύο διαφορετικοὺς γόνους, ἑτεροζυγώτης.

Διὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν γόνων διὰ τῶν στοιχείων R τῶν θετικῶν καὶ r τῶν ἀρνητικῶν, προκύπτει ὅτι ἂν τὸ ἄτομον κληρονομήσῃ δύο ὁμοίους γόνους RR, πρόκειται περὶ θετικοῦ ὁμοζυγώτου, ἢ τοὺς ὁμοίους γόνους rr, πρόκειται περὶ ἀρνητικοῦ ὁμοζυγώτου· ἂν πάλιν οἱ κληρονομηθέντες γόνοι εἶναι διάφοροι, ὡς Rr, πρόκειται περὶ ἑτεροζυγωτῶν.

Τὰ Rh ἀρνητικὰ ἄτομα εἶναι πάντοτε ὁμοζυγῶται, διότι οἱ ἑτεροζυγῶται περιέχουν καὶ θετικὸν στοιχεῖον.

Ἐκ γονέων θετικῶν ἢ ἀρνητικῶν ὁμοζυγωτῶν γεννῶνται τέκνα 100% θετικοὶ ἢ ἀρνητικοὶ ὁμοζυγῶται, ἐνῶ ἐπὶ ἑτεροζυγωτῶν γεννῶνται θετικοὶ ἢ ἀρνητικοὶ ὁμοζυγῶται ὡς καὶ ἑτεροζυγῶται εἰς διαφόρους ἀναλογίας.

Ἡ εὐαίσθητοποίησις: Αὕτη ἐπιτυγχάνεται κατὰ τὴν μεταγγίσειν αἵματος Rh (+) εἰς ἄτομον ἀρνητικὸν Rh (-), χαρακτηρίζεται δὲ δι' ἀναπτύξεως εἰς τὸν ὀρρὸν τοῦ αἵματος τοῦ ἀρνητικοῦ Rh ἄτομου, ἀντισωμάτων Rh.

Ἐπὶ πατρός Rh (+) καὶ μητρός Rh (-) τὸ ἔμβρυον εἶναι συνήθως Rh (+), ὁπότε μετὰ τὴν πρώτην κύησιν εἰσέρχονται εἰς τὴν μητρικὴν κυκλοφορίαν ἀντιγόνα Rh (+) καὶ αὕτη εὐαίσθητοποιεῖται, δηλαδὴ ἀποκτᾷ τὴν ἱκανότητα παραγωγῆς, ἀντὶ Rh, ἀντισωμάτων ὑπὸ τῆς μητρός.

Ἐπὶ δευτέρας ἐγκυμοσύνης, ἐὰν εἰσέλθουν εἰς τὴν ἤδη εὐαίσθητοποιημένην μητέρα πάλιν Rh (+) ἀντιγόνα, δημιουργεῖται νέα μεγαλύτερα ποσότης ἀντισωμά-

των, ταῦτα δέ, εἰσερχόμενα εἰς τὴν ἐμβρυϊκὴν κυκλοφορίαν, ἔχουν παθολογικὴν δράσιν ἐπὶ τῶν ἐρυθρῶν αἱμοσφαιρίων τοῦ ἐμβρύου, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐμφάνισιν διαφόρων μορφῶν τῆς αἱμολυτικῆς νόσου.

Ἡ δυνατότης εὐαισθητοποιήσεως ἀπορᾶ ὠρισμένην ἀναλογίαν ἀτόμων. Κατὰ τὸν Lepage, μόνον 5% τῶν Rh ἀρνητικῶν γυναικῶν ὑφίστανται εὐαισθητοποιήσιν καὶ τὰ τέκνα τῶν αἱμολυτικῆς νόσου.

Ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν Rh (—) γυναικῶν ἐξ ἀγνώστων λόγων δὲν ἀντιδρᾷ εἰς τὸ συγκολλητινογόνον τὸ περιεχόμενον εἰς τὰ θετικὰ Rh (+) ἐρυθρὰ αἱμοσφαίρια.

Ὁ Lacomme λέγει χαρακτηριστικῶς: «Ἄν ὄλαι αἱ Rh (—) ἀρνητικαὶ γυναῖκες ἦσαν ἱκαναὶ νὰ εὐαισθητοποιῶνται, ἡ αἱμολυτικὴ νόσος θὰ ἦτο τμήμα τῆς καθημερινῆς παθολογίας, καὶ ἡ θνησιμότης τῶν ἐμβρύων καὶ νεογεννητῶν θὰ ἐφθάνεν εἰς ἀριθμὸν τὸν ὅποιον οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ».

Κατὰ ἡμετέρας ἐρεῦνας εἰς τὸ Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα», τὸ ποσοστὸν εὐαισθητοποιουμένων Rh (—) γυναικῶν ἀνέρχεται εἰς 4,9%.

Ἡ κλινικὴ σημασία τοῦ παράγοντος Rh εἰς τὴν Μαιευτικὴν εἶναι μεγίστη, λόγῳ τῆς ἐμφανίσεως διαφόρων συμπτωμάτων ἀποδιδόμενων εἰς αἱμόλυσιν τῶν ἐρυθροκυττάρων τοῦ νεογεννήτου, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐμφάνισιν αἱμολυτικοῦ ἰκτέρου, αἱμολυτικῆς ἀναιμίας καὶ ἐμβρυοπλακουντίου ὕδρωπος ἀνὰ σάρκα.

Ὁ πρῶτος θάνατος τοῦ ἐμβρύου δύναται νὰ ἀποδοθῆ εἰς ἀσαφῆ αἷτια, ἂν καὶ πάρα πολλὰ νεκρὰ ἐμβρυα, γεννηθέντα ὑπὸ εὐαισθητοποιημένων μητέρων, δύνανται νὰ ἀποδοθοῦν εἰς ἐπίδρασιν τῶν μητρικῶν ἀντισωμάτων.

Αἱ ἐκτρώσεις, ὡς πολλοὶ ἐρευνηταὶ ἀναφέρουν, δυνατόν νὰ μὴ ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν παράγοντα *Rhésus*.

Τινὲς ἀποδίδουν εἰς τὴν εὐαισθητοποιήσιν διαφόρους συγγενεῖς διαμαρτίας περὶ τὴν διάπλασιν.

Ὁ προσδιορισμὸς λοιπὸν τοῦ παράγον-

τος *Rhésus* εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὴν Μαιευτικὴν.

Ἦδη ἀπὸ τοῦ 1952 καὶ ἐντεῦθεν εἰς τὸ Δημόσιον Μαιευτήριον κατ' ἀρχὰς καὶ κατόπιν εἰς τὸ Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα» ἐθεσπίσθη ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου διδασκάλου Καθηγητοῦ κ. Ν. Λούρου ὅπως ἐπὶ πάσης προσερχομένης ἐγκύου γυναικός, τόσον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Μαιευτικὸν Ἰατρεῖον ὅσον καὶ κατὰ τὴν παραλαβὴν τῶν ἐπιτόκων εἰς τὴν Αἰθουσαν Τοκετῶν, γίνεται ὁ προσδιορισμὸς τοῦ παράγοντος *Rhésus*.

Ἐπὶ Rh (—) ἀρνητικῆς ἐγκύου γυναικός ἐπιβάλλεται κατὰ κανόνα ἡ ἐξέτασις τοῦ συζύγου ὡς πρὸς τὸν παράγοντα *Rhésus* πρὸς ἔγκαιρον τυχὸν διαπίστωσιν ὑπαρχούσης ἀσυμβατότητος.

Ἐπίσης γίνεται ἡ εἰδικὴ ἐξέτασις κατὰ Coombs εἰς τὴν γυναῖκα, πρὸς τυχὸν διαπίστωσιν εὐαισθητοποιήσεως, ὥστε ἐγκαιρῶς νὰ καθορισθῆ ἡ ἐνδεικνυομένη θεραπευτικὴ ἀγωγή.

Ἡ δὲ συχνότης τῶν Rh (—) γυναικῶν εἰς τὸ Μαιευτήριον «Ἀλεξάνδρα» ἀνευρέθη κατὰ τὰς ἡμετέρας ἐρεῦνας ἀνερχομένη εἰς 8,74%.

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ παράγοντος Rh γίνεται εἰς τὸ αἷμα διὰ διαφόρων ἐργαστηριακῶν μεθόδων, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἐξέτασις Coombs, πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν τυχόν ὑπαρχόντων ἀντισωμάτων.

Ἡ ἀντίδρασις Coombs διακρίνεται εἰς ἔμμεσον, πού γίνεται εἰς τὴν μητέρα, καὶ ἄμεσον, πού γίνεται εὐθὺς ὡς ἐξαχθῆ εἰς τῆς μητέρας τὸ ἐμβρυον.

Ὅσον ἄφορᾷ τὴν τηρητέαν ἀγωγήν, ἐπὶ διαπιστώσεως ἀσυμβατότητος ὡς πρὸς τὸν παράγοντα *Rhésus*, ἐνδείκνυται ἡ ἔμμεσος ἐξέτασις Coombs, ἥτις δέον νὰ γίνεται συνήθως κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῆς κυήσεως.

Ἐπὶ γυναικὸς εὐαισθητοποιημένης κατὰ τὴν ἀρχὴν, ἡ δευτέρα ἐξέτασις εἶναι ἀπαραίτητος. Ἡ εὐαισθητοποιήσις αὐξάνει προϊούσης τῆς κυήσεως, ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ ἐπανειλημμένων κυήσεων.

Οὕτω τὸ πρῶτον τέκνον εἶναι συνήθως ὑγιές, πλὴν περιπτώσεων προηγηθείσης εὐ-

αισθητοποιήσεως λόγω μεταγγίσεως ή αιμοθεραπείας, ενώ ή βρύτης των αντισωμάτων αυξάνει επί διαδοχικών κήσεων παραλλήλως με την αύξησιν της ευαισθητοποιήσεως της μητέρας.

Ἐπί ανευρέσεως ευαισθητοποιήσεως κατά την δευτέραν εξέτασιν Coombs, τὸ ἔμβρυον ὀλίγον πρὸ τοῦ τέλους τῆς κήσεως δύναται δι' ἐγκαίρου ἐξαγωγῆς διὰ καισαρικής τομῆς νὰ σωθῆ, δεδομένου ὅτι ἐπὶ

ἀναμονῆς τοῦ τέλους τῆς κήσεως εἶναι μεγαλύτερος ὁ κίνδυνος τῆς ἀντιδράσεως τῶν ἀντισωμάτων ἐπὶ τοῦ ἔμβριου.

Μετὰ τὴν ἐξοδον τοῦ ἔμβριου, γίνεται ἀντίδρασις Coombs ἀμέσως εἰς τὸ τέκνον, ἂν δὲ εἶναι θετική, γίνεται αὐστηρὰ παρακολούθησις. Ἐπὶ ἐμφανίσεως αἰμολυτικής νόσου εἰς τὸ νεογνὸν ἢ τὸ βρέφος, γίνεται θεραπευτικὴ ἀγωγή δι' ἀφαιμαξομεταγγίσεων, με ἄριστα ἀποτελέσματα.

Δρ ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΜ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ἐπιμελητῆς

Μαιευτηρίου «Ἀλεξάνδρα»

ΑΤΟΜΙΚΟΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡ ΔΙ' ΙΑΤΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Νέου τύπου ατομικός αντιδραστήρ, προοριζόμενος ἀποκλειστικῶς δι' Ιατρικούς σκοπούς, ἐτέθη ἤδη ἐν λειτουργίᾳ εἰς τὸ ἐν τῇ Πολιτείᾳ Μαίριυλαντ Ἰατρικὸν Κέντρον Μπεθάντα τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ναυτικοῦ.

Ὁ ἐν λόγω ἀντιδραστήρ, ἡ κατασκευὴ τοῦ ὁποίου δὰ στοιχίση 125.000 δολάρια, δὰ χρησιμοποιῆται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς διὰ νὰ καθιστᾷ βραχύβια — καὶ ἐπομένως ἀσφαλῆστερα — ραδιενεργὰ στοιχεῖα χρησιμοποιούμενα πρὸς διάγνωσιν καὶ θεραπείαν ἀσθενειῶν τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ. Τὰ προϊόντα τοῦ ἀντιδραστήρος δὰ διατίθενται εἰς τὰ λειτουργοῦντα καθ' ἅσασαν τὴν ἀνωτέρω περιοχὴν νοσηλευτικὰ ἰδρύματα.

Τὸ πρωταρχικὸν πλεονέκτημα τῆς νέας ἐφευρέσεως συνίσταται εἰς τὴν παραγωγὴν ραδιενεργῶν ὑλῶν διὰ τὴν κάλυψιν συγκεκριμένων Ιατρικῶν ἀναγκῶν. Οὕτω, δὲν δὰ ἀπαιτῆται τοῦ λοιποῦ, ὅπως οἱ ἱατροὶ ἐκδέτουν τοὺς ἀσθενεῖς των εἰς τὴν ραδιενεργὸν ἀκτινοβολίαν ἐπὶ μὴ ἀπαραίτητον χρονικὸν διάστημα.

Κατὰ δευτέρον λόγον, οἱ ἱατροὶ προτίθενται νὰ χρησιμοποιήσουν τὸν νέον τύπον ἀντιδραστήρος πρὸς διενέργειαν ἐρευνῶν ἐπὶ τῆς δραστηριοποιήσεως τῶν νετρονίων. Αἱ ἐν λόγω ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι, διεξαγόμεναι ἐπὶ ἀσθενῶν καὶ ὑγιῶν ἰστῶν καὶ ὑγρῶν τοῦ σώματος, ἀποτελοῦν ἀντικείμενον πληθώρας ἐρευνῶν, αἵτινες, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως χημικῶν μεθόδων, πραγματοποιοῦνται, ἀναγκαστικῶς, εἰς κεχωρισμένας δοκιμάς.

Τρίτον, ὁ νέος ἀντιδραστήρ ἀποτελεῖ ἰδεῶδες μέσον διεξαγωγῆς πειραμάτων ἀκτινοβολίας ἐπὶ μικρῶν ζώων.

Ὁ τέταρτος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς χρησιμοποιήσεώς του δὰ συνίσταται εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἐπιστημόνων εἰς τὰ τῆς λειτουργίας καὶ τὰς εἰς τὴν Ιατρικὴν ἐφαρμογὰς τῶν πυρηνικῶν ἀντιδραστήρων.

Ὁ νέος τύπος ἀντιδραστήρος, διαμέτρου περίπου 2,10 μέτρων καὶ ὕψους περίπου 2,70 μέτρων, περιβάλλεται ὑπὸ παχέος θώρακος ἐκ σιμεντοκονιάματος.

Ὁ κ. Στέρλινγκ Κόουλ, Γενικὸς Διευθυντῆς τοῦ Διεθνοῦς Ὁργανισμοῦ Ἀτομικῆς Ἐνεργείας, ἐδήλωσεν ὅτι ὁ ἐν λόγω ἀντιδραστήρ εἶναι ὁ πρῶτος ἑκατοντάδων τοιούτων, οἵτινες πιδανῶτατα μίαν ἡμέραν δὰ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰ ἀνά τὸν κόσμον νοσηλευτικὰ ἰδρύματα.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΟΣ

(ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ)

1

Ἐπέικων εἰς παράκλησιν καὶ εὐγενῆ πρότασιν τῆς Προέδρου τοῦ νεοσυσταθέντος Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν Ἀθηνῶν, Δίδος Χαράς Βογιατζάκη, καὶ εἰς ἐπιθυμίαν μου ὅπως βοηθήσω κατὰ τὸ δυνατόν εἰς τὴν διαφώτισιν παντὸς ἐνδιαφερομένου (ιατρῶν, μαιῶν, νοσοκόμων), καὶ πρὸ παιδῶν τοῦ κοινοῦ, περὶ ἐνὸς ἐκ τῶν σπουδαιότερων καὶ σημαντικωτέρων κοινωνικῶν μας ζητημάτων, ὡς τὸ τῆς «προστασίας τῆς μητρότητος», ἐπιχειρῶ νὰ ἐκθέσω μὲ πᾶσαν δυνατὴν συντομίαν τὸ λίαν ἐκτεταμένον τοῦτο θέμα, ἵνα δυνηθῇ ὁ ἀναγνώστης καὶ σχηματίσῃ μίαν σαφῆ γενικὴν γνώμην καὶ εἰκόνα, καὶ ὁλοκληρώσῃ εἰς τὸν νοῦν του τὸ νόημα, τὸ περιεχόμενον, ὡς καὶ τὸν σκοπὸν τούτου.

Νομίζομεν δὲ ὅτι εἶναι σκόπιμος ἡ συνοπτικὴ αὕτη ἐκθεσις τοῦ ἀνωτέρω εὐρυτάτου ζωτικῆς προβλήματος, ἵνα πληροφορηθῶσιν οἱ ἀναγνώσται εἰς προστασία τῆς μητρότητος δὲν εἶναι μόνον τὰ Μαιευτήρια καὶ τὰ περὶ αὐτῶν, ὡς ὑπὸ πολλῶν νομίζεται, ἀλλὰ εἶναι σύνολον πολλῶν καὶ διαφόρων ὑγειονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ νομοθετικῶν μέσων¹ καὶ μέτρων², τὰ ὅποια θὰ ἠδύναντο βαθμιαίως νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ παρ' ἡμῶν εἰς ἐνιαίαν ὀργάνωσιν, τῆς ὑγεινῆς

καὶ προστασίας τῆς μητρότητος καὶ τοῦ παιδιοῦ (διότι μητέρα καὶ παιδί μέχρι τινὸς εἶναι ἀλληλένδετα), ἵνα ἐπιτευχθῶσιν ἀποτελέσματα εὐεργετικώτερα ὑπὲρ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ παιδιοῦ, ποῦ ἀποτελοῦν τὰ θεμέλια καὶ τὴν βᾶσιν τῆς συνεχείας τῆς ζωῆς.

Ἐὰς ἴδωμεν λοιπὸν τί εἶναι ἡ μητρότης, ποῖα ἡ σημασία της, ποῖοι οἱ κίνδυνοι καὶ ἡ φθορὰ τῶν μητέρων ἐκ ταύτης, καὶ ποῖα τὰ μέτρα γενικῶς ποῦ πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰδίων, καὶ ποῖα ἰδίως ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, διὰ τὴν προφύλαξιν καὶ περίθαλψιν τῆς Μάνας.

Μητρότης

Εἶναι ἡ βιολογικὴ σχέση τῆς μητρὸς πρὸς τὸ παιδί, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συλλήψεως μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ ἀπογαλακτισμοῦ. Εἶναι ἡ λειτουργία τῆς ἀναπαραγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τῆς συλλήψεως μέχρι τοῦ ἀπογαλακτισμοῦ. Ἡ βιολογικὴ αὐτὴ λειτουργία καὶ σχέσις, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὴν ἔνωσιν τῶν δύο ἑτεροφύλων εἰδικῶν ὠρίμων γεννητικῶν κυττάρων, τοῦ ὠπρίου καὶ τοῦ σπερματοζωαρίου, ἐντὸς τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ ἀνθεκτικωτέρου ὀργάνου τοῦ σώματος τῆς γυναικός, δηλαδὴ τῆς μήτρας, σκοπὸν ἔχει τὴν ἀσφαλῆ προφύλαξιν τοῦ πολυτιμοτάτου τούτου φορέως τῆς ζωῆς, δηλαδὴ τοῦ κυήματος. Ἡ μητρότης ἀποτελεῖ τὴν σημαντικωτέραν, ἱερωτέραν καὶ κατὰ πάντα ἀξιοσέβαστον κατὰστασιν τῆς γυναικός, ἡ ὁποία ὄχι μόνον ἐξαγγίλλει ταύτην ἔναντι παντός, ἀλλὰ τὴν ἀνυψώνει καὶ τὴν τοποθετεῖ εἰς τὴν πλέον περιόπτου καὶ ἀξιοζήλευτον θέσιν μεταξὺ

1. Μέσα εἶναι τὰ διάφορα δημόσια, δημοτικά, κοινοτικά, φιλανθρωπικά, ἰδιωτικά ὑγειονομικά κλπ. ἰδρύματα καὶ ὑπηρεσίαι προνοίας καὶ περιθάλψεως γενικῶς, ὡς Κέντρα Ἐγείας μὲ τὰ προληπτικά τῶν ἰατρῶν, Ἐγχειρονομικὰ Κέντρα, Πρεβεντόρια, Νοσοκομεία, Βρεφοκομεία, Μαιευτήρια κλπ.

2. Μέτρα δὲ εἶναι οἱ σχετικοὶ νόμοι καὶ τὰ νομοθετικὰ διατάγματα τὰ ὅποια διέπουν τὰ διάφορα ταῦτα ἰδρύματα καὶ ὑπηρεσίαι.

τῶν δημιουργημάτων τῆς Φύσεως, ἤτοι εἰς τὴν θέσιν τῆς δημιουργοῦ καὶ γεννήτρας τῆς ζωῆς, παρὰ τῷ Πλάστῃ καὶ Δημιουργῷ, γιὰτὶ καὶ αὐτὴ εἶναι δημιουργός, ζωοδόχος καὶ ζωοδότρα.

Εἶναι λοιπὸν ἡ μητρότης ἡ πολυτιμότερα καὶ σημαντικότερα ἰδιότης τῆς γυναικός, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπορρέει ἡ νέα ζωὴ, ἐνώπιον τῆς ὁποίας πάντες πρέπει νὰ ἀποκαλύπτωνται, διότι ἐξ αὐτῆς πάντες προήλθαμεν, καὶ ἐξ αὐτῆς θέλει πηγάζει πάντα τὸ μάννα καὶ τὸ νῆμα τῆς ζωῆς.

Ἄλλὰ ἡ λεπτοτάτη καὶ πολυσύνθετος αὐτὴ λειτουργία τῆς μητρότητος, ἂν καὶ εἶναι φυσιολογικὴ κατάσταση τῆς γυναικός, δὲν ἐξελλοσεται πάντοτε αἰσίως, διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους, βιολογικούς, κοινωνικούς, παθολογικούς, κλπ., ἔνεκα τῶν ὁποίων ἡ πορεία τῆς πολλάκις διαταράσσεται καὶ δημιουργεῖ κινδύνους διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν υγείαν τῆς μητρὸς καὶ παιδιοῦ, γεγονόςς τὸ ὁποῖον ἐπιτακτικὰ ἐπιβάλλει τὴν λήψιν εἰδικῶν μέτρων, ἰατρικῆς, υγιεινῆς, ἀνέσεως καὶ διατροφῆς τῆς, ὡς καὶ μέτρα προστασίας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ἵνα δυναθῇ αὐτὴ καὶ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας τὸν τοκετὸν καὶ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ νέου ἀνθρώπου, τὴν καινούρια ζωὴ, τὴν ὁποίαν ἀτέγκτως ἐπιδιώκει ἡ Φύσις, ἐπιδιώκει ὁ Δημιουργός.

Ἀπὸ τὸ μέγα τοῦτο βαρυσήμαντον γεγονός ἀπορρέουν αἱ ὑποχρεώσεις παντός, καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Κράτους, ὅπως βοηθήσῃ μὲ ὅλα τὰ μέσα τὴν μητρότητα, διότι ἐπ' αὐτῆς στηρίζεται τὸ μέλλον, ἡ δύναμις καὶ ἡ εὐτυχία κάθε ἔθνους καὶ κάθε λαοῦ.

Ὁ ὅρος λοιπὸν «προστασία τῆς μητρότητος» περιλαμβάνει σύνολον μέσων καὶ μέτρων τὰ ὁποῖα λαμβάνει κυρίως τὸ Κράτος, ὡς καὶ ἄλλοι Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου Ὁργανισμοί, διὰ τὴν προφύλαξιν καὶ προστασίαν τῆς υγείας τῆς μητρὸς καὶ τοῦ παιδιοῦ ἀπὸ τῆς συλλήψεως μέχρι τοῦ ἀπογαλακτισμοῦ.

Διὰ τὴν πληρεστέραν, εὐληπτοτέραν καὶ περισσότερον ἐλοκληρωμένην, ἔστω καὶ λίαν συνοπτικὴν, περιγραφὴν τοῦ ἀνωτέρω θέματος σκόπιμον κρίνομεν ὅπως ἴδωμεν κατ' ἀρχὴν τὰ αἰτία τῆς μητρικῆς

νοσηρότητος καὶ θνησιμότητος, ἵνα κατανοηθῶσιν καλύτερον καὶ τὰ ἀνάλογα προστατευτικὰ τῆς μητρότητος μέτρα.

Ταῦτα εἶναι πολλὰ καὶ διάφορα, καὶ διὰ τοῦτο τὰ διαιροῦμεν εἰς δύο κατηγορίας: 1) εἰς αἰτία ἰατρικῆς φύσεως, ἤτοι τὰ ἰατρικά, καὶ 2) εἰς αἰτία κοινωνικῆς φύσεως, ἤτοι τὰ κοινωνικά.

Τὰ ἰατρικὰ αἰτία δυνάμεθα νὰ ὑποδιαιρέσωμεν εἰς μαιευτικὰ καὶ παθολογικά.

Μαιευτικὰ αἰτία εἶναι:

α) Ἡ ἐπιλόχειος λοίμωξις ἢ ἐπιλόχειος πυρετός, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει τὴν μεγαλυτέραν αἰτίαν τῆς μητρικῆς νοσηρότητος καὶ θνησιμότητος μὲ παντοίας ἐπιπλοκάς καὶ γενικῶς τὸν φόβον καὶ τὸν ἄντρον τῶν ἰατρῶν καὶ μητέρων, οἱ ὁποῖοι κατ' ἀρχάς, ἀγνωστοῦντες τὰ αἰτία τῆς ἐμφανισέως του καὶ συνεπῶς καὶ τὰ μέτρα τῆς θεραπείας του, παρίσταντο μᾶλλον τραγικοὶ μάρτυρες καὶ θεαταὶ τῆς πασχούσης καὶ ἀποθησκοῦσης γυναικός, χωρὶς νὰ δύνανται νὰ βοηθήσωσι ταύτην ἀποτελεσματικῶς. Ἡ θνησιμότης ἐξ ἐπιλοχείου ἀνῆρχετο τότε εἰς τὰ 50-60 % περίπου τῆς συνολικῆς μητρικῆς θνησιμότητος, ἤτοι τρεῖς ἐπὶ πέντε θνησκουσῶν γυναικῶν λόγω μητρότητος ἀπέθνησκον ἀπὸ ἐπιλόχειον πυρετόν, καὶ αἱ δύο ἄλλαι ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας αἰτίας τῆς μητρικῆς θνησιμότητος.

Φοικώδης ἦτο δυνως ἡ κατάσταση τῶν μητέρων, ἕως ὅτου εὐτυχῶς δύο μεγαλοφυεῖς διάνοιαι, πρῶτος ὁ τραγικὸς μάρτυς τῆς ἐπιστήμης Ἰατρὸς ἐκ Βιέννης Ἰγνάτιος-Φίλιππος Σέμμελθάϊς, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ ἔτος 1847 ὑπώπτευσεν τὰ αἰτία τῆς νόσου ὡς ὀφειλόμενα εἰς πτωματικὰς ὕλας καὶ οὐσίας, αἱ ὁποῖαι, μεταφερόμεναι διὰ τῶν δακτύλων τῶν ἐν τῷ Ἀνατομικῷ ἀσκειομένων φοιτητῶν ἐπὶ τῶν τραυματισμένων ἐπιφανειῶν τῶν γεννητικῶν ὀργάνων τῶν, ἐμόλυναν τὰς λεχωίδας, καὶ μετὰ τὸν μέγαν Σέμμελθάϊς, ὁ μέγας Λουδοβίκος Παστέρ, ὅστις δύο ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σέμμελθάϊς (1865) ἀνεκάλυψε τὸ πραγματικὸν αἰτίον τῆς νόσου, τὸν στρεπτόκοκκον, ἐν τῇ μήτρᾳ τῶν πασχουσῶν γυναικῶν, γεγονότα ὑψίστης σημασίας, τὰ ὁποῖα ὠδήγησαν κατόπιν εἰς τὴν πρόληψιν καὶ

αποτελεσματικήν θεραπείαν τῆς νόσου, διὰ τῶν σουλφοναμιδῶν καὶ διὰ τῆς ἀνθρωποσωτηρίου ἀνακαλύψεως ὑπὸ ἄλλου μεγάλου ἐπιστήμονος, τοῦ Fleming, τῆς πενικιλίνης, σωτηρίου ὄντως φαρμάκου διὰ τὸν ἐπιλόχειον καὶ διὰ τὰς ἄλλας μικροβιακὰς νόσους, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν σήμερον ἠλαττώθησαν εἰς τὸ ἐλάχιστον οἱ μητρικοὶ κίνδυνοι θανάτου καὶ ἐπιπλοκῶν ἐξ ἐπιλόχειου πυρετοῦ.

β) Ἡ τοξιναιμία τῆς κηύσεως, ὀφειλομένη εἰς ἄγνωστα αἰτία ἢ κατ' ἄλλους εἰς τοξικὰ προϊόντα ἐκ τοῦ ἐμβρύου, αἵτινα δηλητηριάζουσι τὴν μητέρα ἀπορροφώμενα ὑπὸ τοῦ ὄργανισμοῦ τῆς, με ἀποτέλεσμα τὸν θάνατον ταύτης, συνήθως καὶ τοῦ παιδιοῦ, με συμπτώματα βαρύτερα, ἤτοι σπασμούς, ἀπώλειαν συνειδήσεως, κῶμα κλπ. ταῦτα δίδουν τὴν εἰκόνα τῆς φοβεραῆς καὶ τραγικῆς νόσου τῆς ἐκλαμψίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὀλίγαι μητέρες καὶ ἔμβρυα γλυτώνουν.

γ) Αἱ δυστοκίαι, αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν γυναῖκα εἶναι ἀναλογικῶς περισσότεραι ἐν συγκρίσει με τὰς τοιαύτας ἐπὶ ζώων, καὶ αἱ ὁποῖαι, ὀφειλόμεναι εἰς πολλὰς αἰτίας, ὡς π.χ. στένωσιν τῆς πυέλου, ὑπερμέγεθος κρανίον, ἀδράνειαν μήτρας, ἀνώμαλα σχήματα τοῦ ἐμβρύου κλπ., ἀποκτείνουσι τὰς ἐπιτόκους λόγῳ τῶν βαρειῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας συνεπιφέρουσι.

δ) Αἱ αἰμορραγίαι τῆς μήτρας, αἱ ὁποῖαι, ὀφειλόμεναι καὶ αὐταὶ εἰς διαφόρους ἀνωμαλίας τῆς κηύσεως καὶ τοῦ τοκετοῦ, ὡς καὶ παθήσεις τοῦ κηύματος καὶ τῆς μήτρας, π.χ. πρόδρομον πλακοῦντα, ἀδράνειαν μήτρας, συφιλίδα, ἰνομύματα κλπ., φονεύουσι τὰς μητέρας εἰς μεγάλην ἀναλογίαν, δταν μάλιστα αὐταὶ παραμείνωσιν ἀδοήθηται ἀπὸ εἰδικούς ἐπιστήμονας, διὰ διαφόρους λόγους.

Παθολογικὰ αἰτία τῆς μητρικῆς θνησιμότητος εἶναι:

α) Τὰ ὀξέα λοιμώδη νοσήματα τῆς ἐγκύου, τὰ ὁποῖα γενικῶς ἐπιβαρύνουσι τὴν ἄμνην τοῦ ὄργανισμοῦ τῆς, ὁ ὁποῖος εὐρί-

σκεται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἀντιστάσεως λόγῳ τῆς κηύσεως (ἂν καὶ ἡ ἐγκυμοσύνη θεωρεῖται φυσιολογικὴ κατάστασις τῆς γυναικός), καὶ τοῦτο διότι τὰς δυνάμεις αὐτῆς χρησιμοποιεῖ τόσον δι' αὐτοσυντήρησιν καὶ αὐτοάμνην, ὅσον καὶ διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ ἐμβρύου, καὶ ὁ διχασμὸς οὗτος τῶν δυνάμεων τῆς ἐγκύου φυσικὸν εἶναι γὰ ἐλαττώνη τὴν γενικὴν ἀντίστασιν τῆς καὶ γὰ ὑποκύπτει συνεπῶς εὐκολώτερον αὐτῇ εἰς τὰ λοιμώδη νοσήματα λόγῳ τῆς ἐγκυμοσύνης, γενομένη οὕτω εὐάλωτον θῦμα τούτων, με αὐξησιν ἐπομένως τῆς μητρικῆς θνησιμότητος.

β) Τὰ χρόνια λοιμώδη νοσήματα, ὡς π.χ. ἡ σφίλις, ἡ φυματίωσις, ἡ λέπρα κλπ., τὰ ὁποῖα ἐπίσης, λόγῳ τῆς ἐγκυμοσύνης τῆς μητρὸς, ἐλαττώνουν διὰ τοὺς ἰδίους λόγους, ὡς καὶ τὰ ὀξέα λοιμώδη, τὴν ἀντίστασιν τοῦ ὄργανισμοῦ τῆς ἐγκύου, ὁ ὁποῖος ὑποκύπτει εὐκολώτερον εἰς τὰ νοσήματα ταῦτα καὶ εἰς τὰς ἐκ τούτων ἐπιπλοκάς, με ἀποτελέσματα τὴν αὐξησιν τῶν θανάτων εἰς τὰς γυναῖκας, λόγῳ τῆς μητρικῆς των ἰδιότητος.

γ) Αἱ καρδιοπάθειαι τῶν ἐπιτόκων, τὰς ὁποίας ἐπιβαρύνει σημαντικῶς ἡ ἐγκυμοσύνη καὶ ἐκθέτει εἰς ἄμεσον κίνδυνον τὴν ζωὴν τούτων, ἰδίως κατὰ τὸν τοκετὸν καὶ δὴ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐξωθήσεως τοῦ ἐμβρύου, ὁπότε δυνατὸν γὰ ἐπέλθῃ ἀναστολὴ τῆς λειτουργίας τῆς πασχύσης καρδίας (συγκοπή) καὶ θάνατος τῆς ἐπιτόκου, τῆς καρδίας μὴ δυναμένης γὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὸ βῆρος τῶν λίαν ἠῦξημένων ἀναγκῶν τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, ὁπότε καὶ μοιραίως ὑποκύπτει αὐτῇ.

δ) Αἱ διάφοροι γυναικολογικαὶ παθήσεις τῆς ἐγκύου, ὡς ἰνομύματα, ἐνδομητρίτιδες κλπ., αἱ ὁποῖαι, ἐπιπλεκόμεναι μετὰ τῆς κηύσεως, δημιουργοῦν δυσμενῆ ἐπακόλουθα εἰς τὴν ἐπίτοκον, ὡς μεγάλας αἰμορραγίας, ρήξεις μήτρας κλπ., με ἀποτελέσματα πλειστάκις τὸν θάνατον τῆς μητρὸς.

(Συνεχίζεται)

ΑΝΔΡΕΑΣ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

Ἐπιμελητὴς
τῆς Ὑγιεινομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

ΠΕΡΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

I. Διὰ τοῦ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1955 Β. Διατάγματος «περὶ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν», ἐκδοθέντος κατ' ἐξουσιοδότησιν ἐκ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν.Α. 2593/1953 «περὶ ἀσκήσεως μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ περὶ ἐκπαιδεύσεως Μαιῶν», συνεστήθησαν καθ' ἅπασαν τὴν Χώραν Σύλλογοι Ἐπιστημόνων Μαιῶν, καὶ δὴ κατὰ περιφερείας Ἐφετείων, μὲ ἔδραν ἐκάστου τὴν ἔδραν τοῦ οἰκείου Ἐφετείου.

II. Μέχρι σήμερον, ἀτυχῶς, μόνον ὁ Σύλλογος τῆς περιφερείας Ἐφετείου Ἀθηνῶν κατέστη δυνατὸν νὰ συγκροτηθῇ καὶ ὀργανωθῇ συμφώνως ταῖς ἄνω διατάξεσιν καὶ τεθῇ ἐν λειτουργίᾳ. Εἰς τὰς λοιπὰς ἐφετειακὰς περιφερείας, καίτοι ἱκανὸς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἄνω Β.Α. παρήλθε χρόνος, οὐδὲν μέχρι τοῦδε ἐγένετο. Πρὸ μικροῦ, μόνον, καθ' ὅς ἔχομεν πληροφορίας, τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας ἤρξατο συγκεντροῦν στοιχεῖα διὰ τὴν συγκρότησιν, κατὰ ἐφετειακὰς περιφερείας, ἐκ Μαιῶν ἀσκοουσῶν ἐν αὐταῖς τὸ ἐπάγγελμα, Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν, προωρισμένων νὰ προωθήσουν τὴν ὀργάνωσιν καὶ συγκρότησιν τῶν οἰκείων Συλλόγων. Εὐχὴ καὶ ἐπιθυμία μας εἶναι, ὁ Σύλλογος Ἀθηνῶν νὰ μὴ εἶναι ἐπὶ πολὺ ὁ μονάρχιβος Σύλλογος Μαιῶν τῆς Χώρας.

III. Διὰ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Ν.Α. 2593/1953, ἐν συνδυασμῶι πρὸς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Β.Α. 15 Δεκεμβρίου 1955, σκοπὸς τῶν συνηστωμένων Συλλόγων Ἐπιστημόνων Μαιῶν εἶναι: «Ἡ μέριμνα περὶ τῆς, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἰδία δὲ ἐπιστημονι-

κῆς καὶ ἠθικῆς, ἐξυψώσεως τοῦ μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος, καθὼς καὶ ἡ προορμολογία τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἠθικῶν συμφερόντων τῶν Μαιῶν πρὸς τὸ γενικώτερον συμφέρον.» Ὁ σκοπὸς οὗτος, κατὰ τὰς αὐτὰς ὡς ἄνω διατάξεις, ἐπιδιώκεται: α) Διὰ τῆς μερίμνης περὶ τῆς ἀριωτέρας ἐπιστημονικῆς καταρτίσεως τῶν Μαιῶν. β) Διὰ τῆς περιφρουρήσεως τῆς ἀξιοπροπέλειας τῶν Μαιῶν καὶ διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας. γ) Διὰ τῆς καλλιέργειας καὶ ἀναπτύξεως κοινῶν συναδελφικοῦ πνεύματος μεταξὺ τῶν Μαιῶν, ἐπὶ σκοπῶι πληρεστέρας ἐκπληρώσεως τῆς ἀποστολῆς των. δ) Διὰ τοῦ ἐλέγχου τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν νόμων καὶ κανονισμῶν τῶν ἀφορώντων τὰ καθήκοντα καὶ τὰ δικαιώματα τῶν Μαιῶν, καὶ ε) Διὰ τῆς μελέτης τῶν συνθηκῶν ἀσκήσεως τοῦ μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος, τῆς παρακολουθήσεως τῶν πρὸς βελτίωσιν αὐτῶν λαμβανομένων μέτρων, ὡς καὶ τῆς ὑποβολῆς προτάσεων, πληροφοριῶν καὶ γνωμῶν, ἀφορῶσῶν τὴν βελτίωσιν τῆς μαιευτικῆς ἐν γένει νομοθεσίας.

Περαιτέρω, ὅμως, διὰ τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Β.Α. 15.12.1955, εἰς τὸν Σύλλογον Ἀθηνῶν, ὡς τὸν πρῶτον Σύλλογον τῆς Χώρας, παρέχονται εἰδικαί τινας ἀρμοδιότητες καὶ ἐξουσίαι καὶ ἰδιαίτερα ἐπιβάλλονται καθήκοντα. Οὕτω εἰς τὸν Σύλλογον Ἐπιστημόνων Μαιῶν Ἀθηνῶν ἀνήκουσιν: α) Ἡ ἐποπτεία ἐπὶ τῆς κανονικῆς λειτουργίας τῶν λοιπῶν Συλλόγων τῆς Χώρας. β) Ἡ ἐπίβλεψις

καὶ προαγωγή τῶν δεοντολογικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τοῦ μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος διὰ τῆς πιστῆς καὶ ἀυστηρᾶς τηρήσεως τῶν δεοντολογικῶν κανόνων. γ) Ἡ γνωμάτευσις ἐπὶ παντὸς νομοσχεδίου, σχεδίου Β.Δ. καὶ ἐγκυκλίων σχετικῶν μετὰ τὴν Μαιευτικὴν, ἐφ' ὧν ἤθελε ζητηθῆ ἡ γνώμη αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς. δ) Ἡ παρακολούθησις τῆς ἐξελίξεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς Μαιευτικῆς. ε) Ἡ μελέτη τῶν μαιευτικῶν ζητημάτων τῆς Χώρας διὰ τῆς διενεργείας καὶ ἰδίων πρὸς τοῦτο ἐρευνῶν. ς) Ἡ ὀργανώσις μαιευτικῶν συνεδρίων. ζ) Ἡ ἐκδοσις περιοδικοῦ δελτίου πρὸς πληροτέραν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν τῶν Μαιῶν καὶ ἐπικοινωνίαν τῶν Σ.Ε.Μ. τῆς Χώρας μεταξὺ των, καὶ η) Ἡ ἐπικοινωνία μετὰ παρομοίων Συλλόγων ξένων χωρῶν, ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος.

IV. Ὁ Σ.Ε.Μ. Ἀθηνῶν, βάσει τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ὠργανώθη, συνεκροτήθη καὶ λειτουργεῖ ἤδη ἀπὸ διετίας περίπου. Δι' ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, διωρίσθη προσωρινὴ πενταμελὴς Διοικοῦσα Ἐπιτροπή, ἣτις, ἐντὸς τῆς ταχθείσης αὐτῇ νομίμου προθεσμίας, ἀφ' ἐνὸς μὲν συνεκρότησε τὸ Μητρώον τοῦ Συλλόγου, καλέσασα καὶ ἐγγράψασα εἰς αὐτὸ τὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἐφετείου Ἀθηνῶν ἀσκούσας τὸ ἐπάγγελμα Μαιῶν, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐχώρησεν εἰς τὴν σύγκλησιν Γενικῆς Συνελεύσεως, ἣτις καὶ ἀνέδειξε τὴν σημερινὴν διοίκησιν τοῦ Συλλόγου. Ἡ οὕτως ἐκλεγείσα διοίκησις συνεπλήρωσε τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Συλλόγου καὶ ἀπέδωσε καὶ ἄλλο χρήσιμον ἔργον.

V. Ἐν ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων καθηκόντων τοῦ Σ.Ε.Μ. Ἀθηνῶν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, εἶναι καὶ ἡ ἐκδοσις περιοδικοῦ δελτίου «πρὸς πληροτέραν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν τῶν Μαιῶν καὶ ἐπικοινωνίαν τῶν Σ.Ε.Μ. τῆς Χώρας μεταξὺ των» (ἄρθρον 29 § ζ τοῦ Β.Δ. 15.12.1955).

Καίτοι ἡ διοίκησις τοῦ Σ.Ε.Μ. Ἀθηνῶν ἠδύνατο, συμφώνως τῇ ἄνω διατάξει, νὰ προβῆ εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἄνω περιοδικοῦ δελτίου ἄνευ γνώμης τῆς Γε-

νικῆς Συνελεύσεως, ἐν τούτοις, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως τὸ περιοδικὸν τοῦτο τύχη τῆς ἐκθύμου ὑποστηρίξεως τῶν Μαιῶν ὀλοκλήρου τῆς Χώρας, ἔφερε τὸ θέμα τῆς ἐκδόσεως τοῦτου ἐνώπιον τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως αὐτοῦ τῆς 24ης Φεβρουαρίου 1957, ἣτις ὁμοφώνως καὶ κατὰ τρόπον πανηγυρικὸν ἀπεφάσισε τὴν ἐκδοσιν αὐτοῦ, ἣτις καὶ ἐπραγματοποιήθη ἤδη, τοῦ πρώτου τεύχους κυκλοφορήσαντος τὸν παρελθόντα Νοέμβριον.

Ὁ σκοπὸς τοῦ περιοδικοῦ τοῦτου σαφῶς διαγράφεται ἐν τῇ ἄνω παρατεθείσῃ διατάξει. Καθὼς ὅλαι αἱ σύγχρονοι ἐπιστήμαι, οὕτω καὶ ἡ Μαιευτικὴ ἐξελίσσεται μετὰ γοργὸν ρυθμὸν. Ἡ ἀποφοιτῶσα ἐκ τινος Σχολῆς Μαῖα, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν, ἂν δὲν παρακολουθῆ τῆς ἐπιστήμης τῆς τὴν ἐξέλιξιν βῆμα πρὸς βῆμα, θὰ εὗρεθῆ ἀγνοοῦσα ὅλας τὰς νέας ἐπιτεύξεις τοῦ κλάδου τῆς. Εἶναι ἀνάγκη, ὅπως συμβαίνει μετὰ ὅλα τὰ ἐπιστημονικὰ ἐπαγγέλματα, νὰ ἔχη καὶ ἡ Μαῖα τὸ μέσον δι' οὗ θὰ δύναται νὰ παρακολουθῆ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐπιστήμης τῆς. Τὸ κενὸν τοῦτο ἐλπίζομεν νὰ καλύψῃ τὸ παρὸν περιοδικόν.

Καὶ ἄλλα ὁμως ζητήματα ἀφορῶντα τὴν Μαῖαν, τὴν θέσιν τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ, τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τῆς, τὴν σχετικὴν μετὰ αὐτὴν νομοθεσίαν κλπ., ἔχουσι τὴν θέσιν των εἰς τὸ περιοδικὸν τοῦτο. Περαιτέρω, τοῦτο θ' ἀποβῆ τὸ μέσον τῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν Συλλόγων τῆς Χώρας καὶ τῶν Μαιῶν. Αἱ στήλαι του θὰ εἶναι πάντοτε ἀνοικταὶ διὰ πᾶσαν Μαῖαν ἐπιθυμοῦσαν νὰ εἴπῃ τὴν γνώμην τῆς δι' οἷονδήποτε θέμα γενικωτέρου ἐπιστημονικοῦ ἢ ἐπαγγελματικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Οἱ ὡς ἄνω διαγραφέντες σκοποὶ τοῦ παρόντος περιοδικοῦ νομίζομεν ὅτι καθιστοῦν περιττὴν πᾶσαν σύστασιν πρὸς τὰς Μαιῶν καὶ τοὺς ἀσκούοντας συναφῆ πρὸς τὰ μαιευτικὰ ἐπαγγέλματα ὅπως ὑποστηρίξωσι τοῦτο, τόσον διὰ τῆς ἐγγραφῆς των ὡς συνδρομητῶν ὅσον καὶ διὰ τῆς τακτικῆς καταβολῆς τῶν συνδρομῶν των. Οἱ πόροι τοῦ Σ.Ε.Μ.Α., πε-

ριοριζόμενοι εἰς μόνας τὰς ἐτησίας συνδρομὰς τῶν μελῶν του, εἶναι προδήλως ἀνεπαρκεῖς διὰ νὰ βαστάσουν ἐπὶ πολὺ τὸ βάρος τῆς δαπάνης τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος. Ἡ τακτικὴ καταβολὴ τῶν συνδρομῶν ἀποτελεῖ ἀναγκαίαν προϋπόθεσιν τῆς συνεχίσεως τῆς ἐκδόσεώς του. Ἐφιστῶμεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν προσοχὴν τῶν συνδρομητῶν, καὶ ἰδίᾳ

τῶν Μαιῶν τῆς Χώρας.

Ἐπιβάλλεται ὅλοι καὶ ὅλοι μας νὰ περιβάλωμεν μὲ στοργὴν καὶ ἐνδιαφέρον τὸ ὄργανον τὸ ὁποῖον προώρῃσται καὶ διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐπιστήμης μας νὰ μᾶς ἐνημερώνη, καὶ διὰ τὰ ἐπαγγελματικὰ καὶ ἄλλα ζητήματά μας νὰ μᾶς κατατοπίζη καὶ μεταφέρει τὴν φωνὴν μας ὅπου αὕτη δυνατόν νὰ ἔχη ἀπήχησιν, ἐπ' ἀγαθῶ καὶ ἡμῶν καὶ τῆς Κοινωνίας.

Ἡ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ Σ.Ε.Μ. ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Χαρὰ Βογιατζάκη

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
Ἄ. Σωτηροπούλου

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Λιλή Μισαηλίδου

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ἰ. Βάλβη, Ἄντ. Παναγιώτου, Ζωὴ Σπαθαράκη,
Ἐλ. Παπαβασιλείου, Ἄγ. Κούττη

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟΝ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΠΡΩΩΡΩΝ ΒΡΕΦΩΝ

Πρώωρο παιδί με την πραγματική σημασία της λέξεως ονομάζεται εκείνο που γεννιέται προτού συμπληρωθή ή 40ή έβδομας της έγκυμοσύνης.

Έν τούτοις ένα παιδί που γεννιέται 8. ταν έχη συμπληρωθή ολόκληρος ή έγκυμοσύνη, μπορεί να είναι μικρό και άνωριμο, όπως συχνά συμβαίνει εις την δίδυμο κύηση.

Τό παιδί που γεννήθηκε στο τέρας της έγκυμοσύνης διατρέχει τους ίδιους κινδύνους μ' ένα παιδί του αυτού βάρους, τό όποϊον όμως είναι πρόωρο.

Γι' αυτός ακριβώς τους λόγους ή Διεθνής Συνέλευσις της Γενεύης, τό 1937, καθώρισε ως πρώωρο τό παιδί εκείνο τό όποϊον κατά την γέννησίν του έχει βάρος 2.500 γραμ. και κάτω, άσχετως πρòς την διάρκειαν της έγκυμοσύνης.

Γενικώς σήμερα είναι παραδεδεγμένον ότι 50% των πρώωρων γεννήσεων όφείλονται σέ τοξιναιμία της κύησης, συγγενείς διαμαρτίας, πρόδρομο πλακοϋντα, δίδυμο και πολύδυμο κύηση, καρδιοπαθή μητέρα και συφιλίδα.

Πέραν όμως αυτού, ένα ύπόλοιπον 50% των πρώωρων γεννήσεων δέν έχει έξακριβωμένη αιτιολογία. Και γι' αυτό πολλοί συγγραφείς ύποστηρίζουν την σχέσηιν πού ύπάρχει μεταξύ πρώωρου τοκετού και κακών κοινωνικών συνθηκών διαβιώσεως.

Ό Eastman, στις Ένωμένες Πολιτείες, παρατήρησε ότι τό ποσοστόν πρώωρων τοκετών σ' ένα μεγάλο Νοσοκομείο ήταν πολύ μεγαλύτερο σέ θαλάμους 3ης θέσεως άπό ό,τι σέ έπιτόκους θέσεων, άκόμη δέ μέγαλύτερο σέ μαύρες γυναίκες.

Σέ Άγγλικές Στατιστικές αναφέρεται

ότι τό ποσοστόν γεννήσεως πρώωρων στις άπορες τάξεις ήταν 7,6%, ενώ στις εύπορότερες τάξεις κατέρχεται σέ 4,8%. Παρ' ήμιν, άπό Στατιστική του Μαιευτηρίου «Μαρίνα Ήλιάδη» πού καλύπτει τους τοκετούς μιας δεκαετίας, ήτοι 1947-1957, τό γενικόν ποσοστόν γεννήσεως πρώωρων άνέρχεται σέ 6,5%.

Έπίσης τό ποσοστόν των θανάτων ήταν πολύ μεγαλύτερο στην πρώτη παρά στην δευτέρα κατηγορία. Άναφορικά, τέλος, πρòς τό ποσοστό πρώωρων σέ πολυτόκους, παρατηρήθη ότι τούτο αύξάνεται μετά τόν δεύτερο τοκετό στις γυναίκες έργατών, ενώ στις μητέρες εύπορωτέρων τάξεων διατηρείται τό χαμηλό επίπεδον και στους έπομένους τοκετούς.

Σύμφωνα με έργασίες διαφόρων έρευνητών, οι όποιοι έμελέτησαν την επίδρασιν των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών της μητέρας επί του βάρους του έμβρύου κατά τόν τοκετό, παρατηρήθη σχέσις μεταξύ πρωιμότητος έμβρύου και των άκολούθων καταστάσεων :

- 1) Μητρικό ανάστημα.
- 2) Μητρική διαίτα κατά την έγκυμοσύνη.
- 3) Έξώγαμος έγκυμοσύνη.
- 4) Παρακολούθησις της έπιτόκου.
- 5) Έργασία της μητέρας κατά την διάρκειαν της έγκυμοσύνης.

Μητρικό ανάστημα : Ό Baird (τό 1949) συνέκρινε τό ανάστημα και την γενικόν κατάστασιν γυναικών πού γέννησαν σέ ιδιωτικές Κλινικές, με γυναίκες πού γέννησαν σέ Νοσοκομείο, και βρήκε ότι ύπάρχει κάποια σχέσηιν ως πρòς την γέννη-

σιν προώρων νεογνών, δηλαδή υποστηρίζει ότι αυτή είναι συχνότερη στις κοντότερες γυναίκες, των οποίων το ανάστημα είναι κάτω από 1,60 εκ.

Γενικώς βρέθηκε ότι οι ψηλότερες γυναίκες ήταν υγιέστερες, συμπεραίνει όμως ότι πολλές από τις κοντές γυναίκες είναι έτσι όχι από κληρονομικότητα αλλά γιατί δεν είχαν καλή διατροφή κατά τα χρόνια της ανάπτυξής τους.

Επίσης οι Douglas και Mogford (1953) παρατήρησαν την σχέση μεταξύ προώρου τοκετού και κοντού αναστήματος της μητέρας.

Τέλος δὲ ο Thomson (1955), αναφέρει περιπτώσεις στις οποίες υπάρχει μία μικρή αλλά πολύ σημαντική συσχέτιση αναστήματος μητέρας και βάρους έμβριου. Δεν θεωρεί όμως ότι το ανάστημα μόνο μπορεί να είναι αίτια του χαμηλού έμβριου βάρους.

Μητρική διαίτα κατά την έγκυμοσύνη: Υπάρχουν πολλοί που υποστηρίζουν ότι η διαίτα της μητέρας κατά την έγκυμοσύνη επηρεάζει σημαντικά το βάρος του έμβριου.

Ετσι, στην εργασία του Ebbs (1942), από τον Καναδά, το ποσοστόν προώρων ανευρέθη 8% σε μία ομάδα γυναικών που έθεωρήθη ότι είχαν κακή διατροφή, 2,2% σε μία ομάδα γυναικών των οποίων η διαίτα έπλουτίσθη κατά την διάρκεια της έγκυμοσύνης, και 3% σε μία ομάδα των οποίων η διατροφή έθεωρήθη ικανοποιητική και δεν επηρυσήθη.

Εν τούτοις υπάρχουν άλλοι συγγραφείς οι οποίοι υποστηρίζουν ότι το επίπεδο διατροφής μιας έγκυου γυναίκας είναι «ένας άσημαντος οδηγός για το βάρος του παιδιού».

Τα αποτελέσματα μαζικής κακής διατροφής της μητέρας στον άφορο το βάρος του έμβριου μελετήθησαν σε χώρες που υπέφεραν από τον πόλεμο και από άσιτία.

Ετσι, κατά την διάρκεια της πολιορκίας του Leningrad (1941-1942) το ποσοστόν προώρων τοκετών ανήλθε από 7% σε 23%, και κατά την διάρκεια της χειρότερης περιόδου, στις αρχές του 1942,

έφθασε στα 41,2%. Αυτό αποδόθηκε όχι μόνο σε άσιτία των μητέρων, αλλά και σε άσυνήθη σωματική εξάντληση, καθώς και στους συνεχείς βομβαρδισμούς.

Εν τούτοις στην Ολλανδία, όταν το πρόβλημα της διατροφής κατά την κατοχή ήταν όξύ, το ποσοστόν προώρων τοκετών σε άστικές περιοχές δεν αυξήθηκε σημαντικά, αν και ο μέσος όρος έμβριου βάρους κατά την γέννηση ηλαττώθη.

Μία παρομοία πτώσις έμβριου βάρους έσημειώθη και εις την Νορβηγίαν κατά την διάρκεια της κατοχής. Ετσι, εν κατακλείδι, ή σχετικώς μικρά πτώσις έμβριου βάρους σε περιπτώσεις μαζικής κακής διατροφής είναι άξια προσοχής.

Εξώγαμος έγκυμοσύνη: Γενικώς είναι παραδεκτόν ότι το ποσοστόν προώρων τοκετών σε εξώγαμες μητέρες είναι ηύξημένο. Από μία εργασία της Drillien (1956), το ποσοστόν βρέθηκε 8,7% εν συγκρίσει με 6,4% σε ύπανδρες γυναίκες.

Η επίδρασις του εξωγάμου παράγοντος στην γέννηση προώρων παιδιών παρατηρήθη και από τον Toverud (1933), ο οποίος έμελέτησε τις περιπτώσεις ενός μεγάλου Νοσοκομείου του Όσλο.

Παρακολούθησις της έγκυμοσύνης: Από μία μεγάλη στατιστική που έγινε στην Αγγλία, βρέθηκε ότι γενικώς οι μητέρες προώρων είχαν έπωφεληθή λιγώτερο από τα υπάρχοντα μέσα παρακολούθησεως της έγκυμοσύνης (Antenatal Care) παρά οι μητέρες εκείνες που γέννησαν στο τέρμα.

Μεταξύ εργαζομένων γυναικών, το ποσοστόν προώρων σε πρωτοτόκες ήταν 5,8% σ' αυτές που παρακολουθούντο κατά την έγκυμοσύνη και 10,5% σε γυναίκες που είχαν ανεπαρκή παρακολούθηση.

Εργασία κατά την διάρκεια της έγκυμοσύνης: Από στατιστικές παρατηρήθη ότι το ποσοστόν των προώρων τοκετών ήταν πολύ μεγάλο σε πρωτοτόκες οι οποίες εργάζοντο κατά τους τελευταίους μήνες της έγκυμοσύνης.

Ετσι 35% από τις εργαζόμενες γυναίκες, οι οποίες είχαν πρόωρο τοκετό,

είργάζοντο κατά τις τελευταίες 10 εβδομάδες πρὸ τοῦ τοκετοῦ.

Ἐπίσης παρετηρήθη ὅτι ἡ ἔλλειψις βοήθειας στὶς οἰκιακὰς ἐργασίαι προκαλεῖ τὴν πρωιμότητα τοῦ τοκετοῦ. Ἔτσι μεταξύ ἐργαζομένων γυναικῶν σὲ ἓνα Νοσοκομεῖο, ἐ-

κείνες οἱ ὁποῖες εἶχαν βοήθεια στὴν οἰκιακὴ τους ἐργασία κατά τοὺς τελευταίους 3 μῆνας τῆς ἐγκυμοσύνης παρουσίασαν ποσοστὸ πρῶρων τοκετῶν $7,5\%$, ἐνῶ σὲ γυναῖκες οἱ ὁποῖες δὲν ἐβροηθῶντο, τὸ ποσοστὸ πρῶρων τοκετῶν ἀνῆλθε σὲ $10,7\%$.

A. Γ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

Ἐπιμελητὴς Α' Μαιευτικῆς Κλινικῆς
Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη»

ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ

ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ

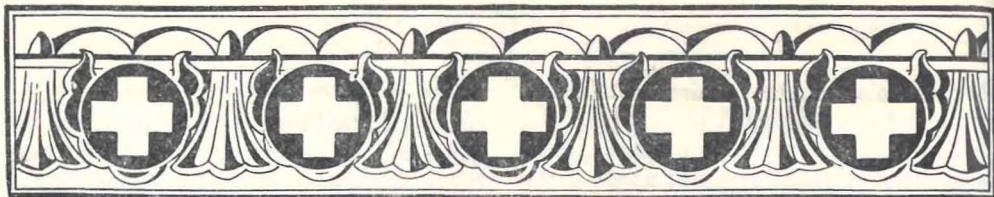
Toronto, Καναδάς.—Υπὸ τοῦ I. Mann (Μαιευτικὸν Τμήμα Γενικοῦ Νοσοκομεῖου τοῦ Toronto) ἀνεκοινώθη κατὰ τὸ Ἐτήσιον Συνέδριον τῆς Καναδικῆς Ἱατρικῆς Ἑταιρείας (Quebec, Καναδάς), ὅτι ἡ ὀφειλομένη εἰς ἀναπνευστικὴν δυσχερείαν θνησιμότης τῶν νεογνῶν δύναται νὰ μειωθῇ σημαντικῶς διὰ τῆς χρήσεως νεοσπὶ ἐπινοηθέντος σωληνίσκου ἀναρροφῆσεως τῆς βλῆνης καὶ μηχανήματος δξυγονώσεως τῶν πνευμόνων ὑπὸ σταθερὰν πίεσιν. Αἱ προηγούμεναι μέθοδοι δὲν προσέβλεπον τὴν δυνατότητα μηχανικῆς ἀποφράξεως τῆς τραχείας καὶ τῶν βρόγχων ὑπὸ βλῆνης. Ὁ ἀνωτέρω σωληνίσκος ἀναρροφῆσεως ἀποτελεῖ σημαντικὴν πρόοδον, καθ' ὅσον οὗτος εἰσάγεται ἀπ' εὐθείας ἐντὸς τῶν ἀναπνευστικῶν ὁδῶν, ἐπιτρέπων οὕτω πληρεστέραν ἀφαίρεσιν τῆς βλῆνης ἐκ τοῦ κατωτέρου τμήματος τοῦ ἀναπνευστικοῦ δένδρου καὶ ἐπομένως καλυτέραν δξυγονώσιν. (89ον Ἐτήσιον Συνέδριον, Καναδικὴ Ἱατρικὴ Ἑταιρεία, Quebec, Καναδάς.)

ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ

Mexico City, Μεξικόν.—Δι' ἀνακοινώσεως τοῦ ἐνώπιον τῆς Μεξικανικῆς Ἑταιρείας Φαρμακολογικῶν καὶ Θεραπευτικῶν Μελετῶν ἐπὶ τῆς γυναικολογίας, μαιευτικῆς καὶ στειρότητος (Πόλις τοῦ Μεξικοῦ) ὁ M. Urrutia Ruiz ἐτόνισεν ὅτι ἐπὶ ἀγόνου γάμου πρέπει νὰ μελετῶνται ἀμφότερα τὰ μέλη τοῦ ζεύγους. Ὁ ἀνωτέρω συνιστᾷ τὰς κάτωθι ἐξετάσεις διὰ τὴν διάγνωσιν τῆς στειρότητος τοῦ θήλεος. Κατὰ τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν λαμβάνεται τὸ Ιστορικόν, γίνονται λεπτομερῆς κλινικὴ ἐξέταση καὶ ἐκτελοῦνται κοινὰ ἐργαστηριακὰ ἐξετάσεις, ὡς μικροβιολογικὴ ἐξέταση τοῦ ἐκκρίματος τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ κόλπου. Κατὰ τὴν δευτέραν ἐπίσκεψιν, ἥτις πρέπει νὰ δρισηθῇ μεταξύ 9ης καὶ 12ης ἡμέρας τοῦ ἐμμηρορροϊκοῦ κύκλου, ἐκτελεῖται ὑστερομέτρησης, δοκιμασία διαπερατότητος τῶν σαλπίγγων, μέλητη τοῦ pH τῆς βλῆνης τοῦ τραχήλου τῆς μή-

τρας καὶ τοῦ κόλπου, κρυστάλλωσις καὶ δοκιμασία κατὰ Huhner. Τέλος, μεταξύ 26ης καὶ 28ης ἡμέρας τοῦ κύκλου, πρέπει νὰ ἐκτελῆται ἐνδομήτριος βιοψία καὶ ὑστεροσαλπιγγογραφία, καθὼς ἐπίσης κολποσκόπησις, δοκιμασία κατὰ Miller-Kurczock, κυτταρολογικὴ ἐξέταση τοῦ κολπικοῦ ἐκκρίματος καὶ λήψις καμπύλης θερμοκρασίας τοῦ ὄρθου. Κατὰ τὸν ἐρευνητὴν, μόνον διὰ τοιαύτης λεπτομεροῦς μελέτης εἶναι δυνατὴ ἡ ἀκριβὴς διαπίστωσις τῶν αἰτιῶν τῆς στειρότητος, ἥτις θὰ ὀδηγήσῃ εἰς κατάλληλον θεραπείαν. (Μεξικανικὴ Ἑταιρεία Φαρμακολογικῶν καὶ Θεραπευτικῶν Μελετῶν, Πόλις τοῦ Μεξικοῦ, Μεξικόν.)

Kingston, Ontario, Καναδάς.—Κατ' ἀνακοινώσιν τοῦ De Saint Victor (Τμήμα Μαιευτικῆς, Πανεπιστήμιον τῆς Ottawa), κατὰ τὸ Πέμπτον Ἔτος Μετεκπαιδευτικῶν Μαθημάτων (Πανεπιστήμιον Queen Kingston), ἡ ἀξίησις τῆς συχνότητος ἐκτελέσεως καισαρικῆς τομῆς κατέστη δυνατὴ χάρις εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἐγχειρητικῆς τεχνικῆς, τὴν καλυτέραν ἀναισθησίαν, τὰς τραπέζας αἵματος καὶ τὰ ἀντιβιοτικά. Κατὰ τὸν ἀνωτέρω ἐρευνητὴν, ἡ ἐπέμβασις ἐπιβάλλεται κατὰ 90% ἐπὶ τῶν ἐξῆς 8 κυρίως ἐνδείξεων: 1) δυσαναλογία πυέλου κεφαλῆς ἐμβρύου, 23-53%, 2) προηγηθεῖσα καισαρικὴ τομή, 2-33%, 3) αἱμορραγία, συνήθως λόγω προδόμου πλακοῦντος, 1-17%, 4) τοξιναιμία 3,5-11%, 5) δυσχερὴς τοκετὸς κατὰ τὸ παρελθόν, 1-9,7%, 6) ἀδράνεια τῆς μήτρας, 2-7%, 7) ἠλικιωμένη πρωτοτόκος, 1,3-4,4%, 8) κακὴ προβολή, 3,5-4,4%. Τὸ καρκίνωμα καὶ αἱ ἀνωμαλίας τοῦ τραχήλου καὶ τῆς μήτρας ἀποτελοῦν ἐπίσης ἐνδείξεις, ἐνῶ ὁ πρὸ τῆς γεννήσεως θάνατος τοῦ ἐμβρύου εἶναι συνήθως ἀντένδειξις. Ὁ Saint Victor ἐτόνισεν ὅτι αἱ ἀπόλυτοι ἐνδείξεις καισαρικῆς τομῆς εἶναι σπάνια καὶ ὅτι ἐπὶ ἐκάστης περιπτώσεως πρέπει νὰ ἐκτιμᾶται μετὰ προσοχῆς τὸσον ὅ ἐκ τῆς ἐπεμβάσεως ὅσον καὶ ὁ ἐκ τοῦ διὰ τοῦ κόλπου τοκετοῦ κίνδυνος. (Πέμπτον Ἔτος Μετεκπαιδευτικῶν Μαθημάτων, Πανεπιστήμιον Queen Kingston, Καναδάς.)

ΤΟ 11^{ΟΝ} ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΜΑΙΩΝ ΤΗΣ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΣ *

Σουηδία

Ἀκολουθῶς ἡ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Μαιῶν τῆς Σουηδίας Δις Ellen Fryr, ἀφοῦ δι' ὀλίγων καλωσῶρισε τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου, ἔδωσε σύντομον ἀλλ' ἐνδιαφέρον ἱστορικὸν τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Σωματείου Μαιῶν τῆς Σουηδίας. Ἀνέφερε, μεταξύ ἄλλων, ὅτι εἶναι ἡ παλαιότερα ὀργάνωσις γυναικῶν εἰς τὴν Σουηδίαν, ἰδρυθεῖσα τῷ 1886, κατὰ τὸ 1888 δὲ ἐξέδωσε τὸ πρῶτον περιοδικόν, ὀνομαζόμενον *Fordemodern*, τοῦ ὁποῦ ἡ ἔκδοσις συνεχίζεται μέχρι σήμερον. Ἀνέφερον ἐπίσης ὅτι τῷ 1900 τὸ Σωματεῖον Μαιῶν τῆς Σουηδίας ἔλαβε μέρος εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῆς Διεθνούς Ὀμοσπονδίας Μαιῶν εἰς Βερολίνον, καταλήγουσα δὲ ἡ Δις Fryr εἶπεν ὅτι οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ Σωματείου εἶναι ἀκόμη οἱ ἴδιοι, ἐκφράσασα τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ Συνέδριον θὰ ἀποβῆ γόνιμον καὶ ἐνθαρρυντικὸν διὰ κάθε συμμετέχουσαν Μαίαν. Ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ Δις Fryr παρουσίασε τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου τῆς Στοκχόλμης, ὁ ὁποῖος λαβὼν τὸν λόγον ἔχαίρετισε τὴν ἔντασιν τοῦ Συνεδρίου μὲ ὀλίγα ἀλλὰ ἐνδιαφέροντα λόγια. Ὁ κ. Arthur Engel ἐτόνισε πῶσον ἀπαραίτητος εἶναι ἡ συνεργασία ὄλων τῶν μελῶν τῆς μαιευτικῆς οἰκογενείας, διότι χωρὶς αὐτὴν τ' ἀποτελέσματα δὲν θὰ εἶναι ἐπιτυχῆ. Κατὰ τὴν γνώμην του ὅλοι οἱ τοκετοὶ πρέπει νὰ γίνωνται ἐντὸς τῶν Νοσοκομείων, ὅπου τὸ κάθε τι ὑπάρχει ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης καὶ ὅτι τὰ 95% τῶν τοκετῶν τῆς Σουηδίας ἐκτελοῦνται ἐντὸς Μαιευτηρίων καὶ Νοσοκομείων. Τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα, κατὰ τὸν ἴδιον, ἀποκτῶνται εἰς τὰ Νοσοκομεία, ὅπου ὑπάρχουν ὅλα τὰ μέσα διὰ μητέρας καὶ νεογνά, καὶ πρέπει νὰ δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς τὰς ἐπιτόκους καὶ λεχωίδας νὰ μὴ στεροῦνται αὐτῶν τῶν μέσων καὶ ἀνέσεων. Ἄλλως, θὰ ὑπῆρχον πολλὰ κοινωνικὰ καὶ ἱατρικὰ προβλήματα νὰ λυθοῦν, καὶ τὰ καθήκοντα τῆς Μαίας θὰ ἐγίνοντο καταπληκτικὰ περισσότερον περιπελεγμένα. Ὁ Ἰατρός Engel λέγει ἐν συνεχείᾳ ὅτι πληροφοραὶ ἀξία λόγου θὰ περάσουν ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην Μαίαν, διαρκοῦν

τοῦ Συνεδρίου, καὶ ὅτι ἡ ἀνταλλαγὴ ὄλων αὐτῶν τῶν ἰδεῶν θὰ εἶναι πολὺ χρήσιμος δι' ὅλας. Ὁ κ. Arthur Engel ἐτόνισεν ἰδιαιτέρως πῶσον ἀναγκαῖα εἶναι ἡ καλύτερα παρακολούθησις καὶ φροντίς τῆς ἐπιτόκου, καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ψυχοσωματικὴν προπαρασκευὴν τῆς, καὶ ὅτι εἰς τοῦτο πρέπει ἡ Μαία νὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα. Μετὰ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου, ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Δήμαρχος κ. Folke Kyling, ὁ ὁποῖος καλωσῶρισεν ὅλα τὰ μέλη ἐκ μέρους τῆς πόλεως τῆς Στοκχόλμης. Οὗτος εἶπεν ὅτι διὰ πρώτην φοράν ἔλαβε χώραν ἕνα τέτοιον Συνέδριον εἰς τὰς Σκανδιναυϊκὰς χώρας καὶ ὅτι αὐτὸ ἦτο μίᾳ υπερβολικῶς μεγάλη τιμὴ διὰ τὴν Στοκχόλμην. Ὅτι ἐλπίζει τὸ Συνέδριον αὐτὸ νὰ εὐρύνη καὶ νὰ πλουτίσῃ τὰς γνώσεις ὄλων τῶν Μαιῶν ποῦ τὸ παρακολουθοῦν. Ὁ Δήμαρχος ἐτελείωσε λέγων ὅτι ἡ πόλις τῆς Στοκχόλμης ἀπευθύνει θερμὸν καὶ ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν εἰς τὰς Μαίας ὄλων τῶν χωρῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Πρόεδρος τῆς Διεθνούς Ὀμοσπονδίας Μαιῶν, Δις N. Dean, ὠμίλησε συντόμως ἐκ μέρους τῶν Μαιῶν τῶν ξένων χωρῶν τῶν συμμετεχουσῶν εἰς τὸ Συνέδριον, ἐκφράσασα τὰς θερμὰς εὐχαριστίας των διὰ τὸ καλωσῶρισμα ποῦ ἐγένετο. Ἡ Δις N. Dean συνεχιζούσα εἶπεν ὅτι αἱ Μαίαι ὅλου τοῦ κόσμου εἶναι ἠνωμένοι εἰς τὴν ζωηροτάτην ἐπιθυμίαν των νὰ δώσουν ὅσον τὸ δυνατόν ὑψηλότερον ἐπίπεδον προστασίας καὶ φροντίδος εἰς τὰς μητέρας καὶ τὰ νεογνά καὶ νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ὑγείας καὶ ὑγιεινῆς τῆς κάθε χώρας. Μὲ αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς ἔχουν ὀργανώσει τὰ ἔθνη ἐπαγγελματικὰ των Σωματεία καὶ ἔχουν συναντηθῆ εἰς διάφορα Διεθνή Συνέδρια διὰ νὰ συζητήσουν προβλήματα τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των καὶ γεγονότα ἠθικῆς σπουδαιότητος διὰ τὸ ἐπάγγελμα Ἡ Δις N. Dean εἶπεν ὅτι διὰ τὸ Σωματεῖον τῶν Μαιῶν τῆς Σουηδίας ἦτο τεραστία ἡ εὐθύνη ποῦ ἀνέλαβε διὰ τὴν διευθέτησιν τοῦ προγράμματος καὶ διὰ τὴν τοπικὴν φιλοξενίαν καὶ πιστεύει ὅτι ὅλαι αἱ παρούσαι Μαίαι θὰ ἔχουν ν' ἀποκομίσουν ὀφέλη ἐκ τοῦ Συνεδρίου.

Ἐνα θαυμάσιον μουσικὸν πρόγραμμα παρενεβάλλετο μεταξύ τῶν διαφόρων ὁμιλιῶν, μὲ τὴν Δίδα Greta Erikson εἰς τὸ πιάνο.

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον.

Ἦκολούθησε τὸ προσκλητήριον τῶν χωρῶν ἀπὸ τὴν Δίδα Μ. Bayes, Γραμματέα τοῦ Δ.Σ.Μ. Τοῦτο ἦτο ἀρκετὰ θεαματικὸν καὶ συγκινητικόν. Τὰ μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας κάθε χώρας κατεχειροκροτοῦντο ἀπὸ τὰς συναδέλφους των. Ὄταν ἐτελείωσε τὸ προσκλητήριον, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου, περὶ ὥραν 11 π.μ., παρουσίασε καὶ συνέστησε τὸν Ὀλλανδὸν Καθηγητὴν κ. J. H. de Haas, ὁ ὁποῖος ὠμίλησε γύρω ἀπὸ τὸ κύριον θέμα τοῦ Δ.Σ.Μ., ὡς Παιδιατρός καὶ Ὑγιεινολόγος ἱατρὸς καὶ ὄχι ὡς Μαιευτῆρ, τὸν *Ρόλον τῆς Μαιῆς ἐν σχέσει μετὰ τὴν μητρότητα*.

Ὀλλανδία

Ὁ Καθηγητὴς J. H. de Haas ἐξήρε τὴν θέσιν τῆς Μαιῆς καὶ τὴν συμβολὴν τῆς εἰς τὴν μητρότητα. Εἶπεν ὅτι εἰς τὰ περισσότερα μέρη τοῦ κόσμου τὴν Μαιῶν τὴν ὀνομάζουν «ἔξυπνη γυναῖκα» καὶ ἐτόνισεν ὅτι ἡ Μαιῶν πρέπει νὰ ἔχη πολλὰ προσόντα, καὶ ἰδιαίτερα προσοχὴ πρέπει νὰ δίδεται κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν ὑποψηφίων εἰς τὰς Σχολὰς Μαιῶν ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων. Ὁ κ. J. H. de Haas εἶπεν ὅτι εἰς τὴν Ὀλλανδίαν, κατὰ κανόνα, συνιστοῦν τοὺς κατ' οἶκον τοκετοὺς, ἀργότερον δὲ εἰς τὴν συζήτησιν ἀνεφέρθη ὅτι ἡ μητρικὴ καὶ νεογνικὴ θνησιμότης εἶναι περίπου ἡ ἴδια μετὰ τὴν τῆς Σουηδίας. Ὁ Καθηγητὴς κ. J. H. de Haas ἐτόνισεν ἐπίσης ὅτι ἡ φροντίς καὶ ἡ καλὴ παρακολούθησις τῆς ἐγκύου παίζουν σπουδαῖον ρόλον εἰς τὴν προστασίαν τῆς μητρότητος καὶ ὅτι ἡ ἐκπαίδευσίς, κατὰ τὴν κύησιν, τῆς ἐγκύου ἀπὸ τὴν Μαιῶν ἔχει ἐπιρροὴν καὶ ἐπὶ ὀλοκλήρου τῆς οἰκογενείας. Εἶπεν ἐν συνεχείᾳ ὅτι εἰς τὰ Νοσοκομεῖα ἡ παρακολούθησις τῆς ἐπιτόκου διεκπεραίουται ἀπὸ Νοσοκόμους καὶ ἡ δρᾶσις τῆς Μαιῆς εἶναι περιορισμένη. Τοῦτο σημαίνει ὅτι διὰ τὰ Νοσοκομεῖα ἡ συνεργασία τῆς Μαιῆς μετὰ ἄλλὰ πρόσωπα πρέπει νὰ γίνῃ περισσότερο εὐρεία. Τελειῶνων ἀνέφερον ὅτι 60.000 τοκετοὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἐκτελοῦνται κάθε χρόνον χωρὶς καμμίαν ἐπιστημονικὴν συνδρομὴν. Ἐπομένως ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ ἐπιστημόνων Μαιῶν, διὰ νὰ δώσουν εἰς τὰς γυναῖκας μεγαλυτέραν βοήθειαν.

Ἰνδονησία

Ἡ ἀπογευματινὴ συνεδρίασις, περὶ ὥραν 13.30' μ.μ., ἤρχισε μετὰ θέμα «Ἡ εὐθύνη τῆς Μαιῆς εἰς τὰς ὑποανεπτυγμένας χώρας». Ὁ ὠμίλησεν ἐπ' αὐτοῦ ἡ Δίς Eitty Yoenoos ἀπὸ τὴν Ἰνδονησίαν, ἡ ὁποία ἀνέπτυξε τὴν ἱστορικὴν καὶ γεωγραφικὴν θέσιν τῆς χώρας τῆς, καθὼς καὶ τὰς κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς συνθήκας αὐτῆς. Εἶπεν ὅτι ἡ Ἰνδονησία ἀποτελεῖται ἀπὸ μίαν μεγάλην νήσον καὶ 3.000 μικράς, ὅτι ἔχει 80.000.000 πληθυσμόν, καὶ ὅτι δι' αὐτὸν

τὸν πληθυσμὸν ὑπάρχουν 1.500 ἱατροὶ καὶ 2.000 Μαιῶν. 90% τῶν τοκετῶν ἐκτελοῦνται ἀπὸ Μαιῶν τοῦ χωριοῦ. Λόγω ἐλλείψεως ἱατρῶν, ἡ Μαιῶν ἔχει περισσοτέρων ἐργασίαν καὶ μεγαλυτέρας εὐθύνας. Συχνὰ ἡ Μαιῶν ἔχει νὰ ἐκτελέσῃ τοκετοὺς οἱ ὁποῖοι εἶναι κανονικὰ μόνον διὰ Νοσοκομεῖα. Αὐτὸ κυρίως ὀφείλεται εἰς τὰς γεωγραφικὰς δυσκολίας, αἱ ὁποῖαι συχνὰ καθιστοῦν τὴν μεταφορὰν τῆς ἀσθενοῦς εἰς τὸ Νοσοκομεῖον ἀδύνατον. Μεταξὺ τῶν καθηκόντων τῆς Μαιῆς εἶναι ἡ ἐπιβλέψις τῆς μητέρας καὶ ἡ φροντίδα τῶν ἄλλων παιδιῶν τῆς. Ἐπίσης ἡ Μαιῶν βοηθεῖ αὐτὴν εἰς τὴν ἔργασίαν τοῦ σπιτιοῦ τῆς. Μεγάλα προσπάθειαι ἔγιναν νὰ ἐκπαιδεύσουν Μαιῶν καὶ ἐξεδόθησαν νόμοι γύρω ἀπὸ τὴν προστασίαν μητέρας καὶ παιδιοῦ.

Γκάνα

Γύρω ἀπὸ τὸ ἴδιον θέμα ὠμίλησε καὶ ἡ κυρία Grace Bruce-Togoe ἀπὸ τὴν Ghana, ἡ ὁποία ἐπίσης ἀνέφερε τὰς γεωγραφικὰς δυσκολίας τῆς χώρας τῆς. Ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας τῆς εἶναι 5.500.000, ἀναλογεῖ δὲ εἰς αὐτὴν ἕνας ἱατρὸς διὰ 20.000 άτομα. Εἶναι λοιπὸν πολὺ δύσκολον ὁ καθένας νὰ ἔχη ἱατρικὴν βοήθειαν. Πολλὰ ἔγιναν καὶ γίνονται διὰ νὰ βελτιώσουν αὐτὴν τὴν κατάστασιν, καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα καθήκοντα τῆς Μαιῆς εἶναι ἡ προσπάθεια νὰ ξεριζώσῃ παλαιὰς συνηθείας καὶ προλήψεις ποὺ ὑπάρχουν.

Ὁμίλησεν ἐπίσης διὰ τὴν ἀνεπαρκῆ διατροφήν, καθὼς καὶ τὴν συνεργασίαν μετ' ἄλλων ὑπηρεσιῶν διὰ σχέδια πρὸς βελτίωσιν τῶν ὑπαρχουσῶν καταστάσεων, διὰ τὴν νομοθεσίαν τῆς προστασίας μητέρας καὶ παιδιοῦ καὶ διὰ τὴν στατιστικὴν τῶν. Εἰς τὸ ὡς ἄνω θέμα τῶν ὑποανεπτυγμένων χωρῶν ἠκολούθησε συζήτησις, ἠρωτήθη δὲ ἡ ἀνωτέρω ὀμιλήτρια τί μέτρα ἔλαβεν ἡ Ἰνδονησία διὰ νὰ αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν Μαιῶν. Αὕτη ἀπάντησε: Περισσότεραι Σχολαὶ ἐγείροντο, καὶ εὐκολίας πολλὰς παρέχουν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Μαιῶν. Χορηγοῦν εἰς τὰς μαθητρίδας ἕνα μικρὸν χρηματικὸν ποσὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκπαίδευσέως των. Ὑποχρεῶναι ἐπίσης τὸ Κράτος ὅλας τὰς Μαιῶν νὰ ἐργασθοῦν τρία ἔτη εἰς τὴν ὑπαιθρον χώραν. Αἱ Μαιῶν ἐκτελοῦν φυσιολογικοὺς τοκετοὺς, ἐν ἀνάγκῃ ὁμως ἀναλαμβάνουν καὶ ὅλας τὰς ἀνωμάλους περιπτώσεις, ἀλλὰ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναφέρουν τοῦτο ἀμέσως εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχάς.

Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι

Περὶ ὥραν 2.30' ὠμίλησεν ἡ Δίς Hattie Hemschmeyer μετὰ θέμα «Μαιευτικὴ φροντίς εἰς τὸ πλαῖσιον τῆς Δημοσίας Ὑγιεινῆς εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτεῖας τῆς Ἀμερικῆς». Ἀνέπτυ-

ξε περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἔγκυος γυναικὰ εὐρέθῃ εἰς μεγάλην σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἔντασιν διὰ διαφόρους αἰτίας, π.χ. λόγω ἀνάγκης τοῦ νὰ κερδίσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἢ λόγω τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ σύζυγός της εὐρίσκειτο μακρὰν, εἰς μιάν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν εἰδικῶς εἶχεν ἀνάγκην τῆς φροντίδος του καὶ προστασίας του. Πολλὰ ἀπὸ τὰς ἐπιβαρύνσεις καὶ δυσκολίας τὰς σχέσιν ἐχούσας μὲ τὴν γέννησιν τοῦ παιδιοῦ, θὰ ἠδύναντο νὰ ἀποφευχθοῦν μὲ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν ὑπαρχουσῶν ὑπηρεσιῶν. Ἡ ἔννοια τῆς προστασίας διὰ τὴν μητρότητα περιλαμβάνει λατρικὰς καὶ νοσηλευτικὰς γνώσεις, καὶ ὀρείλομεν νὰ συμβάλωμεν εἰς τὴν ὑγείαν καὶ εὐημερίαν τῶν νέων ἀνθρώπων τῆς κοινωνίας. Αἱ Μαιῶν πρέπει νὰ εἶναι περισσότερο διηλεκτικαὶ καὶ σαφεῖς σχετικῶς μὲ τὸ ἔργον των, νὰ διαφωτίζουσιν τὸ κοινὸν καὶ νὰ τοῦ ἐμπνέουσιν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἠμποροῦν νὰ βοηθήσουσιν πολὺ ὄχι μόνον τὴν μέλλουσαν μητέρα καὶ τὸ παιδί της, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας της.

Μεγάλη Βρετανία

Ὦρα 3 15'. Ὁμιλία τῆς Δίδος Millicent Fensom, Ἐπιθεωρητριάς τῆς Ἐκπαιδύσεως Μαιῶν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Μαιῶν τῆς Μεγ. Βρετανίας. Ἡ ὀμιλία της, μὲ θέμα «Ἡ προετοιμασία τῆς διδασκούςας Μαιῶν ἀπὸ τὴν ἄποψιν τοῦ Διεθνοῦς Ὁργανισμοῦ Ὑγείας», ἦτο πολὺ ἐνδιαφέρον. Τὰ κύρια σημεῖα τῆς ὀμιλίας τῆς Δίδος Fensom ἦσαν τὰ κάτωθι: Ἀφοῦ προσεφώνησε καταλλήλως τὸ Συνέδριον καὶ τὴν φιλοξενούσαν χώραν, εἰσήλθεν εἰς τὸ θέμα της, τονίσασα ἰδιαιτέρως τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ διδάσκουσα Μαιῶν ἔχη ἀρίστην μετεκπαίδευσιν καὶ κλινικὴν πείραν. Ἐν συνεχείᾳ ὑπέβαλε προτάσεις διὰ συνδυασμένα μαθήματα εἰς διδασκούςας τῆς Μαιευτικῆς, Νοσηλευτικῆς καὶ Δημοσίας Ὑγείνης, καὶ τέλος ἐτόνισε τὴν σημασίαν τῆς πλήρους κατανοήσεως τῶν τοπικῶν συνθηκῶν καὶ παραδόσεων. Ἡ ὀμιλήτρια ἀνέπτυξε λεπτομερῶς τὰ ἀπαραίτητα μαθήματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ ἡ ἐκπαιδευσις τῆς διδασκούςας Μαιῶν, ὡς καὶ τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα αὐτῆς. Εἶπεν ὅτι αὕτη πρέπει νὰ ἐκλέγεται μεταξὺ τῶν καλυτέρων Διπλωματούχων Μαιῶν καὶ νὰ συγκεντρώνη: α) ἐτοιμότητα πνεύματος, β) καλὴν ἐκπαίδευσιν, γ) κλινικὴν πείραν, καὶ δ) κατάλληλον ἡλικίαν. Τὸ πρόγραμμα ἐκπαιδύσεως τῶν διδασκουσῶν δέον νὰ περιλαμβάνῃ: α) Ἀνατομίαν, Φυσιολογίαν, Μαιευτικὴν, φυσιολογίαν τῆς κυήσεως, γενικὴν ἐξέτασιν ἐγκύου, λήψιν ἱστορικοῦ, ἐκπαιδευσιν ἐπιτόκων, πρακτικὴν ἐκπαίδευσιν Μαιῶν κατ' οἶκον καὶ εἰς ἰατρεῖα, β) Παθολογίαν τῆς κυήσεως, τοκετοῦ καὶ λοχείας, φυσιολογίαν τοῦ νεογεννήτου, περίθαλψιν ὑγιῶς καὶ ἀσθενοῦς νεογνοῦ, διατροφήν νεογνοῦ, περίθαλψιν προώρων νεογνῶν,

γ) Βακτηριολογίαν, δ) Δημοσίαν Ὑγείην καὶ Κοινωνικὰς ὑπηρεσίας, ἦτοι: 1) Ὑγείην περιβάλλοντος, 2) Νομοθεσίαν τῆς Δημοσίας Ὑγείνης ἀφορῶσαν τὴν Μαιευτικὴν, καὶ 3) Στατιστικὰς διεθνεῖς καὶ ἐθνικὰς, ε) Μεθόδους διδασκαλίας, ὀπτικὴν βοήθειαν, κλινικὴν διδασκαλίαν καὶ γραφικὴν ἐργασίαν. Ἡ σημασία τῆς ἐκπαιδύσεως τῆς διδασκούςας εἶναι μεγάλη. Θὰ δύναται δὲ αὕτη νὰ προσφέρῃ σημαντικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν Διεθνῆ Ὁργανισμὸν Ὑγείας, γύρω ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαιῶν. Ἐπὶ τῆς ὀμιλίας αὐτῆς διεξήχθη μεγάλη συζήτησις. Καὶ ἡ γενικὴ ἐρώτησις ἦτο: Τί πρέπει νὰ γίνῃ εἰς τὰς χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουσιν Σχολὰς Διδασκουσῶν; Διότι, ὡς γνωστόν, μόνον ἡ Μ. Βρετανία ἐκπαιδεύει διδασκούςας. Ἐπροτάθη: μήπως θὰ ἔπρεπε τὸ Διεθνὲς Συνέδριον νὰ ἐπιμεληθῇ διὰ τὴν ὀργάνωσιν μιᾶς διεθνοῦς Σχολῆς, δι' ἐκπαίδευσιν διδασκουσῶν Μαιῶν; Οὐδεμία ἀπόφασις ἐλήφθη ἐπ' αὐτοῦ.

Τὴν ἴδιαν ἡμέραν, περὶ ὥραν 5 μ.μ., ἡ Πριγκίπισσα Σιβύλλα ἐδεξιῶθη εἰς τὸ Δημαρχεῖον τῆς Στοκχόλμης ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου. Ἐδέχετο μετ' ἐξαιρετικῶν ἐνδιαφερόντων ἀντιπροσώπους τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ συνώμλει μετ' αὐτῶν ἐπὶ θεμάτων τοῦ Συνεδρίου καὶ τῶν συνθηκῶν ἀσκήσεως τῆς μαιευτικῆς εἰς διαφόρους χώρας, μὲ ἐνδιαφέρον οὐσιαστικόν καὶ ὄχι ἀπλῶς τυπικόν.

Μεγάλη Βρετανία

Ἡ ἡμέρα αὕτη ἤρχισε μὲ τὴν ὀμιλήτριαν Ἰατρὸν Elizabeth Tylden ἀπὸ τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν περὶ ὥραν 9 π.μ. μὲ θέμα «Αἱ ψυχολογικαὶ ἀπόψεις τοῦ τοκετοῦ». Ἀνέπτυξεν ὅτι εἰρηγάζετο 8 ἔτη εἰς δύο Μαιευτήρια καὶ παρηκολούθησε μεγάλον ἀριθμὸν μητέρων ποὺ ὑπέφερον διὰ διαφόρους λόγους. Ὄμιλησεν ἐπίσης διὰ τὸν ρόλον τῆς Μαιῶν καὶ τὰς ἀτομικὰς της δυσκολίας. Ἡ Μαιῶν πρέπει νὰ εἶναι ἱκανὴ νὰ καταλαβαίῃ τὴν ἀσθενῆ της καὶ νὰ τὴν βοηθῇ. Αἱ ἔγκυοι φοβοῦνται ὀλιγώτερον εἰς τὸ σπῆτι, ὅπου τὸ περιβάλλον των εἶναι οἰκεῖον. Ἡ ἐπίτοκος κατὰ τὸν τοκετὸν της ἀισθάνεται περισσότερο εὐτυχῆ ὅταν ἔχη κοντὰ της τὴν Μαιῶν ποὺ τὴν παρηκολούθησε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐγκυμοσύνης της καὶ τὴν ὁποίαν τόσον ἐγνώρισε ὡς φίλην της. Ἐπίσης εἰς τὸ σπῆτι ἡ γυναῖκα εἶναι τὸ κέντρον μιᾶς εἰκόνης ποὺ περιβάλλεται ἀπὸ τὸν σύζυγον καὶ τὴν οἰκογένειάν της ὀλίκληρον.

Πολλὰ ἔγκυοι δὲν εἶναι εὐχарιστημένα ἀπὸ τὴν εἰσαγωγήν των εἰς Νοσοκομεῖον διὰ τρεῖς κυρίως λόγους: 1) Πολλάκις μένουσιν μόνες των, 2) σπανίως ἔχουσιν τὴν ἴδιαν Μαιῶν ποὺ ἐγνώρισαν εἰς τὰ ἰατρεῖα, καὶ 3) διότι ὑπάρχει ἔλλειψις κατανοήσεως. Ἡ ἰατρὸς Tylden ἐτελείωσε τονίζοντας ὅτι θὰ τῆς ἄρρεσε πολὺ νὰ θεσπισθῇ εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῶν Μαιῶν ἕνα κατάλληλον μάθημα

τῶν ψυχολογικῶν ἀπόψεων τοῦ τοκετοῦ. Ἡ Μαΐα θὰ ἔπρεπε νὰ διδαχθῆ νὰ καταλαβαίνει τὴν λειτουργίαν τοῦ ἰδίου τοῦ σώματός της, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐμβαθύνῃ περισσότερο εἰς τὰς δυσκολίας τῶν ἀσθενῶν. Πολλοὶ ἀσθενεῖς ἦσαν νευρικοὶ ἀπλῶς καὶ μόνον διότι ὑπῆρχεν ἔλλειψις κατανόησεως, καὶ αἱ Μαΐαι θὰ ἠδύναντο νὰ βοηθήσουν πολὺ περισσότερο ἂν αἱ ἰδικαὶ τῶν γνώσεις ἦσαν περισσότερο εὐρεῖαι. Πολλοὶ ἐπίτοκοι, εἰς τοὺς συζύγους τῶν ὁποίων ἐπετράπη νὰ παραμείνουν κοντὰ τῶν διότι τὸν ἐζήτησαν, ἀντέδρασαν διαφορετικὰ, διότι ἀκριβῶς εὗρισκαν κατανόησιν ἀπὸ αὐτόν.

Νορβηγία

Περὶ ὥραν 9.45' ὠμίλησεν ὁ Νορβηγὸς Καθηγητὴς κ. Jorgen Lovset μὲ θέμα «Ἡ Μαΐα καὶ ἡ παρακολούθησις τῆς ἐγκύου». Ὁ Καθηγητὴς εἰς τὴν ὁμιλίαν του ἔθιξε τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζονται εἰς τὰ Νοσοκομεία καὶ τὴν ἀγωγὴν περιπτώσεων τοξιναιμίας κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς ἐγκυμοσύνης.

Μεγάλη Βρετανία

Ὁρα 10.15' ὠμίλησεν ἡ Διευθύνουσα τοῦ Μαιευτηρίου Jessop εἰς Sheffield τῆς Ἀγγλίας Δις Μ. Ταγλορ μὲ θέμα «Διδασκαλία γονέων». Ἀφοῦ ἔδωσε σύντομον ἱστορικὸν τοῦ μαθήματος ὅπως διδάσκεται τοῦτο εἰς Μεγάλῃν Βρετανίαν, ἐτόνισεν ὅτι προϋπόθεσις τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ εἶναι ἡ μόρφωσις τῶν γονέων. Τὸ μάθημα λαμβάνει χώραν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον καὶ κατ' οἶκον, καὶ διδάσκεται ἀπὸ τὴν Μαΐαν, τὴν Φυσιοθεραπεύτριαν, τὴν Διαιτολόγον καὶ τὸν Παιδίατρον. Θέματα μητρικῆς τέχνης εἶναι: Σημασία παρακολουθήσεως τῶν μαθημάτων αὐτῶν, ἀτομικὴ ὑγιεινὴ, διαιτολόγιον, ἀπλὴ ἀνατομία, ἀνάπτυξις ἐμβρύου, μεταβολαὶ σώματος κατὰ τὴν κύησιν, περίοδος τοκετοῦ, λοχέας, ἐπίσκεψις εἰς θαλάμους, ἐπίδειξις ὀλοκλήρου τοῦ Νοσοκομείου. Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ὁμιλιῶν ἠκολούθησε συζήτησις. Μία Γαλλίς εἶπεν ὅτι εἰς τὴν χώραν της πολλοὶ τοκετοὶ γίνονται κατ' οἶκον, ὅπου αἱ ἐπίτοκοι ὑποφέρουν ὀλιγώτερον. Εἶναι εὐτυχεῖς καὶ προτιμοῦν τὸ σπίτι ἀπὸ τὸ Μαιευτήριον. Εἰς Ἑλ-

βελίαν, μεγάλος ἀριθμὸς τοκετῶν λαμβάνει χώραν εἰς τὰ Μαιευτήρια καὶ οἱ σύζυγοι εἶναι εὐπρόσδεκτοι. *Ἐρχονται προθύμως καὶ προσφέρουν ὅ,τι ἠμποροῦν εἰς τὰς συζύγους των. Μία ἀντιπρόσωπος ἀπὸ τὰς Ἰνδίας εἶπεν ὅτι τὰ μαθήματα τῶν γονέων τὰ βρῖσκει ἐνδιαφέροντα. Εἶπεν ὅτι εἰς τὰς Ἰνδίας ὑπάρχουν κέντρα διανομῶν εἰς τὰ ὁποῖα αἱ ἐγκυμονοῦσαι δύνανται ν' ἀποκτήσουν δισκία σιδήρου, χυμὸν πορτοκαλιοῦ, ἐπίσης δίδονται συμβουλαὶ διατροφῆς. *Ὁδηγαὶ ἐπίσης δίδονται διὰ τὴν χρῆσιν τῶν πρωτεϊνῶν καὶ πῶς μποροῦν νὰ τὰς προσλάβουν, καθ' ὅσον εἰς τὰς Ἰνδίας δὲν τρώγουν κρέας. *Ἐπίσης χορηγοῦν τυρὶ, γάλα καὶ βούτυρο εἰς ὅλας τὰς ἐπιτόκους. Κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτὴν ὑπεβλήθη καὶ ἡ ἐξῆς ἐρώτησις: «Μήπως θὰ ἦτο καλύτερον νὰ διδάσκωνται τὰ μαθήματα μητρικῆς τέχνης ἐνωρίτερον»; *Ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως αὐτῆς ἔλαβε τὸν λόγον ἡ Ἑλληνὶς Μαῖα *Ἐλένη Παπαβασιλείου, ἡ ὁποία εἶπεν ὅτι ἤδη εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ δὴ εἰς τὸ Μαιευτήριον «Μαρίκα Ἡλιάδη», ἐφηρμόσθη πρὸ ἔτους τὸ μάθημα τῆς μητρικῆς τέχνης εἰς γυναικας μὴ ἐγκύους, κυρίας καὶ δεσποινίδας, αἱ ὁποῖα τὸ παρηκολούθησαν μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον.

***Ἑλβετία**

*Ὦρα 10.45'. Θέμα: «Συναισθηματικαὶ προε-

τοιμασίαι τοῦ τοκετοῦ» ἀπὸ τὴν *Ἑλβετίδα Μαῖαν Δίδα Η. Paillard.

*Ἡ ψυχοπροφυλακτικὴ μέθοδος κατὰ τὸν τοκετὸν ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς Μαιευτικῆς. *Ἀνεκαλύφθη ἀπὸ τὸν Nicolaieff εἰς τὴν Ρωσίαν, χρησιμοποιεῖται δὲ εἰς τὸ Παρίσι καὶ τὴν Ἑλβετίαν μὲ θαυμάσια ἀποτελέσματα. Γίνεται εἰδικὴ διδασκαλία εἰς τὴν μητέρα κατὰ τοὺς δύο τελευταίους μῆνας, ἀποτελουμένη ἀπὸ ὀκτὼ μαθήματα.

Αὕτη αὐτὴ ἡ προετοιμασία τῆς ἐγκυμοσύνης ἀποσκοπεῖ εἰς δύο τινά: 1) Αὐξάνει τὴν ἰκανότητα τοῦ ἐγκεφάλου ν' ἀντιδρᾷ εἰς τὴν ἀλγινὴν ὄχλησιν τοῦ τοκετοῦ, καὶ 2) Δημιουργεῖ χαμηλὴν ἐρεθισιμότητα διὰ τὴν μητέρα κατὰ τὸν τοκετὸν, ἐξασφαλίζουσα συγχρόνως εἰς αὐτὴν μεγάλην ποσότητα ὀξυγόνου. Τὰ ἀποκτώμενα ἀποτελέσματα εἶναι: 1) Φυσιολογικώτερα, ἤτοι ἡρεμωτέρα ἐγκεφαλικὴ ἀντίδρασις, 2) Μείωσις ἢ κατάργησις τοῦ πόνου καὶ τῆς ἐρεθισιμότητος τῆς μήτρας. Τοιοῦτοτρόπως αἱ μητέρες προετοιμαζόνται καλῶς διὰ τὸν τοκετὸν καὶ τὴν λοχείαν των. Αὐταὶ ἐπιναλαμβάνουν τὰς ἀσκήσεις κατ' οἶκον καὶ ἐρχόμεναι εἰς τὸ Μαιευτήριον εἶναι εὐτυχεῖς καὶ ἡρεμοί.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς μεθόδου αὐτῆς εἶναι ἰκανοποιητικὰ εἰς τὰ 75 ο)ο τῶν περιπτώσεων.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐρχόμενον)

ΧΑΡΑ ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ

Διευθύνουσα Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη»

Η ΜΑΙΑ ΣΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ*

Τρίτος και σπουδαιότατος τομείς έργασίας ανοίγεται για τη Μαΐα του Α.Κ.Ι. και την προσκαλεί να του δώσει δλη της την καλή διαθεση, την εργατικότητα και την αγάπη. Ο τομείς αυτός είναι το παιδί γενικά, και το νεογέννητο και το βρέφος ειδικότερα.

Οι άρχαιο πρόγονοί μας ήξεραν πάρα πολύ καλά τη σημασία και την αξία που είχε για την ευημερία και το μέλλον της κοινωνίας το γερό παιδί. Μά μήπως σήμερα έπαψαν να ισχύουν οι αξίες αυτές; Κάθε άλλο· στην εποχή μας αναγνωρίζεται έλο και περισσότερο η ανάγκη να προστατευθή το παιδί και να βοηθηθή στην ανάπτυξή του για να γίνουν πιδ γερά τα θεμέλια της κοινωνίας μας.

Στην προστασία αυτή του παιδιού συνετέλεσε βέβαια πολύ η πρόοδος της Ιατρικής, με τις μεγάλες και τεραστίες σημασίας ανακαλύψεις των τελευταίων χρόνων, και ιδίως των όρρων, των έμβολίων, και των αντιβιοτικών. Άλλά και η Παιδιατρική, που σαν ειδικός κλάδος έσκυψε με στοργή πάνω στο παιδί και μελετώντας με προσοχή τις δυσκολίες του, τα προβλήματά του, και τις τόσο διαφορετικές από του ένηλικού αντιδράσεις του, μπόρεσε να φτάσει σε συμπεράσματα που άνοιξαν κυριολεκτικά καινούριους σωτήριους δρόμους, που άγκάλιασαν τόσο το γερό παιδί. Έχει όμως ανάγκη έπίσης από συμπάρσταση και βοήθεια για να παραμείνη γερό και δυνατό, όσο και το άσθενικό και το άρρωστο, για να το γιατρέψουν και να το ανακουφίσουν.

Έπίσης, στα θέματα της άγωγής, οι νεότερες ανακαλύψεις, της ψυχολογίας κυ-

ρίως, έδημιούργησαν άληθινή επανάσταση και έρριξαν τελείως καινούριο και άπλετο φως στην ψυχοσύνθεση και στη νοστροπία του παιδιού. Σπουδαιότατες λοιπόν έλες αυτές οι ανακαλύψεις, οι πρόοδοι, οι κατακτήσεις της έπιστήμης. Άλλά η γνώση τότε μόνον είναι δύναμη όταν μετατρέπεται σε μορφή ένεργειας. Και τα χωριά μας αυτό άκριβώς στεροούνται και αυτό έχουσαν άπόλυτη ανάγκη. Να φτάσει κοντά τους και τα δυνατόν μια άκτίνα από την δλη μορφή ένεργειας της Ιατρικής και της προληπτικής κυρίως υγιεινής, με όσο θα μπορούσε να γίνη μεγαλύτερη και θετικότερη βοήθεια.

Σήμερα, μοναδική ίσως συμπάρσταση και ιατρική περίθαλψη για τα περισσότερα χωριά μας άποτελεί το Α.Κ.Ι., που η έδρυσή του, παρ' έλες τις έλλείψεις που άκόμα παρουσιάζει, άπετέλεσε έναν σταθμό για την ανάπτυξη και τη βελτίωση του έπιπέδου της υγείας των χωρικών μας. Άν πάη κανείς σε ένα από τα Ιατρεία, και μάάλιστα στις μικρές κοινότητες που είναι προσηρτημένες στο μεγαλύτερο χωριό, όπου έδρεύει το Ιατρείο, και στις όποτες ο γιατρός πηγαίνει μια ή δυο φορές την έβδομάδα, εκείνο που θα αντίκριση έξω από την πόρτα του είναι μάνες με τα παιδιά στην άγκαλιά και την άγωνία στα μάτια. Και είναι τόσες πολλές αυτές οι μάνες και τόσα πολλά αυτά τα άρρωστα παιδάκια!...

Πολύτιμος βοηθός του γιατρού η Μαΐα στο Κ.Ι., έχει λοιπόν έμπρός της έπιτακτικό το καθήκον να διαθέσει έλες τις δυνάμεις και τις γνώσεις της για να άγκαλιάσει με τη γυναικεία της τρυφερότητα αυτήν την τόσο σφιχτοδεμένη με το έπάγγελμά της «όρθρινή δροσοσταλίδα της ζωής, το παιδί». Άκόμα, καλείται η Μαΐα να

* Συνέχεια από το προηγούμενο και τέλος.

σταθή δίπλα στην χωρική μητέρα και, ξεπερνώντας το απλό καθήκον, να άκουμπήσῃ τὸ αὐτὶ πάνω στὴ μητρικὴ καρδιά και μὲ ἀληθινὴ συμπόνια νιώθοντας τοὺς παλμοὺς τῆς ἀγωνίας τῆς νὰ τὴν βοηθήσῃ, νὰ τὴν συμβουλέψῃ, νὰ τὴν διδάξῃ ἀπλὰ και καταληπτὰ ὅ,τι πρέπει νὰ ξέρῃ γιὰ νὰ ἀναθρέψῃ σωστὰ τὸ παιδί τῆς και νὰ τὴν βγάλῃ, μὲ ὑπομονή και σταθερότητα, ἀπὸ τὴς προλήψεις και τὴς συνήθειες ποὺ ἀποτελοῦν ἔγκλημα ἀπέναντι τοῦ παιδιοῦ. Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ συμβουλέψῃ και νὰ διευκολύνῃ ὅσο εἶναι δυνατὸν αὐτὴ τὴ μητέρα νὰ φέρῃ τὸ βαριά ἄρρωστο, τὸ ἀνώμαλο, τὸ ἀνάπηρο ἢ τὸ καθυστερημένο παιδί τῆς στὴν Ἄθῆνα ἢ σὲ ὅποια ἄλλη πόλη κοντινὴ τῆς περιφέρειας τῆς διαθέτει κατάλληλο γιὰ τρὸ και ἴδρυμα γιὰ νὰ τὸ περιθάλλῃ.

Ὅπως καταλαβαίνει κανεὶς, τὰ μέσα ποὺ θὰ ἔχῃ στὴ διάθεσή τῆς ἡ Μαϊα γιὰ νὰ τὴ βοηθήσουν στὸ ἔργο τῆς δὲν θὰ εἶναι καθόλου πολλά. Γιατὶ δὲν ἔχει κοντὰ τῆς οὔτε νοσοκομεῖο παιδῶν, οὔτε εἰδικὸ παιδίατρο. Δὲν ἔχει καν οὔτε μερικὰ ἀπαραίτητα φάρμακα (βιταμίνες, δυναμωτικά κλ.) γιὰ νὰ ἀνταποκριθῇ σὲ μερικὲς ἔστω ἀνάγκες τῆς βρεφικῆς ἡλικίας. Και αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἔλλειψῃ κάθε ἀμεσης ἰατρικῆς περιθάλλψews και βοηθείας κάνει ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη νὰ διδαχθῇ, νὰ μάθῃ, νὰ καταλάβῃ και νὰ ἐφαρμόσῃ ἡ μητέρα τοῦ χωριοῦ κάθε κανόνα και συμβουλή ὑγιεινῆς ποὺ θὰ τῆς σταθῇ βοηθὸς πολύτιμος γιὰ τὸ παιδί τῆς μὰ και γιὰ τὴν οἰκογένειά τῆς ὀλόκληρη. Και αὐτὸ εἶναι κυρίως τὸ ἔργο ποὺ μὲ τὴν ἀπαραίτητη συμπάρσταση τοῦ γιαιτροῦ καλεῖται νὰ ἀναλάβῃ ἡ Μαϊα.

Στὸ προηγούμενο ἄρθρο εἶχαμε γράψῃ ὅ,τι μερικὲς ὀδηγίες τοιχοκολλημένες στὸ Ἰατρεῖο θὰ βοηθήσουν γιὰ νὰ γίνουν πιὸ παραστατικὲς και καταληπτὲς οἱ συμβουλὲς ποὺ θὰ δίνῃ στὴν ἔγκυο γυναίκα. Αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ διαφήμιση θὰ τὴ βοηθήσῃ ἐπίσης πολὺ γιὰ τὴ διαφύτιση τῆς μητέρας σχετικὰ μὲ τὸ παιδί τῆς. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἔγκυμοσύνης ποὺ θὰ ἔρχεται στὸ Ἰατρεῖο νὰ ἐξετάζεται θὰ τῆς κινήσουν τὴν περιέρχεια, τὴν ὥρα τῆς ἀναμονῆς θὰ τῆς

διαβάσῃ, και αὐτὸ θὰ εἶναι ἡ πρώτη τῆς ἐπαφή και ἐξοικείωση μὲ τὴς ὀδηγίες, ποὺ θὰ τῆς ἐξηγηθοῦν ἔπειτα προφορικὰ.

Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη τὴν ψυχολογικὴ κατάσταση τῆς γυναίκας στὸ διάστημα τῆς ἔγκυμοσύνης, θὰ πρέπει τὴς ὀδηγίες αὐτὲς νὰ τῆς ξεχωρίσῃ σὲ δύο περιόδους: σὲ ὀδηγίες ποὺ θὰ πῆ πρὶν, και μετὰ ἀπὸ τὸ τοκετό. Πρὶν ἀπὸ τὸν τοκετό ἡ γυναίκα ἀπασχολεῖ κυρίως τὴ σκέψη τῆς μὲ τὴς ἀνωμαλίες και τὴς κακοδιαθεσεις ποὺ τῆς προκαλεῖ συνήθως ἡ ἔγκυμοσύνη, καθὼς και μὲ τὴν ὥρα τῆς γέννας ποὺ πάντα τὴ φοβᾶται και πολλὰς φορὲς τὴν κάνει νὰ ἀγωνιᾶ. Γι' αὐτὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ πολλὰ πράγματα δὲν μπορεῖ νὰ συγκρατήσῃ γιὰ τὸ παιδί τῆς. Οἱ συμβουλὲς λοιπὸν ποὺ θὰ τῆς πῆ ἡ Μαϊα θὰ εἶναι λίγες και ἀπαραίτητες. Θὰ τῆς δείξῃ π.χ. ἓνα πρακτικὸ σχέδιο γιὰ ζιπουνάκι και τὸ κανονικὸ μέγεθος και σχῆμα τῆς πάντας και θὰ τῆς τονίσῃ ὅ,τι τὰ μάλλινα ὑφάσματα δὲν εἶναι καθόλου κατάλληλα γιὰ τὰ ἐσώρουχα και τὴς φασκιῆς τοῦ παιδιοῦ. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ πρέπει και ἐπιβάλλεται νὰ τῆς μιλήσῃ ἐπίσης γιὰ τὸ κρεββατάκι τοῦ μωροῦ. Στὰ περισσότερα χωριά τὸ κρεββατάκι θεωρεῖται τελείως περιττό. Συνήθως τὸ νεογέννητο τὸ κοιμίζουν κοντὰ στὴ μητέρα, και εἶναι γνωστὸ πόσο ἐπικίνδυνη και ἀνθυγιεινὴ συνήθεια εἶναι αὐτὴ. Κατόπιν φτιάχνουν μιὰ κούνια κρεμαστὴ στὸ ταβάνι, ποὺ μέσα τὸ μωρὸ βουλιάζει τόσο, ποὺ λυγίζει στὰ δύο. Σπουδαῖο λοιπὸν ζήτημα αὐτό, νὰ πείσῃ ἡ Μαϊα τὴ μητέρα ὅ,τι δὲν εἶναι δύσκολο σὲ μιὰ ὥρα χασσομεριοῦ νὰ φτιάσῃ ὁ πατέρας ἓνα ἀπλὸ και στερεὸ ξύλινο κρεββατάκι γιὰ τὸ μωρὸ τους.

Και μιὰ ποὺ ἡ κουβέντα θὰ εἶναι γιὰ τὸ κρεββατάκι, θὰ συνεχιστῇ και γιὰ τὸ στρώμα. Κυρίως, θὰ τονίσῃ στὴ μητέρα, ὅ,τι μαλλὶ στὸ στρώμα τοῦ παιδιοῦ, γιὰτὶ σὲ ὅλες τὴς περιοχὲς ποὺ ὑπάρχουν πρόβλατα τὸ μαλλὶ εἶναι φτηνὸ και πρόχειρο. Πολύτιμο βέβαια γιὰ πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ ὄχι γιὰ τὸ στρωματάκι τοῦ μωροῦ.

Μετὰ τὸν τοκετό, οἱ ὀδηγίες εἶναι πολλές. Κάθε ἡμέρα και ἑβδομάδα τοῦ παιδιοῦ ἔχει και τὴς δικὲς τῆς. Και θὰ εἶναι

πολύ μεγάλος συντελεστής στήν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου της νά ξέρη ἡ Μαῖα τήν τέχνην νά τοποθετήσῃ αὐτές τίς ὁδηγίες ψυχολογικήν, νά ἀξιολογήσῃ τή σειρά τους καί νά τίς προσαρμόσῃ μέ ἐτοιμότητα καί κριση στήν ἀντίληψη τῆς μητέρας, στό οἰκονομικό ἐπίπεδο τοῦ σπιτιοῦ, καί γενικά στίς συνθήκες διαβίωσης τῆς οἰκογενείας. Π.χ. τήν πρώτην ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ, μέ ἀφορμήν τὸ πρῶτο χαμόμηλο ἢ τσάι πού θά δώσουν στό νεογέννητο, τῆς δίνεται ἡ εὐκαιρία νά πῆ δτι ἡ ζάχαρη πρέπει νά βράσῃ μαζί μέ τὸ νερό, καί κάνοντας τὸ ντύσιμο τοῦ βρέφους θά ἐξηγήσῃ πόσο κακὸ κάνει ἡ φασκιά πού τόσο πολὺ τὴ συνηθίζουν στὰ χωριά μας.

Δὲ θά τῆς δώσῃ δύο ὁδηγίες μαζί, γιατί δὲ θά τίς συγκρατήσῃ. Ἀλλὰ μία μία, καί παίρνοντας πάντα ἀφορμὴν ἀπὸ δ,τι θά ὑποπέσῃ στήν ἀντίληψή της ἢ θά τὴν ρωτήσῃ σχετικὰ ἢ μητέρα.

Ἄν χρειαστῇ νά ἐπιμένῃ σὲ κάτι, θά τὸ κάνει μέ σταθερότητα, ἀλλὰ χωρὶς καθόλου ἐκνευρισμὸ καί προσέχοντας ἡ ἐπιμονή της νά ἀφορᾷ πάντα τὴ σπουδαιότερη ἀπὸ τίς ὁδηγίες. Τὸ ὕψος της πρέπει νά εἶναι φιλικό, ἐγκάρδιο, ὅσο τὸ δυνατόν πιὸ ἀπλό, χωρὶς νά φαίνεται καθόλου δτι κάνει τὸ δάσκαλο.

Στίς καθημερινές ἐπισκέψεις στή λεχωίδα, μέ λεπτότητα καί προσοχὴ παρατηρώντας τὸ κάθε τι μέσα στό περιβάλλον τοῦ σπιτιοῦ, θά καθοδηγῇ, θά συμβουλεύῃ καί προπαντὸς θά ἐξηγῇ μέ λεπτομέρειες κάθε καινούρια ὁδηγία πού δίνει. Πῶς καί γιατί πρέπει νά γίνεται ἔτσι, σὲ τί θά ὠφελήσῃ καί θά βοηθήσῃ τὸ παιδί, ἀπὸ ποῖο κίνδυνον θά τὸ προφυλάξῃ κτλ.

Οἱ ἐξηγήσεις αὐτές, πού μέ ὑπομονὴ καί εὐγένεια δίνονται, εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ δύο λόγους: Πρῶτα πρῶτα, ἡ μητέρα κολακεύεται πολὺ, αἰσθάνεται νά μεγαλώνῃ ἡ ἐμπιστοσύνη της γιὰ τὴ Μαῖα καί τὸ παίρνει στό φιλότιμον νά καταλάβῃ καί νά ἐφαρμόσῃ δ,τι τῆς λέει. Καί δεύτερον, ἀκριβῶς ἐπειδὴ καταλαβαίνει μέ τὴν ἐξήγησιν ποῖο εἶναι τὸ σωστὸ, μεγαλώνει ἐπίσης ἡ διάθεσή της νά τὸ ἐφαρμόσῃ.

Βεβαίως ἡ ἀποστολὴ τῆς Μαίας κοντὰ

στό βρέφος δὲ θά τελειώσῃ μόλις τελειώσῃ καί ἡ λοχεία τῆς μητέρας. Ἐκτὸς αὐτοῦ στό χωριὸ ὑπάρχουν καί ἄλλα βρέφη, καί ἀσφαλῶς πρέπει ἡ προσπάθειά της νά τὰ συμπεριλάβῃ κατὰ τὸ δυνατόν ὄλα. Ἐπιβάλλεται λοιπόν, μέ δική της πρωτοβουλία καί μέ τὴν ἀπαραίτητη συμπαράσταση καί συνεργασία τοῦ γιαιτροῦ, νά δημιουργήσῃ ἓνα εἶδος συμβουλευτικοῦ σταθμοῦ μητρότητος. Θά ὀρίσῃ δηλαδὴ ἓνα ἢ δύο ἀπογεύματα τὴν ἐβδομάδα νά φέρνουν οἱ μητέρες τὰ παιδιὰ τους στό Ἰατρεῖο γιὰ παρακολούθησιν.

Γιὰ νά μπορέσῃ νά λειτουργήσῃ κατὰ τὸ δυνατόν σωστὰ ὁ συμβουλευτικὸς σταθμὸς, θά χρειαστῇ ἓνας βρεφοζυγός, πού ἐὰν δὲν τὸν διαθέτῃ τὸ Ἰατρεῖο, θά πρέπει ἡ ἐπιμονή της νά γίνῃ πολὺ ἐνοχλητικὴ πρὸς τοὺς ἀρμοδίους ὡστότου τοὺς πείσῃ νά τὸν ἀγοράσουν. Ὁ βρεφοζυγὸς εἶναι ἀπαραίτητος, γιαιτὶ ἄφ' ἑνὸς θά βοηθήσῃ πολὺ γιὰ τὴ διάπλιτωση τῆς κανονικῆς ἀναπτύξεως τοῦ παιδιοῦ καί ἄφ' ἑτέρου θά προσελκύσῃ πολὺ τὴ μητέρα, πού τὸ βάρος τοῦ παιδιοῦ της τῆς κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον καί τὴν περιέργεια.

Καί ἔτσι, μέ ὑπομονὴ καί ἡσυχία δίδεται ἡ εὐκαιρία στὴ Μαῖα νά συζητήσῃ μέ τὴν μητέρα γιὰ τὸ παιδί της (καί ποιά μητέρα βαριέται αὐτὸ τὸ θέμα!), νά ἀκούσῃ τίς δυσκολίες της καί τὰ παράπονά της, καί μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ψυχικῆς ἐπαφῆς πού δημιουργεῖται θά εἶναι εὐκολώτερον νά τῆς μιλήσῃ γιὰ τίς ὑγιεινές συνήθειες τοῦ μωροῦ, γιὰ τὴν καθαριότητα, γιὰ τὸ μπάνιο, καί προπαντὸς γιὰ τὴ διατροφή, πού τίς περισσότερες φορὲς ἡ μητέρα ἀγνοεῖ καί τίς πιὸ στοιχειώδεις λεπτομέρειες.

Ἐκτὸς ὁμως ἀπὸ ὄλα αὐτά, στό συμβουλευτικὸν σταθμὸν δίδεται πολὺτιμη εὐκαιρία μέ τὴν προσεκτικὴν ἐξέταση τοῦ παιδιοῦ νά ἀνακαλυφθοῦν πολλὲς παθολογικὲς καταστάσεις, πού ἡ μητέρα ἢ δὲν τίς ὑποψιάζεται καθόλου ἢ τίς θεωρεῖ φυσικὲς καί ἀθεράπευτες. Ὅπως π.χ. διαμαρτίες διαπλάσεως, διάφορες ἀναιμίες (καί εἶναι τόσα πολλὰ παιδάκια ἀναιμικά!), καθυστέρηση ὀδοντοφυίας (ἔνδεκα καί δεκατριῶν μηνῶν πολλὲς φορὲς), ἀδενοπάθειες, ἀναπηρίες

διάφορες καὶ ἄλλα. Καὶ τότε, ἀνάλογα μὲ τὴν περίπτωση, ὁ γιατρὸς θὰ δώσει κατάλληλα φάρμακα ἢ θὰ ἐξηγήσῃ στὴ μητέρα πόσο εἶναι ἀνάγκη νὰ πάη τὸ παιδί της σὲ εἰδικὸ γιατρὸ καὶ ἴδρυμα στὴν κοντινὴ πόλη ἢ καὶ στὴν Ἀθήνα, ὅπου θὰ τὸ περιθάλψουν κατάλληλα. Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς θὰ χρειαστῇ ἕκ μέρους τοῦ γιατροῦ, ἀλλὰ κυρίως ἕκ μέρους τῆς Μαῖας ποὺ μὲ τὴ διπλὴ τῆς ιδιότητα ἔρχεται πρὸς κοντὰ στὴ μάνα, πολλὴ ὑπομονὴ μὰ καὶ ἐπιμονὴ γιὰ νὰ πείσουν τοὺς γονεῖς νὰ τὸ ἀποφασίσουν. Πρέπει ἀκόμα νὰ τοὺς διευκολύνουν ὅσο εἶναι δυνατόν δίνοντας ἐξηγήσεις καὶ ὁδηγίες, τί κατάλληλα ἰδρύματα καὶ νοσοκομεῖα ὑπάρχουν, πῶς θὰ ἀποταθοῦν σ' αὐτὰ κτλ. Δύο εἶναι τὰ μεγαλύτερα ἐμπόδια ποὺ θὰ συναντήσῃ ἡ Μαῖα σ' αὐτὸν τὸν τόσο δύσκολο μὰ συγχρόνως τόσο βαθιὰ κοινωνικὸ καὶ ὁμορφο τομέα τῆς ἐργασίας της : 1) ἡ συνήθεια καὶ 2) ἡ φτώχεια.

Ἡ συνήθεια, ἢ μάλλον οἱ συνήθειες ποὺ αἰῶνες ὀλοκλήρους ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ κληρονομοῦνται ὡς ἄγραφοι νόμοι, εἶναι τόσο δυνατὲς στὴ συνείδηση τῶν χωριανῶν μας καὶ ἔχουν ἀνακατευθῆ μὲ τόσες προλήψεις καὶ πρόχειρα γιατροσόφια τόσο πολὺ, ποὺ χρειάζεται πραγματικὰ μεγάλη προσπάθεια ποὺ δὲν θὰ πρέπη νὰ ἀπογοητεύσῃ καὶ νὰ ἀποθαρρύνῃ τὴ Μαῖα γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ νικήσῃ καὶ νὰ ξεπεράσῃ τὸ ἐμπόδιο αὐτό. Καὶ ὅλες αὐτὲς τίς συνήθειες καὶ τίς προλήψεις τίς ἐδημιούργησε στὰ χωριά ἡ ἀνάγκη, ἡ ἔλλειψη καὶ οἱ τεράστιες δυσκολίες γιὰ κάθε ἱατρικὴ καὶ φαρμακευτικὴ περίθαλψη. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται μὲ πολλὴ συμπάθεια, πλήρη κατανόηση καὶ ὑπομονή.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ φτώχεια, ποὺ σὲ κάθε της βῆμα θὰ συναντήσῃ ἡ Μαῖα, εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθμὸν ἕνα ἐχθρὸς τῆς υγείας. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν πρέπει καθόλου νὰ τὸν παραγνωρίζῃ, ἀν θέλῃ νὰ ἐπιτύχῃ καὶ νὰ ἀποδώσῃ στὸ ἔργο της. Καὶ εἶναι τόσο δύσκολο νὰ καταπολεμηθῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτὸς στὸ χωριό, γιὰ τὸ δίνει τεράστιες διαστάσεις ἢ ἀγνοία, οἱ συνθηκῆς διαβίωσης, καὶ μάλιστα οἱ μακρινὲς ἀποστάσεις. Στὴν Ἀ-

θήνα π.χ. μὲ ἕνα φτηνὸ εἰσιτήριο καὶ ὁ πρὸς φτωχὸς οἰκογενειάρχης μπορεῖ γρήγορα καὶ ἀμέσως νὰ πάη τὸ παιδί του σὲ εἰδικὸ γιατρὸ καὶ ἴδρυμα. Στὸ χωριό, γιὰ νὰ μετακινηθῇ σὲ μιὰ περίπτωση ἀνάγκης, πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τεράστιο καὶ ἄλυτο τίς περισσότερες φορές τὸ οικονομικὸ πρόβλημα.

Ἐξοδα μεταφορᾶς, διαμονῆς, φάρμακα κτλ., γιὰ τὸ χωριὸ λείπουν ἐπίσης οἱ κοινωνικὲς ἀσφαλίσεις ποὺ τόσα θὰ μπορούσαν νὰ προσφέρουν στὶς περιπτώσεις αὐτὲς (τί ὑπέροχο ποὺ θὰ ἦταν ἂν τὰ Ἀγροτικὰ Κοινωνικὰ Ἱατρεῖα συμπεριελάμβαναν ἐπίσης τὴ φαρμακευτικὴ καὶ νοσοκομειακὴ περίθαλψη!).

Πῶς λοιπὸν θὰ πολεμήσῃ ἡ Μαῖα αὐτὸ τὸν ἐχθρὸ, καὶ μάλιστα χωρὶς κανένα ὄπλο ; Τὸ πρόβλημα εἶναι τόσο δύσκολο ὅσο καὶ ζωτικὸ. Πολλὲς φορές οἱ προσπάθειές της, οἱ συμβουλές, οἱ ὁδηγίες ὑγιεινῆς θὰ σκοντάψουν ἐπάνω στὴν ἀπάντηση : «Τὰ ξέρομε ἡμεῖς αὐτὰ, ἀλλὰ δὲν ἔχομε τὰ μέσα νὰ τὰ ἐφαρμόσωμε.» Καὶ ποῖος ἀρνεῖται ὅτι κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος ἔχουν δίκιο ; Ὑπάρχει ὁμως καὶ ἕνα μικρότερο ποσοστὸ ποὺ δὲν ἔχουν δίκιο, καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ καταλάβουν καὶ νὰ ἐκμεταλλευτοῦν οἱ ἴδιοι γιὰ ὄφελός τους ὅσο εἶναι δυνατόν περισσότερο. Νὰ λυτρωθοῦν κυρίως ἀπὸ συνθηκῆς διαβίωσης τελείως ἀνθυγιεινῆς γιὰ τοὺς μεγάλους, καὶ καταστρεπτικῆς γιὰ τὸ παιδί, οἱ ὁποῖες μὲ λίγη καλὴ θέληση μποροῦν νὰ διορθωθοῦν, καὶ ποὺ ἡ ἐπιμονὴ σ' αὐτὲς αὐξάνει καταπληκτικὰ τὴν τραγικὴν εἰκόνα τῆς φτώχειας καὶ δεκαπλασιάζει τίς συνέπειές της. Νὰ λοιπὸν ὀλοκλήρῃ καὶ ζωντανὴ πάλι ἡ ἀποστολὴ τῆς Μαῖας, ποὺ καλεῖται μὲ ὅλες της τίς δυνάμεις νὰ ἀντιμετωπίσῃ αὐτὸ τὸ τόσο νευραλγικὸ σημεῖο καὶ νὰ μεταγγίσῃ σταγόνα σταγόνα, στὴ μητέρα κυρίως τοῦ χωριοῦ, τίς ἀλήθειες ὅτι «ἡ πάστρα εἶναι μισὴ ἀρχοντιά» ἀλλὰ εἶναι προπαντὸς καὶ υγεία καὶ προφύλαξη ἀπὸ ἕνα σωρὸ ἐπικίνδυνες ἀρρώστιες. Ὅτι ἡ σωστὴ διατροφή, ποὺ ἀποτελεῖ βασικὸ σημεῖο τῆς υγείας γιὰ ὅλη τὴν τὴν οἰκογένεια, ἐξαρτᾶται πρῶτα ἀπὸ τὴ νοικοκυροσύνη καὶ τὴν

κρίση της καί ἔπειτα ἀπό τὰ χρήματα πού θά διαθέσει, καί ὅτι ἡ καλή διάθεση, ἡ ἡρεμία, ἡ ὑπομονή, ἡ ἔλλειψη κάθε νευρικότητος ἐκ μέρους της θά κάνει ἡρεμο καί χωρίς νευρικότητα τὸ παιδί της, καί ἐπομένως θά τοῦ χάριση τή βία καί τήν προϋπόθεση γιά νά γίνη ἓνα ὀλοκληρωμένα γερὸ παιδί.

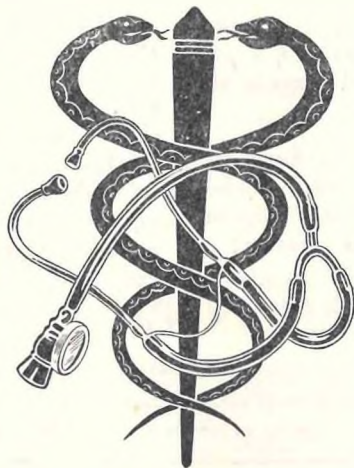
Στὴν καθημερινή της ἐπαφή μὲ ὄλον αὐτὸν τὸν τομέα τῆς ἐργασίας της ἡ Μαῖα τοῦ Α.Κ.Ι. πρέπει νά ἔχη ὑπ' ὄψη της ὅτι θά κουρασθῆ, θά αγωνισθῆ, θά μοχθήσει. Παράλληλα πρέπει νά εἶναι ἐτοιμη σὲ κάθε της βῆμα, σὲ κάθε της πέρασμα ἀπὸ τὰ δρομάκια τοῦ χωριοῦ, νά ἀκούση ἓνα παράπονο, νά διακρίνη μιὰ δύσκολη περίσταση, νά νιώσει τὸ κλάμα ἐνὸς μωροῦ, νά δώσει μιὰ συμβουλή.

Δὲ θά χάνη ποτὲ τὸ θάρρος της, δὲ θά ἀπογοητεύεται. Δὲ θά πῆ: «Τί μπορῶ νά κάνω ἐγώ, ἓνα ἄτομο, σὲ τόσες ἐλλείψεις καί ἀνάγκες;» Ὁχι, μπορεῖ νά κάνει πολλά, καί πρέπει καί ἀξίζει νά προσπαθήσει, μὲ τὴν πίστη καί τὴν ἀποφασιστι-

κότητα στὴν καρδιά καί τὸ χαμόγελο σὰ χεῖλη. Γρήγορα θά δῆ τοὺς πρώτους καρπούς τῶν κόπων τους νά προβάλλουν δειλὰ δειλὰ στοὺς κλώνους: ἓνα παιδάκι σώθηκε· μιὰ μητέρα ἀλλάξε μὲ τὴν καθαριότητα τὸ περιβάλλον τοῦ σπιτιοῦ της, καί τόσα καί τόσα ἄλλα, μικρὰ στὴν ἐμφάνισή τους ἀλλὰ μεγάλα καί ζωτικὰ στὴ σημασία τους, πού θά τῆς δίνουν χαρὰ καί ξεκούραση. Καί κάθε μέρα, μέσα ἀπὸ ὄλον αὐτὸν τὸν ἀγῶνα πού ἀπαιτεῖ ἓνα συνεχὲς δόσιμο τοῦ ἑαυτοῦ της, θά βλέπη καί θά νοιώθῃ ὅτι ὁ ἑαυτός της εἶναι πού, στὴν προσπάθειά του νά δώσει, θά πάρῃ περισσότερα, θά πάρῃ περισσότερα κοινωνικὴ πολυτιμη. Θά ἀποκτήσῃ κρίση, ἐτοιμότητα, δύναμη. Μέρα μὲ τὴν ἡμέρα θά τελειοποιῆται καί θά ὀλοκληρῶνεται ἡ γυναικεία της προσωπικότητα, πού μαζί μὲ τὴν ἀπαραίτητη ἠθικὴ ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτήρα της θά τὴν ἀναδείξουν μιὰ πραγματικὴ κοινωνικὴ ἐργάτρια, ἀντάξια ὅχι ἀπλῶς τοῦ ἐπαγγέλματος, ἀλλὰ τῆς ἀποστολῆς πού τῆς ἐμπιστεύθηκε ἡ Κοινωνία.

ANNA ΣΤΕΛΕΤΑΡΗ

Διπλωματοῦχος Μαῖα Σχολῆς Μαιῶν
«Βιργινία Σκυλίτση»

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΙΑ ΔΩΡΕΑΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΣ ΔΙΑ ΚΑΘΕ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ

ΔΙΑΦΟΡΟΙ

1. Ποία ή αιτία και ή θεραπεία τών άλλεργικών εξανθημάτων ;

Αλλεργικά εξανθήματα προκαλούνται κατόπιν επαφής του σώματος ατόμου τινός με ουσίας προς τας οποίας τὸ ἄτομον τουτο παρουσιάζει ειδικήν ευαισθησίαν, ἢ διὰ τῆς καθ' ὄλονδήποτε τρόπου ἐκθέσεως του σώματος αὐτοῦ προς τὰς οὐσίας ταύτας. Οὕτω ἄτομά τινα ἐμφανίζουν κνιθῶδες ἐξάνθημα μετὰ ἔνεσιν ὄρρου ἢ μετὰ νυγμὸν μελίσης ἢ βρώσιν ὠρισμένης τροφῆς. Διάφοροι χημικαὶ οὐσῖαι ἀπορροπαντικαὶ ἢ ἄλλαι δυνατὸν νὰ προκαλέσουν δερματίτιδας. Πολλὰ φάρμακα (περιλαμβανομένων τῶν σουλφοναμιδῶν, πενικιλλίνης, ἐνέσεων χρυσοῦ) προκαλοῦν ἐξάνθηματα εἰς ευαισθητοποιημένα ἄτομα.

Θ ε ρ α π ε ῖ α. Ὁ πάσχων πρέπει νὰ ἀποφεύγη, ἐὰν εἶναι δυνατόν, κάθε ἐπαφήν ἢ ἐκθεσιν προς τὴν οὐσίαν προς τὴν ὁποίαν παρουσιάζει ἀλλεργίαν. Τὰ κνιθῶδη ἐξάνθηματα συνήθως ἐπηρεάζονται θεραπευτικῶς εὐνοϊκῶς διὰ τῆς ἀδρεναλίνης εἰς ἐνέσεις ἢ διὰ τῶν ἀντιισταμινικῶν φαρμάκων, χορηγουμένων ἀπὸ τοῦ στόματος. Ἐξάνθηματα ἐκ φαρμάκων θεραπεύονται διὰ διακοπῆς τοῦ χορηγουμένου φαρμάκου, πολὺ συχνὰ δὲ οὐδεμία ἄλλη θεραπεία ἀπαιτεῖται. Ἀντιερεθιστικαὶ οὐσῖαι καὶ ἐπιθέματα πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται τοπικῶς. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ἢ κορτιζόνη ἀπὸ τοῦ στόματος ἢ καὶ τοπικῶς καθίσταται ἀναγκαία.

2. Ὑπάρχει καμμία κατάστασις ἐκτὸς τῆς κνήσεως ἢ γαλουχίας κατὰ τὴν ὁποίαν γαλακτιῶδες ὑγρὸν ἐξέρχεται κατόπιν πίεσεως ἐκ τῶν μαστῶν ;

Μερικαὶ γυναῖκες ἔχουν πάντοτε μίαν ἐλαφρὰν ἐκκρίσιν ἀπὸ τοῦς μαστοῦς των, ἰδίως πρὸ τῆς ἐμμηνόρρουσιος, ἢ δὲ κατὰστασις αὐτῆ θεωρεῖται τελείως φυσιολογική. Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἐν

τούτοις ἢ ἐκκρίσις αὐτὴ δυνατὸν νὰ ὀφείλεται εἰς ἄλλα αἷτια, ὡς π.χ. μίαν μικρὰν κύστιν, ἰνώματα τῆς μήτρας ἢ μαστίτιδα, καὶ ἢ πάσχουσα πρέπει νὰ συμβουλευθῇ τὸν ἱατρὸν πρὸς διάγνωσιν. Μία γυναίκα ποῦ ἔχει γεννήσει μπορεῖ ἐπὶ πολλὰ ἔτη μετὰ τὸν τοκετὸν νὰ εἶναι ἱκανὴ νὰ ἐκπιέση γάλα ἐκ τοῦ μαστοῦ της.

3. Μπορεῖ ἢ πενικιλλίνη νὰ συνδυασθῇ μετὰ στρεπτομυκίνην εἰς μίαν ἐνεσιν ; Ὑπάρχουν περιπτώσεις ποῦ πρέπει νὰ χορηγοῦνται καὶ τὰ δύο αὐτὰ σκευάσματα, καὶ εἰς τοιαύτην περιπτῶσιν πρέπει νὰ ἐνίενται ὁμοῦ ἢ χωριστὰ ;

Ἡ νατριούχος ἢ καλιούχος πενικιλλίνη μπορεῖ νὰ συνδυάζεται μετὰ στρεπτομυκίνην εἰς τὴν ἰδίαν σύριγγα. Ἡ ἀσοεστούχος πενικιλλίνη δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῇ μετὰ θεϊκῆς στρεπτομυκίνης, διότι σχηματίζεται ἴζημα θεϊκοῦ ἀσοεστοίου. Ὑπάρχει μία πάθησις εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ συνδυάζεται ἢ πενικιλλίνη μετὰ στρεπτομυκίνην θεραπευτικῶς (ἀν καὶ ὄχι ἀπαραιτήτως εἰς μίαν ἐνεσιν). Αὕτη εἶναι ἡ ἐνδοκαρδίτις ἐκ στρεπτοκόκκου τῶν κοπράνων. Οὐδεμία ἄλλη θεραπεία μέχρι σήμερον ἀπεδείχθη ἐπιτυχῆς εἰς αὐτὴν τὴν λίαν σοβαρὰν καὶ μοιραίαν πάθησιν.

Εἰς μερικὰς ἄλλας παθήσεις δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ εἰδικὸς λόγος γιὰ τὴν ταυτόχρονον χορήγησιν ἀμφοτέρων τῶν ἀντιβιοτικῶν, ἀλλὰ γενικῶς μία τοιαύτη θεραπεία εἶναι σπανίως ἀναγκαία.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον πολλοὶ ἱατροὶ συμβουλεύουν τὴν μὴ ἀδιακρίτως ἐφαρμογὴν τοιαύτης μικτῆς θεραπείας εἶναι αἰπιθανὰ τοξικὰ παρενέργεια τῆς στρεπτομυκίνης, εἰς τὰς οποίας ὁ ἀσθενὴς θὰ ἐξετίθετο ἀνευ ἀποχρῶντος λόγου ἐὰν ἢ σύγχρονος χορήγησις πενικιλλίνης μετὰ στρεπτομυκίνης δὲν ἦτο ἀπαραιτήτως ἀναγκαία.

“ Ε Λ Ε Υ Θ Ο ”

ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἀποκόψατε τὸ παρὸν καὶ ἀποστείλατέ το μετὰ τὴν ἐρώτησίν σας.

FISSAN

Τὰ ἰδιο-
σκευάσματα
ΦΙΣΣΑΝ

Ἀπαραίτητα διὰ τὴν
περιποίησιν τοῦ δέρματος
καὶ τὴν θεραπείαν τῶν
δερματοπαθειῶν

FISSAN

• Πούδρα • Ἀλοιφαὶ • Σάπων

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ

DEUTSCHE MILCHWERKE ZWINGENBERG / BERGSTR.

HESSEN - GERMANY

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
Κ. ΚΑΝΑΡΟΓΛΟΥ - ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 12 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 612-421

'CETAVLON'

CETRIMIDE B. P. C.

ΣΧΗΜΑ ΚΑΤΑΘΕΘΕΝ

Ο απαραίτητος βοηθός
του χειρουργού

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΙΝ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΓΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Τὸ 'Cetavlon' ὑπὸ μορφήν βάμματος εἶναι χρῆσιμώτατον διὰ τὴν ἀπολύμανσιν τοῦ δέρματος. Δι' αὐτοῦ ἐπιτυγχάνεται ταχεῖα καὶ ἀποτελεσματικὴ ἀπολύμανσις, χάρις δὲ εἰς τὸ ἐρυθρὸν χρώμα του ἐπισημαίνεται τὸ ἐγγενητικὸν πεδίου.
'Cetavlon' Tincture :
Φιάλαι τῶν 100 καὶ 500 κ. ἐκ.

ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΛΗΓΑΣ ΕΚ ΤΡΑΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΥΜΑΤΩΝ

Τὸ 'Cetavlon' εἶναι ἀποτελεσματικώτατον διὰ τὴν καλὴν ἀποκάθαρσιν καὶ ἀπολύμανσιν τῶν πληγῶν συνεπείᾳ τραύματος, ἐγκαύματος κλπ. Ὑπὸ μορφήν πηκτικῆς τῆς 'Cetavlon' προσφυλάσσει τὰς χεῖρας τοῦ λαεροῦ ἀπὸ τὴν μόλυνσιν κατὰ τὴν δακτυλικὴν ἐξέτασιν τοῦ κόλπου καὶ τοῦ πρωκτοῦ.
'Cetavlon' Jelly :
Δοχεῖα τῶν 30 καὶ 100 γρ.

ΔΙΑ ΤΟ ΚΑΘΑΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

Εἰς διάλυσιν 1% τὸ 'Cetavlon' τέχιστα καθαρίζει τὰ μολυσμένα χειρουργικὰ ἐργαλεῖα, καθετήρας, σωλήνας παροξετεύσεως κλπ.

Τὰ ἀποστειρωθέντα ἐργαλεῖα δύναται νὰ διατηρηθῶσι στείρα μικροβίαν ἂν μείνωσιν ἐμβαπτισμένα εἰς διάλυσιν 'Cetavlon' ἐν ἀναλογίᾳ 0,1%.

'Cetavlon' Powder :

Δοχεῖα τῶν 50, 500 γρ. καὶ 2 χιλιόγρ.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΙΝ ΤΩΝ ΧΕΙΡΩΝ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΓΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Ἡ ὕδατικὴ διάλυσις 'Cetavlon' ἐν ἀναλογίᾳ 1% εἶναι πλέον ἀποτελεσματικὴ διὰ τὴν ἀποκάθαρσιν καὶ ἀπολύμανσιν τῶν χειρῶν τοῦ χειρουργοῦ παρ' ὅτι ἢ δι' ὕδατος καὶ σάπωνος.

'Cetavlon' Concentrate 20% :

Φιάλαι τῶν 100, 500 κ. ἐκ. καὶ 2 λίτρων

Προϊὸν τῆς

IMPERIAL CHEMICAL (PHARMACEUTICALS) LTD

(A subsidiary company of Imperial Chemical Industries Limited)

WILMSLOW - MANCHESTER - ENGLAND

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Κ. ΚΑΝΑΡΟΓΛΟΥ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 12 ● ΤΗΛ. 24.670 ● ΑΘΗΝΑΙ

Ph. 131/3

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

Ανακοινώσεις

Γνωρίζομεν εις τὰ Μέλη τοῦ Σ.Ε.Μ.Α. ὅτι διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε.Γ. 1783 ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἐνεκρίθη ἡ αὔξησις τῆς συνδρομῆς τῶν Μελῶν εἰς τὸν Σύλλογον ἀπὸ πενήτηκοντα δραχμᾶς ἀνὰ ἐξάμηνον, εἰς ἐξήκοντα: Ἦτοι ἐτησία συνδρομὴ Δρχ. 120.

**

Καθίσταται γνωστὸν εἰς ἀπάσας τὰς Μαίας τῆς Ἑλλάδος ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Ε.Γ. 1910 ἐγγράφου του, ἐνέκρινε τὴν τήρησιν, ἐκτὸς τοῦ βιβλίου Τοκετῶν Μαιῶν, καὶ ἐτέρου βιβλίου, εἰς τὸ ὅποιον αἱ Μαῖαι θὰ ἀναγράφουσι λεπτομερῶς τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐπιτόκου, καθὼς καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς κησέως, τῆς λοχείας καὶ τοῦ νεογνοῦ.

Δείγμα τοῦ ὡς ἄνω βιβλίου θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος τοῦ Περιδικιοῦ.

Προαγωγαί

Αἱ κάτωθι Μαῖαι τοῦ Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη» προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν Προϊσταμένης Β' :

1. Πατρινοῦ Δήμητρα, 2. Καγιάννου Σάσα, 3. Κυριακάκη Σοφία, 4. Παπαβασιλείου Ἐλένη.

Ὅμοιως προήχθησαν εἰς τὸν βαθμὸν Μαίας Α', αἱ Μαῖαι: 1. Γαγάνη Αἰκατερίνη, 2. Στεῖρου Σοφία, 3. Τσαμούκα Σεβαστή.

Τὰς ἄνω Μαίας συχαίρομεν θερμῶς.

Ἡ ἀσφάλισις τῶν Μαιῶν εἰς τὸ ΤΣΑΥ

Γνωρίζομεν εἰς ἀπάσας τὰς Ἑλληνίδας Μαίας τὸ κάτωθι ἐγγραφοῦν, τὸ ὅποιον ἐστάλη πρὸς τὸν Σ.Ε.Μ.Α. παρὰ τοῦ Υ.Κ.Π., ἔχον οὕτω :

«Ἐπὶ σχετικοῦ ἐρωτημάτων ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι τὸ Διάταγμα Περὶ προαιρετικῆς ἀσφαλίσεως τῶν Μαιῶν εἰς τὸ ΤΣΑΥ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. Δ.Ι./168 τῆς 16/12/57 ἐγγράφου ἀπεστάλη πρὸς τὴν Γεν. Διεύθυνσιν Δημ. Λογιστικῆς ἵνα μεριμνήσῃ διὰ τὴν δημοσίευσιν τούτου εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

»Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

» ΑΘ. ΜΑΝΤΕΛΛΟΣ.»

Χορηγήσεις ἀδειῶν ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος

Ἐχορηγήθη ἡ ἀδεια ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος εἰς τὰς κάτωθι Μαίας, εἰς τὰς ὁποίας εὐχόμεθα καλὴν σταδιοδρομίαν :

1. Φανταουσάκη Μαρίαν (καθ' ἄπασαν τὴν Χώραν).

2. Καράση Σοφίαν (ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς ἀσκήσεως κατὰ τὰ πρῶτα τρία ἔτη εἰς τὴν νήσον Μήλον).

3. Ταμουρίδου Παρθέναν (ἀσκήσις κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη εἰς τὴν κοινότητα Σκύδρας τοῦ Νομοῦ Πέλλης).

4. Παπαδοπούλου Μυροφόραν (ἀσκήσις κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη εἰς τὴν κοινότητα Φουστάνης τοῦ Νομοῦ Πέλλης).

5. Δημητριάδου Δήμητραν (ἀσκήσις κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη εἰς τὴν κοινότητα Νέας Χαλκηδόνας Θεσσαλονίκης).

6. Γερασίμου Σοφίαν (ἀσκήσις κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη εἰς τὴν κοινότητα Ἁγίας Τριάδος Ἀργολίδος).

7. Γκασοπούλου Δέσποιναν (ἀσκήσις κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη εἰς Καστοριάν).

8. Σιταρᾶ Νικάνδραν (ἀσκήσις κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη εἰς Καρπενήσιον Εὐρυτανίας).

Τὸ κόψιμο τῆς πῆττας τοῦ Συλλόγου

Τὴν 4ην Ἰανουαρίου 1958 ἔλαβε χώραν εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου ἡ εορτὴ κοπῆς τῆς πῆττας τοῦ Σ.Ε.Μ.Α. Παρευρέθησαν πλείοσαι Μαῖαι, εἰς τὰς ὁποίας ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπικοινωνήσουν μεταξὺ των καὶ νὰ περᾶσουν λίγες εὐχάριστες ὥρες.

»Ὁμὰς νεοεισαχθεῶν μαθητριῶν τῆς Σχολῆς Μαιῶν «Βιργινία Σκυλίτση».

ΓΑΛΑ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

Γάλα πλήρες όξυνοιδέν
είς κόνιν, διά τήν κα-
νονικήν διατροφήν τών
βρεφών.

— ΠΡΟΪΟΝ ΝΕΣΤΛΕ —